

Jeugdzorg
emmaüs

Jaarverslag 2024

Inhoud

Voorwoord	3
Voorstelling Jeugdzorg Emmaüs	4
• Organigram	4
• Medewerkers in cijfers	5
• Waar zijn we actief?	6
• Samenwerkingen	7
Intersectoraal kwaliteitsbeleid	8
Duurzaamheidsbeleid	10
Jeugdzorg Emmaüs regio Mechelen	12
1. Organisatie in cijfers	13
2. Organisatie in beeld	27
3. Kwaliteitsprojecten	50
Jeugdzorg Emmaüs regio Antwerpen	62
1. Organisatie in cijfers	63
2. Organisatie in beeld	71
3. Kwaliteitsprojecten	87
Beleidsignalen	99

Voorwoord

Beste lezer,

Hier zijn we naar goede gewoonte met een terugblik op een jaar vol inzet, samenwerking en betrokkenheid. Het jaarverslag is een beperkte weergave van een jaar van intensief werken in complexe situaties. Maar ook van een jaar van verbinding, van kleine overwinningen, van jongeren die vooruitgingen, van gezinnen die ademruimte vonden, en van medewerkers die ondanks alles bleven gaan - met hoofd, hart en handen.

Meer nog is dit verslag een getuigenis van onze morele ambitie. In de jeugdzorg werken we niet enkel vanuit expertise of regelgeving - we werken vanuit overtuiging. De overtuiging dat elk kind, elke jongere recht heeft op kansen en een toekomst.

In een wereld waar kwetsbaarheid soms onzichtbaar blijft, kiezen wij ervoor om wél te zien, te luisteren, te handelen. Wij aanvaarden het nooit als 'normaal' dat jongeren moeten opgroeien zonder perspectief.

We werkten hiervoor samen met partners in en buiten de sector en zochten actief naar nieuwe manieren om onze werking menselijk én efficiënt te houden. Tegelijk bleven we ons uitspreken over wat nodig is. Want jeugdzorg heeft niet alleen nood aan middelen en mensen, maar ook aan moed. Moed om systemen in vraag te stellen. En moed om telkens opnieuw de mens centraal te zetten, ook wanneer regels dat moeilijk maken.

Die ambitie dragen we samen met onze medewerkers, vrijwilligers, jobstudenten en stagiairs. Dankzij hen konden we ook dit jaar aanwezig zijn waar het nodig was, nabij waar het moeilijk werd, en vastberaden waar verandering zich opdroeg.

Dit jaarverslag geeft inzicht in onze activiteiten, maar weerspiegelt bovenal onze waarden. Want achter elk dossier zit een kind dat vraagt om gezien te worden, een jongere die rekt op vertrouwen, een gezin dat zoekt naar houvast.

We zijn dankbaar voor het vertrouwen dat jongeren, gezinnen en partners in ons stellen. We zijn trots op onze medewerkers, die elke dag met overtuiging en betrokkenheid het verschil maken. En we blijven vasthouden aan de ambitie om niet enkel te bouwen op cijfers maar op verhalen waarin elk kind, elke jongere, elk gezin telt.

Hartelijke groet,

Bart Hansen

algemeen directeur

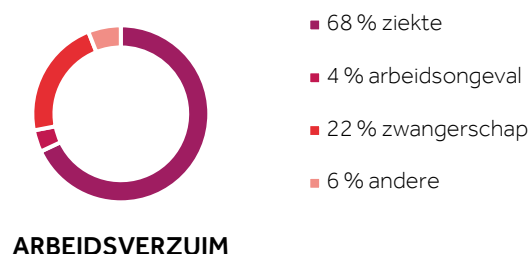
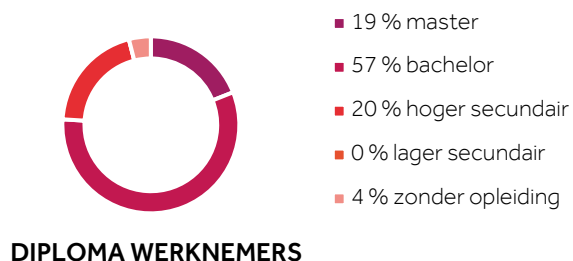
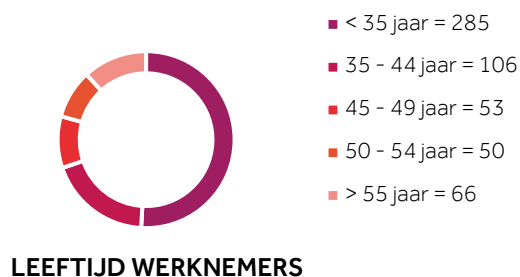
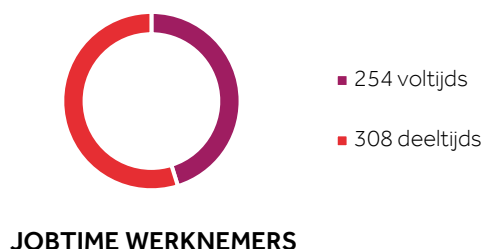
Voorstelling Jeugdzorg Emmaüs

Organigram

Medewerkers in cijfers

In 2024 telde Jeugdzorg Emmaüs:

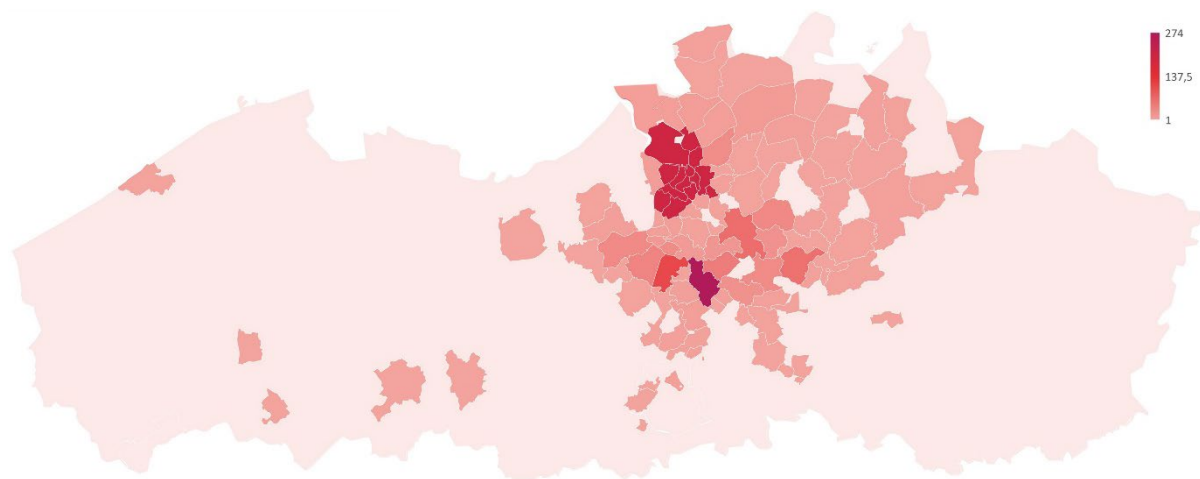
20.983
UREN OPLEIDING EN TRAINING

413.597
KM OP DE FIETS
(of bijna 10x rond de aarde)

Waar zijn we actief?

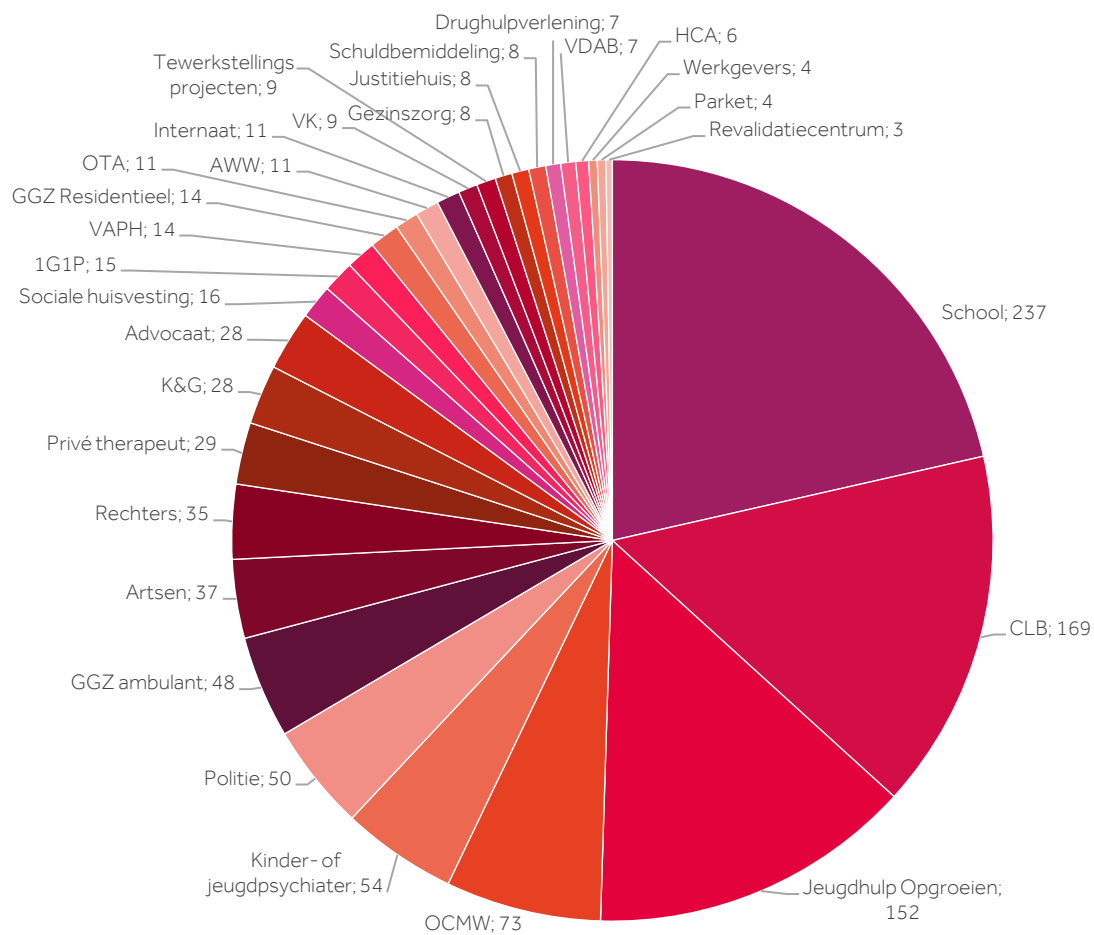
Jeugdzorg Emmaüs heeft **1313** kinderen, jongeren en gezinnen bereikt in 2024.

Cliënten werden hoofdzakelijk aangemeld vanuit Mechelen, Antwerpen en Willebroek.

Samenwerkingen

Organisaties waarmee Jeugdzorg Emmaüs in 2024 samengewerkt heeft:

Intersectoraal kwaliteitsmodel

REFLEC: leiderschap als hefboom voor kwalitatieve zorg

1. LEREND NETWERK REFLEC

In het jaarverslag van 2023 gaven we al aan dat we verder wilden inzetten op de ontwikkeling en implementatie van een intersectoraal kwaliteitsmodel. In 2024 zetten we hierin belangrijke stappen, zowel binnen Jeugdzorg Emmaüs als in het bredere werkveld.

De fundamenteën voor dit model werden gelegd in een driejarig praktijkgericht onderzoek door Johan Boxstaens en An Nuytiens. Het initiatief kwam van vier Emmaüs-voorzieningen: Jeugdzorg Emmaüs, Bethanië ggz, Monnikenheide Spectrum en AZ Sint-Maarten. Dit resulteerde in een kwaliteitsmodel zoals beschreven in het boek *Hoezo Zorg?! Kwaliteit in denken en doen*.

<https://www.emmaus.be/inspiratieboek-hoezo-zorg-kwaliteit-denken-en-doen>

Parallel hieraan werkten vier psychiatrische ziekenhuizen – Bethanië ggz, UPC Duffel, PC Gent-Sleidinge en PC Hieronymus – aan een gedeelde visie op kwaliteitsvolle zorg en beleid.

Deze twee trajecten groeiden in 2024 samen uit tot één lerend netwerk: **REFLEC**.

REFLEC is meer dan een overlegplatform: het is een doelgerichte leeromgeving waarin organisaties elkaar uitdagen, versterken en inspireren. Door samenwerking ontstaat een gedeelde reflectie op fundamentele vragen zoals:

- Wie willen we zijn als organisatie (identiteit)?
- Hoe organiseren we onze werking (structuren)?
- Hoe verbinden we ons met cliënten en collega's (verbinding)?
- Hoeveel ruimte geven we aan initiatief van stakeholders (autonomie)?

Het lerend netwerk biedt niet enkel een context voor kennisdeling, maar ook een krachtige stimulans voor duurzame verandering in de praktijk. Open communicatie, participatie van medewerkers en gedeeld leiderschap worden daarbij gezien als essentiële voorwaarden om het kwaliteitsmodel tot leven te brengen.

In 2024 is sterk ingezet op de implementatie binnen de voorziening. Daarnaast zijn er concrete initiatieven genomen zoals inspiratiemomenten, een studiedag, werklabo's en reflexieve cycli. Tijdens zo'n cyclus treedt het netwerk op als 'kritische vriend' bij het verdiepen van een bepaald kwaliteitsthema.

Meer info: www.reflec.be

2. LEIDERSCHAP ALS HEFBOOM VOOR KWALITEITSVOLLE ZORG

Binnen REFLEC en het bredere kwaliteitsmodel is **leiderschap** een sleutelfactor. Kwaliteit ontstaat immers niet vanzelf: het vraagt om mensen die richting geven, ruimte creëren voor groei, en anderen mee op weg zetten. Vanuit die overtuiging hebben we in 2024 sterk ingezet op het versterken van leiderschap binnen onze organisatie.

We beschouwen leiderschap niet enkel als een taak van hiërarchische functies (zoals directie, coördinatoren, hoofdbegeleiders), maar van elke medewerker.

We baseren ons op het model van **Situationeel Leiderschap** (Hersey & Blanchard). Dit model stelt dat effectief leiderschap afhangt van de context: het vraagt een continue afstemming op de competentie en motivatie van medewerkers. Leidinggeven betekent dus: flexibel schakelen tussen sturing en ondersteuning, en altijd kijken naar wat teams nodig hebben om kwaliteitsvolle zorg te bieden.

Via vorming, intervisie, supervisie en individuele coaching ondersteunen we leidinggevenden en teams in het versterken van hun leiderschapsgedrag. Zo wordt het model niet alleen gekend, maar ook daadwerkelijk toegepast in de praktijk.

Deze aanpak creëert niet alleen meer vertrouwen en zelfsturing binnen teams, maar sluit ook perfect aan bij de principes van REFLEC. Want net zoals het lerend netwerk inzet op gedeelde reflectie en samenwerking, zo vraagt ook leiderschap om dialoog, verbinding en bewustwording.

Samen met andere bouwstenen van het kwaliteitsmodel – communicatie, participatie, en ruimte voor initiatief – vormt leiderschap een krachtige hefboom voor het versterken van de vier kernpijlers: **een gedeelde identiteit, duidelijke structuren, sterke verbinding en ruimte voor autonomie.**

Door leiderschap methodisch te ontwikkelen en in te bedden in onze werking, investeren we niet alleen in de veerkracht van onze organisatie, maar vooral in de kwaliteit van de zorg en begeleiding die we bieden aan jongeren en hun natuurlijk netwerk.

Duurzaamheidsbeleid

DUURZAAMHEID

Jongeren en gezinnen die in aanraking komen met jeugdhulp bevinden zich vaak al in een kwetsbare positie. Ze hebben te maken met complexe uitdagingen op het vlak van welzijn, veiligheid, gezondheid en vaak ook armoede of sociaal isolement. Net deze mensen worden het hardst getroffen door de gevolgen van klimaatverandering, milieuvervuiling en stijgende leef-, energie- of woonkosten.

Verduurzaming binnen de jeugdhulp is dus niet enkel een ecologisch of economisch vraagstuk, maar ook een essentieel maatschappelijk en pedagogisch engagement.

Onze inzet voor duurzaamheid is geen losstaande doelstelling, maar een integraal onderdeel van kwaliteitsvolle zorg. Een gezonde, toekomstgerichte omgeving komt rechtstreeks ten goede aan de jongeren en gezinnen die we begeleiden. Door te investeren in duurzame infrastructuur en ecologische keuzes dragen we bij aan een veilige, gezonde en veerkrachtige leefwereld – vandaag én morgen.

Jeugdzorg Emmaüs neemt deze verantwoordelijkheid ernstig, niet alleen in de zorg voor jongeren en gezinnen, maar ook in de manier waarop we omgaan met onze leefomgeving. Vanuit die overtuiging hebben we het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet richting een meer duurzame werking, in lijn met de ambities van de Vlaamse Green Deal Duurzame Zorg en het formele engagement dat door Emmaüs vzw hierin werd genomen.

ALVAST EEN AANTAL CONCRETE PROJECTEN UIT 2024 OP EEN RIJTJE.

- **Herbestemmen en renoveren van bestaande gebouwen.** Waar mogelijk kiezen we ervoor om oude gebouwen een nieuw leven te geven in plaats van te slopen. Zo beperken we niet alleen de afvalstroom en CO₂-uitstoot, maar behouden we ook de vertrouwde omgeving voor cliënten, partners en medewerkers.
- **Uitfaseren van fossiele brandstoffen.** We zetten actief in op het verminderen van ons gasverbruik voor verwarming, door over te schakelen op meer duurzame en toekomstgerichte verwarmingssystemen (bijvoorbeeld elektriciteit en warmtepomp).
- **Zonne-energie.** Alle geschikte dakoppervlakten binnen onze organisatie zijn inmiddels uitgerust met zonnepanelen. Dat laat ons toe om steeds meer lokaal en hernieuwbaar energie op te wekken.

- **Elektrisch wagenpark en laadinfrastructuur.** We hebben geïnvesteerd in elektrische dienstvoertuigen. Voorbereidingen werden getroffen om de nodige laadpunten op en aan onze domeinen te voorzien.

- **Fiets en openbaar vervoer.** Onze fietsstallingen werden verder uitgebreid met het oog op veiligheid en toegankelijkheid. Op alle domeinen zijn oplaadpunten voor elektrische fietsen voorzien. Tegelijk sensibiliseren we ons personeel actief rond het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer, als duurzame alternatieven voor woon-werkverkeer en vervoer-in-opdracht.
- **Luchtssystemen onder de loep.** Door externe audits te organiseren, hebben we onze luchtgroepen beter afgestemd en geoptimaliseerd met het oog op energie-efficiëntie en gezond binnenklimaat.
- **Vernieuwing dak.** Op advies van Monumentenzorg gaan we in De Grote Robijn het dak deels vernieuwen en herstellen (met respect voor het erfgoed).
- **Monitoring en opvolging.** Het energieverbruik wordt per site opgevolgd via kwartaalrapporten. Via de beleidsniveau's wordt hierover gecommuniceerd naar de werkvloer. Dit laat ons toe gericht bij te sturen en de impact van onze maatregelen te evalueren.
- **Sensibilisering.** Op alle domeinen is er twee keer per jaar een werkgroep met betrekking tot het thema 'duurzaamheid'. Hier worden concrete acties besproken (bijvoorbeeld afspraken over het sluiten van binnendeuren in de winter, het detecteren van zinloze elektrische toestellen, etc.).

Het engagement van Jeugdzorg Emmaüs aan de Green Deal is niet louter een engagement op vlak van energie of materialen, maar een breder engagement om te bouwen aan een zorgzame, leefbare en verbonden samenleving. De Green Deal vertrekt immers vanuit een breed duurzaamheidsbegrip waarin ook menselijke relaties, welzijn, inclusie en verbondenheid centraal staan.

Bij Jeugdzorg Emmaüs is dat essentieel. De jongeren en gezinnen die we begeleiden hebben nood aan stabiliteit, vertrouwen, en een leefomgeving waarin ze tot hun recht kunnen komen en kunnen groeien. Duurzame zorg is voor ons dan ook mensgerichte zorg, met aandacht voor de fysieke en sociale omgeving van iedereen die er deel van uitmaakt. Voor concrete acties op dit vlak verwijzen we graag naar ons pedagogisch programma en de kwaliteitsstructuren van onze organisatie.

**WIJ LATEN ONZE
JONGEREN NIET VALLen**

Jeugdzorg Emmaüs
regio Mechelen

1. Organisatie in cijfers

Bezetting

OVB	Bezettingsgraad
Begeleiding in een kleinschalige wooneenheid	76,3%
Contextbegeleiding breedsporig	105,1%
Contextbegeleiding i.f.v. veiligheidsplanning SofS	43,9%
Contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen	144,9%
Contextbegeleiding i.f.v. positieve heroriëntering	107%
Contextbegeleiding kortdurend intensief	97,5%
Contextbegeleiding laagintensief	119,4%
Delictgerichte contextbegeleiding	62,7%
Gewogen gemiddelde	107,1%
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	106,5%
Ondersteunende begeleiding (projectwerking)	166%
Veilig verblijf	96,2%
Verblijf	99,7%
Gewogen gemiddelde	105,3%

CAH

- Aantal CAH: 344 punten
 - Aantal CBAH: 60 punten
- => **TOTAAL 404 punten van de 432 punten**
- Aantal CBAH-uitbreiding 72 punten

Bezetting 2024

- CAH + CBAH: totaal van 93,52% bezetting (CAH: 89,52%, CBAH: 113%)
- CBAH-uitbreiding: 100%

Benutting

OVBJ	Benuttingsgraad
Contextbegeleiding	103,5%
Begeleiding in een kleinschalige wooneenheid	83,8%
Contextbegeleiding breedsporig	77,2%
Contextbegeleiding i.f.v. veiligheidsplanning SofS	52,4%
Contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen	186,3%
Contextbegeleiding i.f.v. positieve heroriëntering	117,1%
Contextbegeleiding kortdurend intensief	82,7%
Contextbegeleiding laagintensief	176,1%
Delictgerichte contextbegeleiding	49,6%
Verblijf	58,8%
Veilig verblijf	43%
Dagbegeleiding in groep	53,3%
Ondersteunende begeleiding	213%

HCA-BIC

Aantal aanmeldingen per afhandelingsvormen

- Herstelbemiddeling 428
- Herstelgericht Groepsoverleg 0
- Gemeenschapsdienst 1
- Leerprojecten 62
- Positief Project 12

HCA-BIC kende de voorbije twee jaar een stijging van aanmeldingen.

In 2023 bereikte de dienst 110% van het streefdoel, waar in 2024 130% behaald werd.

Dit kan zich vertalen in een extra aanwerving vanaf 2025.

HCA-BIC bereikt naast jongeren en hun context, ook slachtoffers via een herstelbemiddeling of een HERGO.

In 2024 werden 384 unieke jongeren bereikt en 452 slachtoffers, waaronder ongeveer de helft van de slachtoffers ook minderjarig zijn.

CKG

BEZETTING

CKG	Bezettingsgraad
Verblijf	92,7%
Punten*	110,8%
Gewogen gemiddelde	100,5%

*Voor gezinsbegeleiding en trainingen wordt er voor het CKG gewerkt met een puntensaldo.
De bezettingsgraad wordt bepaald t.o.v. het te behalen puntensaldo

BENUTTING

Verblijf	106,3%
Crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt)	19,9%
Verblijf + CB BS voor kinderen (korte duur)	25,0%
Verblijf + CB BS voor kinderen (lange duur)	61,4%

Volgende activiteiten werden uitgevoerd:

MOBIELE BEGELEIDINGEN	Gestarte begeleidingen	Geëindigde begeleidingen
Gezinsbegeleidingen	81	83
Intensieve begeleidingen	24	20

TRAININGEN	Gestarte trainingen	Bereik
STOP 4-7	4	32 kinderen
Groepstraining	3	20 gezinnen
Individuele trainingen	9	/

In het algemeen stellen we in Jeugdzorg Emmaüs regio Mechelen hoge bezettingscijfers vast.
We realiseren een totale globale bezetting volgens beschikking van afgerond 104% wat ruim hoger is dan de streefnorm van 80%.

Centrum Ivo Cornelis kende in 2024 vele beschikkingen voor mobiele trajecten, namelijk 166%.
Daarentegen ligt het percentage contextcontacten (zeker gezien het grote aantal dossiers) lager dan de andere afdelingen.

Dit betekent dat er vele gezinnen opgevolgd worden maar dat de frequentie en duur van contacten beperkt is. Hiervoor zijn tal van redenen zoals de lange wachtlijsten, het intern schakelen, vragen van verwijzers tot niet afsluiten van een traject, het niet kunnen doorverwijzen, urgente zorgvragen,... Meer begeleidingen betekent tevens meer dossiers opmaken/opvolgen, meer administratie, meer overleg, Het betreft taken die niet meegeteld worden als contextcontact.

Daarnaast nemen de contextbegeleiders ook veel op in residenties en dagcentra. Het werken in clusters met medewerkers die niet enkel mobiele gezinnen begeleiden betekent extra afstemming (wat niet telt als contextcontact) maar ook bijspringen in de andere settings.

De residenties en dagcentra binnen de cluster Centrum Ivo Cornelis hebben quasi allen een 'bezetting – beschikking' rond de 100% behaald. Dit is hoog gezien de complexe zorgnoden, doorstroommoeilijkheden en schaarste op de arbeidsmarkt. Het kunnen inzetten van een intern crisisbed is, zeker bij de tienerwerkingen, ondersteunend.

De keuze voor maatzorg en een vraaggericht aanbod heeft een impact op de benuttingscijfers. Zo wordt er in de Sibbe nauw en flexibel samengewerkt met TheA waardoor de kinderen overdag in dagbehandeling zijn en 's nachts afwisselend bij ouders of in de residentie.

In de dagcentra is het niet langer een vereiste dat een kind elke weekdag in het dagcentrum is. Evengoed kan flexibele ondersteuning thuis geboden worden tijdens de avonduren. De benuttingscijfers geven enkel de aanwezigheid van de jongere in het groepsaanbod weer, niet de ondersteuning in de context van de jongere. De eerste helft van 2024 bleef Domino kampen met personeelsproblemen. Het invullen van vacatures in Vilvoorde, waarbij o.a. tweetaligheid belangrijk is, bleek niet eenvoudig. Rekening houdend met het niet invullen van 2 van de 3 groepsbegeleiders gedurende 9 maanden werden cijfers behaald die ruim boven de 80% liggen. Dit was enkel mogelijk doordat contextbegeleiders en leidinggevenden de werking versterkten.

In de Hefboom en de Griffioen is de impact te zien van een duidelijke beleidskeuze voor flexibele trajecten waarbij verblijf een middel is ter ondersteuning van jongeren en gezinnen en geen doel op zich. Elk traject is uniek waarbij in overleg met alle betrokkenen ernaar gestreefd wordt om jongeren maximaal 'thuis' te laten opgroeien. Dit weerspiegelt zich in een hoog percentage contextcontacten (respectievelijk 139% en 179%). Deze evolutie - waarbij een terugkeer naar de eigen context en/of beperkt inzetten van verblijf zodat de jongere maximaal in de natuurlijke omgeving kan vertoeven - hopen we verder te zetten de volgende jaren i.f.v. het reconversiemodel.

De cijfers voor de ondersteunende module bij Centrum Ivo Cornelis op basis van het aantal dagdelen overschrijden ruimschoots de norm (213%). Er werd zeer sterk ingezet op dagbesteding van jongeren.

MST blijft zowel met beschikkingen als met de contextcontacten onder het streefcijfer op jaarbasis. Om bijsturingen toe te laten werd het overleg met MST Nederland verdergezet.

Er is bijgestuurd door de aanstelling van een 5de begeleider in het MST team en een verschuiving van opdrachten tussen De Leemwinning en het MST team. De uitbreiding van het team vond echter pas het laatste kwartaal van 2024 plaats. Het effect van de structurele ingrepen is aantoonbaar in de cijfers van het 4de kwartaal van 2024 waar een bezetting van 104% werd behaald. Hierbij is de bezetting van delco 115%.

De cijfers van de Studio's behalen over de ganse lijn de verwachtingen. Deze bevatten tevens de cijfers van het project Pimenta voor slachtoffers van mensenhandel en/of intra familiaal geweld. Aan deze begeleiding wordt ook een studioplaats gekoppeld. Er is grote vraag naar het aanbod van Pimenta (bezetting van 103%) en het vergt inderdaad bijkomende inspanningen om deze jongeren een gepaste ondersteuning te bieden (contextcontacten 125%)

De modules CBAW kennen een bezetting volgens beschikking van 108%. Het percentage contextcontacten bedraagt 116%. Voor deze werking betreft dit zeer goede resultaten gezien een deel van de doelgroep waarmee de begeleiders aan het werk zijn moeilijk te bereiken is. De intensievere begeleiding van de tienerouders die vlotter bereikbaar zijn, hebben een positieve invloed op het aantal contextcontacten.

De nieuwe werking Veiligheidsplanning (uitbreiding van 5 punten sinds 1/02/2024) kennen een bezetting van 96% en contextcontacten voor 122%.

Bij Positieve Heroriëntering is Jeugdzorg Emmaüs Mechelen erkend voor 26 modules. De contexturen bedragen 94%.

De instroom van de Leemwinning wordt volledig bepaald door het instroomoverleg op provinciaal niveau. De bezetting volgens beschikking bedraagt 96% in 2024. Deze cijfers dienen samen bekeken te worden met de specifieke werking van deze voorzieningen waarbij jongeren hun verblijf binnen residentiële setting combineren met verblijf bij intersectorale partners (psychiatrie, gemeenschapsinstelling, time out, ...). Verder drukken fugues en time-outs in de gesloten voorziening de cijfers maar ook daar wordt een benutting van afgerond 43% geregistreerd. We merken hoge contextpercentages op van 104%.

Juneco behaalde in 2024 een beschikking van 94%, een hoge benutting (69%) en een hoog aantal contextcontacten (145%). Bij Juneco merken we dat de benutting hoger ligt dan bij de andere residenties (69% versus 56% over alle voorzieningen). Verschillende elementen verklaren dit: nieuwe opnames zonder netwerk, tijdelijk overtal, intensieve trajecten o.w.v. jongeren met ernstig trauma (i.s.m. PASO), ...

De activiteiten van kleine wooneenheid Nova Vojo liggen lager dan verwacht. Een van de redenen van lagere bezetting is dat sommige jongeren slachtoffer waren van bendes die 'smokkelschuld' terugeisen via allerlei vormen van uitbuiting waardoor het traject van jongeren noodzakelijk werd stopgezet om veiligheid te kunnen garanderen en/of o.w.v. delictplegingen.

Voor Crisishulp Aan Huis werden op jaarbasis 62 begeleidingen opgestart t.o.v. 63 begroot.

HCA-BIC realiseert in 2024 1.236 punten of 130% van het streefdoel. Dit heeft een belangrijke impact op de toekomstige subsidieregeling gezien het aantal erkende punten wijzigt indien de werking 2 opeenvolgende jaren meer dan 105% van de toegekende punten behaalt. Op basis van de finale activiteiten van 2024, behaalt HCA-BIC de voorbije 2 jaar 120% van de erkenning waardoor de erkenning fundamenteel zal toenemen. Vooral de bemiddelingsaanvragen nemen sterk toe in de regio waardoor ook hier spijtig genoeg met een wachtlijst dient gewerkt te worden.

In de residentiële werking van het CKG Betlehem wordt in 2024 een gemiddelde bezettingscijfer van 82% behaald in de module 'lange duur' leefgroep een bezetting en 100% in de leefgroep gericht op kortdurende opnames.

De benutting over 2024 bedraagt 63%. Sinds 2024 biedt CKG Betlehem 4 gegarandeerde bedden aan (tegenover 2 bedden in 2023) welke veelvuldig ingezet worden. De effectieve bezetting van de crisisbedden bedraagt 116% in 2024 wat de nood aan crisisopvang voor jonge kinderen pijnlijk duidelijk maakt.

Er werd in de loop van 2024 verder gezocht naar 3 gezinsouders om in de toekomst 9 kinderen in een gezinshuis te kunnen opvangen in plaats van in het residentieel verblijf. Momenteel zijn er gesprekken lopende met potentiële gezinshuis-ouders. Het eerste gezinshuis is opgestart in het eerste kwartaal van 2025.

De volledige mobiele teams behalen de nagestreefde contextcontacten met een gemiddelde van 107% voor de regio Mechelen. In de regio Willebroek is er een gemiddeld percentage contextcontacten van 90%.

Voor 1G1P eindigt CKG Betlehem globaal op een hogere realisatiegraad dan in 2023 waarbij Willebroek, Boom en Mechelen ongeveer gelijkwaardig presteren.

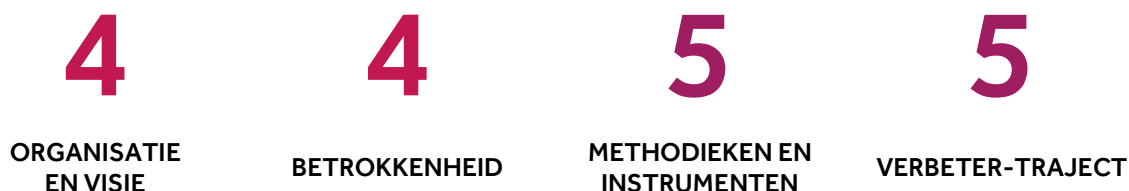
Voor de trainingen werden in totaal 17 trainingen gegeven tijdens 2024. Voor het jaar 2024 werden 18 trainingen opgenomen in de begroting. De lagere realisatie heeft onder meer te maken met een tekort aan personeelsleden in het Stop 4/7 team. Hierdoor werd de focus verlegd naar de groepstrainingen ten koste van individuele trajecten (gezinsbegeleidingen – individuele training ouder).

Zelfevaluatie

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de zelfevaluatie van onze voorziening. Zoals gevraagd is er aan het Agentschap een aparte zelfevaluatie doorgegeven voor OVBJ, Crisishulp aan Huis, De Aanzet, HCA-BIC en CKG Betlehem, dat in 2022 geïntegreerd werd in de werking van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen. De score is hetzelfde voor elke erkenningsvorm. Hieronder geven we dan ook maar 1 score weer per item.

Elke vier jaar, voor de opmaak van het beleidsplan, is er een uitgebreide evaluatie van de groeiniveaus door directie, verantwoordelijken en de stafmedewerker kwaliteit. De scores worden vastgelegd en eventuele werkpunten worden meegenomen in het beleidsplan. Tussentijds wordt jaarlijks door het beleidscomité bekeken of scores aangepast worden. In 2025 wordt er een nieuw beleidsplan opgemaakt. In januari werd er daarom een uitgebreide evaluatie uitgevoerd.

KWALITEITSZORG

De organisatie heeft een eigen zelfevaluatie ontwikkeld in een cyclus van 4 jaar. Deze is gestart in 2021 en loopt af in 2024.

In 2025 zal er een nieuw plan voor 2025-2028 opgesteld worden.

Evaluatie beleidsplan

Groen: is behaald

Geel: loopt nog / verschoven naar 2025

Rood: is niet behaald

PROFESSIONELE HULPVERLENING			
	Indicator	Te behalen	Argumentatie
ZORG OP MAAT			
	Afgebroken begeleidingen	Aantal afgebroken begeleidingen is niet toegenomen tegen 2024	- 2021: 22 afgebroken van 297 afgesloten dossiers - 2024: 8 afgebroken van de 170 afgesloten dossiers
	Personeel is opgeleid om regie in handen van cliënt te leggen	Er werden minstens 3 opleidingen georganiseerd waar focus ligt op regie in handen van cliënt	Herwerkte opleiding basishouding, opleidingen rond blended hulpverlening en gebruik apps, opleiding SofS, OHC

	Cliënt wordt betrokken in verslaggeving	Betrokkenheid van cliënt kan voor elk verslag worden aangetoond	Interne audits in alle werkingen + inspectie JVV: er is steeds intentie om ouders maximaal te betrekken
	Aandacht voor inhoudelijke aspecten bij bespreking kwartaalcijfers	In de verslaggeving van het BC en bestuurscomité over de bespreking van de kwartaalcijfers is het inhoudelijk aspect terug te vinden	Aandacht voor inhoudelijk aspect. Zie verslaggeving BC
	Gamma time-out en alternatieve mogelijkheden	Minstens 3 nieuwe mogelijkheden	Ademplekken, Ferm Eline, time-out bij partners
	Tools ter ondersteuning van begeleidingen bij anderstalige gezinnen	Tools zijn aanwezig en gekend	Global talk, meer gebruik van tolken, vertaalapps worden beter. Blijft wel een aandachtspunt

DIAGNOSTIEK/KWALITEITSVOLLE BESLUITVORMING EN INDICATIESTELLING

	Samenwerking met verwijzers op gebied van besluitvorming en indicatiestelling	Samenwerking kan worden aangetoond met verslaggeving	Samenwerking o.a. met Pang-18, De Ideale wereld, ENNDA, Diagnostisch Outreachteam Trawant, Multiversum
	Samenwerking met OOC Ter Heide, OOC Ter Els, Guy Bosmans en TheA	Samenwerking kan worden aangetoond met verslaggeving en overeenkomsten	Samenwerking is opgestart
	Goede praktijken zijn opgestart	3 goede praktijken tegen 2024	Ondersteuning door TheA in verschillende afdelingen, casusbesprekingen met G. Bosmans, zorggarantie als belangrijke partner, veiligheidsplanning

BLENDED HULPVERLENING

	Er is een visie op blended hulpverlening	Beleidssttekst rond blended hulpverlening is aanwezig	Is aanwezig
	Vormingsaanbod personeel	Er is vormingsaanbod	Inforonde rond blended hulpverlening op alle teams, opleiding rond Live City-app en OPLA worden verdergezet in 2025

SAMEN MET CLIENTEN, STRATEGISCHE PARTNERS EN MEDEWERKERS

Indicator	Te behalen	Argumentatie
SAMENWERKING IN DE TEAMS EN OVER AFDELINGEN EN ORGANISATIES HEEN		
Er zijn afdelingsoverschrijdende activiteiten	Minstens 5	Is behaald
Er zijn afdelingsoverschrijdende workshops en opleidingen	Minstens 5	Is behaald
HELDERE COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE		
Beleidsinformatie is terug te vinden op digitale werkplek of ander kanaal	Aanwezigheid beleidsinformatie	Kort verslag
	Aantal hits op pagina's met beleidsinformatie	Kan niet meer nagegaan worden in SP per pagina. Info wordt wel meer en meer op SP geplaatst
Cliëntvriendelijke website	Website voldoet aan criteria cliëntvriendelijke website	Aanpassen website is verschoven naar 2025
	Cliënten vinden informatie op website	Aanpassen website is verschoven naar 2025
Contacten met verwijzers	Deelname aan regionale en thematische stuurgroepen	Stuurgroep DIW, provinciale stuurgroep, stuurgroep geblokkeerde trajecten, Sof S, Gezinshuizen, ...
	jaarlijks overleg met verwijzers	Verslagen zijn aanwezig
BETREKKEN CLIËNTEN IN DE WERKING		
Tevredenheid cliënten wordt bevraagd	Er is tevredenheidsmeting in alle werkingen	#TV of andere meting
Jongeren worden betrokken bij dagelijkse werking, o.a. activiteiten aanbod	Er staan punten van jongeren op agenda van bewonersraden	Terug te vinden in verslaggeving
	Betrokkenheid kan worden aangetoond in verslag bewonersraden	Terug te vinden in verslaggeving
Cliënten worden betrokken bij opmaak en uitvoering van beleidsplan	Cliënten worden bevraagd bij opmaak nieuw beleidsplan	Bevraging opgemaakt
	Opstart cliëntenraad	Gestart in 2024, wel voorlopig enkel ouders

VISIE ONTWIKKELING EN IMPLEMENTATIE

	Visie ontwikkeling en implementatie residentieel 12-18 j	Visie terug te vinden in het kwaliteitshandboek	Nieuwe werkwijze terug te vinden in handboek
	Visie ontwikkeling en implementatie traject jongvolwassenen	Visie terug te vinden in het kwaliteitshandboek	Nieuwe werkwijze terug te vinden in handboek
		Terug te vinden bij inspectie/interne audit	Positief verslag, inspectie en interne audit

SAMENWERKING MET STRATEGISCHE PARTNERS

	Strategische partners worden betrokken bij zorgstrategisch plan	Aantoonbaar in verslaggeving	Aanwezig
	Strategische partners worden betrokken bij opmaak nieuw beleidsplan	Aantoonbaar in verslaggeving	Bevraging via verantwoordelijken
	Strategische partners worden betrokken bij 'De Ideale Wereld'	Aantoonbaar in verslaggeving	Zie verslaggeving

ZORG VOOR INFRASTRUCTUUR

	Indicator	Te behalen	Argumentatie
KWALITEITSVOLLE (VER)NIEUWBOUW			
	Duidelijkheid rond infrastructuur	Plan van aanpak Juneco, CKG, dagcentra, de Hefboom, tuin de griffoen-CKG, VIPA 3, woonvormen jongvolwassenen	ZSP najaar 2023
	Nieuwbouw sibbe	Nieuwbouw Sibbe is in gebruik	OK
	Input jongeren in infrastructuur	Mening jongeren is terug te vinden in verslagen en plannen	Verslaggeving bouwcommissie
	Buitenruimte wordt bewust ingezet	In verslaggeving is terug te vinden dat er binnen de residentiële werking bewust wordt stilgestaan bij de buitenruimten	Verslaggeving bewonersraden
	Energieverbruik	Energieverbruik gebouwen is gedaald (water, gas, elektriciteit)	Terug te vinden in facilitaire verslagen

GOED OPGELEIDE, GEMOTOVEERDE EN ERVAREN MEDEWERKERS

	Indicator	Te behalen	Argumentatie
VORMINGSBELEID			
	VTO programma	Onderbouwd VTO-programma JEM-CKG	Jaarlijks VTO-programma terug te vinden op communicatiesite
	Werknemers krijgen kans om vorming te volgen	Personeelskengetallen: aandeel opleidingsuren ligt even hoog of hoger als gemiddelde van de sector	JEM 4,33% Sector 2,01%
DOORDACHT PERSONEELSBELEID			
	IFIC	Er zijn stappen gezet om IFIC in te voeren	Er zijn stappen gezet, maar IFIC is nog niet ingevoerd in de sector
	Binnen organisatie is het duidelijk waarom bepaalde keuzes rond personeelsbeleid gemaakt worden	Verslaggeving OR en CSO is bereikbaar voor personeel	Verslagen OR en CSO op communicatiesite
		Personeelsleden worden actief op de hoogte gebracht van belangrijke beslissingen	KV op communicatiesite, info op banner. Blijven bewaken om sommige zaken actief door te geven.
	Nieuwe werknemers zijn op de hoogte van beslissingen op gebied van personeelsbeleid	Informatie is opgenomen in onthaalmap nieuwe werknemers	Onthaalmap is herwerkt + mail met info voor nieuwe werknemers
		Voordelen worden opgenomen in vacatures	Vacatures zijn aangepast
	Er is mogelijkheid tot flexibel werken	Nota rond flexibel werken	OK
	Verloop binnen voorziening	Verloop vergelijkbaar met de sector	- Spontaan 45,31% t.o.v. 38,97% van sector (positie 23 van de 55) - Gedwongen 6,25% t.o.v. 4,67% (positie 20 van 55)
	In- en uitstroom	In- en uitstroom vergelijkbaar met de sector	- Instroom 30,77% t.o.v. 26,96% (positie 25 van 55) - Uitstroom 30,77% t.o.v. 27,62% (positie 24 van 55)
	Vacatures	Vacatures zijn ingevuld	Vacatures worden sneller ingevuld
	Instroom pas afgestudeerden	Toename instroom schoolverlaters t.o.v. 2021	- 2021: 12 schoolverlaters - 2024: 8 schoolverlaters

ZORG VOOR PERSONEEL

Indicator	Te behalen	Argumentatie
VRIJHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID		
Afspraken rond telewerk	Duidelijke visie telewerk + evaluatie	Visie op telewerk aanwezig
Materiaal voor telewerk is voorhanden	Smartphone en laptop voor elke medewerker die structureel telewerkt	Is aanwezig
Personeel wordt ondersteund in telewerk	Er is handleiding/ vorming en kwalitatieve ondersteuning van ICT	Filmpje door administratie, handleidingen op Emma-portaal
Medewerkers maken deel uit van werkgroepen	Per jaar is er minimum 1 werkgroep waarin niet louter leidinggevenden actief zijn	Begeleiders maken deel uit van werkgroepen: zie samenstellingen
WERKBELASTING MONITOREN		
Duidelijke organisatiestructuur en functieomschrijvingen	Zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek	F.O en competentieprofielen zijn aangevuld.
Zicht op werkbelasting	Werkbelasting is onderdeel van functionerings-gesprekken	Werkgroep functionerings-gesprekken loopt nog verder in 2025
Afstemming tussen BinC en Ecqare	Informatie van eCQare komt rechtstreeks in BinC	Proefproject loopt.
Verdere implementatie eCQare	Er worden meer modaliteiten gebruikt	Agressieformulier, algemene gegevens, start om dossier hier helemaal in op te nemen
ERKENNING EN WAARDERING		
Aandacht voor ondersteuning bij ernstige gebeurtenissen	Zorgteam komt minstens 1x/ jaar samen	OK, zie verslagen
Inzet externen ter ondersteuning bij moeilijke processen	Er wordt minstens 2x een externe ingeschakeld	Inschakelen IDEWE, en externe begeleider
Er wordt rekening gehouden met het psychosociaal welbevinden van de werknemers	Er werd bevraging psycho-sociale aspecten uitgevoerd	Waarderend onderzoek en opstart designgroep
	Er zijn acties uitgevoerd n.a.v. de bevraging psycho-sociale aspecten	Zie verslaggeving designgroep

OOG VOOR DE TOEKOMST

	Indicator	Te behalen	Argumentatie
DUURZAAMHEID			
	Duurzaamheidsverantwoordelijke	Er is duurzaamheidsverantwoordelijke	OK
	Duurzaamheid is onderdeel van het beleidsplan	SDG's maken deel uit van beleidsplan	SDG's maken geen deel uit van het beleidsplan maar wel individuele initiatieven
		Indien van toepassing, wordt in priacs rekening gehouden met SDG's	
		Er zijn minstens 3 priacs rond duurzaamheid	Binnen Emmaüs zijn er stappen gezet rond duurzaamheid, maar niet via priacs
POSITIONERING IN DE TOEKOMST			
	Deelname aan 1G1P	1G1P is opgestart binnen JEM	OK
	Deelname aan uitbreidingsbeleid innovatieve gezinsvormen	Aanvraag rond uitbreidingsbeleid is ingediend	OK
		Bij goedkeuring zijn hierrond stappen gezet	Reconversie CKG, studio's in afdelingen
	Positie CKG binnen JEM	Structuur CKG binnen JEM	OK
	Deelname aan lerende netwerken	Er is een vertegenwoordiger van de organisatie in de structuur 1G1P en andere relevante lerende netwerken	OK, zie samen

Belangrijk om bijkomend te melden is dat Jeugdzorg Emmaüs Mechelen vanaf 2024 deel uitmaakt van Reflec, zie ook 'Intersectoraal kwaliteitsbeleid'. Methodiek en instrumenten zijn wetenschappelijk onderbouwd en worden vergeleken met andere voorzieningen van de Reflec-groep.

KERNPROCESSEN

3

**ONTHAAL VAN
DE GEBRUIKER**

3

**DOELSTELLINGEN
EN
HANDELINGSPLAN**

3

**AFSLUITING
EN NAZORG**

3

**PEDAGOGISCH
PROFIEL**

3

**DOSSIER-
BEHEER**

Onze organisatie heeft de nodige procedures en een pedagogische visie ontwikkeld. Ze zijn terug te vinden in het kwaliteitshandboek. De ontwikkeling gebeurt in samenspraak met de proceseigenaren. De procedures worden minimaal om de drie jaar geëvalueerd (element van niveau 4), maar de evaluatie gebeurt (nog) niet systematisch met inspraak van de gebruiker.

In het nieuwe beleidsplan 2025-2028 willen we bekijken in hoeverre gebruikers kunnen betrokken worden bij de evaluatie van de kernprocessen.

GEBRUIKERSRESULTATEN

5

KLACHTENBEHANDELING

2

GEBRUIKERS-TEVREDENHEID

4

**EFFECT VAN DE
HULPVERLENING**

De klachtenprocedure is niet gewijzigd. Wel blijven we merken dat er weinig officiële klachten ingediend worden. Ontevredenheden van cliënten worden vaak in de begeleiding opgenomen, zodat ze niet uitgroeien tot echte klachten. In 2024 is er een proefinspectie rond de klachtenprocedure uitgevoerd. Deze was positief. De klachtenprocedure is kenbaar gemaakt op de website en naar aanleiding van de inspectie voorgesteld op intervisiegroepen. We hebben onze score verhoogd naar 5.

In 2023 zijn we gestart met #tevredenheid in de meeste afdelingen. Hierbij noteren begeleiders in het registratiesysteem #tevredenheid als cliënten hun tevredenheid of ontevredenheid uiten. Twee keer per jaar wordt deze # op teamniveau bekeken binnen een reflectieve cyclus. Een samenvatting hiervan wordt besproken op beleidsniveau. We merken dat deze werkwijze in de meeste afdeling als positief wordt ervaren. Kleine successen of problemen vallen veel meer op dan bij een klassieke tevredenheidsmeting. Omdat deze werkwijze echter geen systematische methodiek is, blijven we een 2 scoren.

Ook met de effectmeting hebben we nieuwe stappen gezet. Vanaf 2023 worden cliënten na het afsluiten van de hulpverlening opgebeld door stagairs om het effect na te gaan. De resultaten hiervan worden geëvalueerd op de teams. Vanaf 2024 begint dit systematisch te lopen. Binnen Centrum Ivo Cornelis voeren we een impactonderzoek rond reconversie. Dit loopt in 2024 en 2025 in samenwerking met de Karel De Grote Hogeschool.

We verhogen onze score naar 4.

MEDEWERKERSRESULTATEN

5

PERSONEELSTEVREDENHEID

In 2023 werd onder leiding van IDEWE een kwalitatieve bevraging bij het personeel gehouden, het waarderend onderzoek. Uit de bijeenkomsten vloeien thema's voort waar we ons voor willen inzetten. Op verschillende niveaus van de organisatie worden daarom allerlei initiatieven ontwikkeld. Het centrale thema voor 22-24 is 'Met goesting naar het werk' en past helemaal binnen de doelen van ons beleidsplan.

In Emmaüs wordt een keuze gemaakt van de personeelskengetallen die worden bijgehouden. Deze kengetallen worden op het beleidscomité, directiecomité, de ondernemingsraad en het bestuurscomité besproken. Ze worden vergeleken binnen het Vlaams Welzijnsverbond. We verhogen onze score naar 5.

5

INDICATOREN EN KENGETALLEN

SAMENLEVINGSRESULTATEN

5

WAARDERING STRATEGISCHE PARTNERS

Periodiek overleggen we met de verwijzers over hoe we de toegewezen dossiers afhandelen. Ook met strategische partners zoals het Sociaal Huis Mechelen, de stad Mechelen, het Huis van het Kind, Trawant, het CAW en het CGG organiseren we overlegmomenten. Elementen van hun waardering worden meegenomen in het beleidsplan van de voorziening en in de jaarlijkse tussentijdse evaluatiemomenten. We worden gezien als voorloper voor nieuwe initiatieven en verhogen onze score naar 5.

Maatschappelijke noden worden door regionale partners gesignaleerd op basis van casuïstiek en mee opgenomen in de jaarlijkse bespreking van het beleidsplan. Hieruit kunnen nieuwe projecten en acties vloeien. Voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in onze jaarplanning. Bij een vernieuwing van de samenstelling van de bestuursorganen wordt rekening gehouden met de realisatie van onze maatschappelijke opdracht.

In onze regio hebben we een voortrekkersrol inzake de implementatie van maatschappelijke tendensen en nieuwe evoluties in de eigen werking. Denken we aan deelname aan De Ideale Wereld, Traject Cachet, Traject Signs of Safety, Contextbegeleiding Kortverblijf in GI, 1G1P in Trawant, Zorggarantie, Blended hulpverlening, Waakzaam Zorgen, deelname aan de reconversie en gezinshuizen.

5

MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHTEN / TENDENSEN

2. Organisatie in beeld

Innovatieve projecten

DELCO NA KORTVERBLIJF

Aanvankelijk werden de trajecten van delictgerichte contextbegeleiding na Kort Verblijf aangeboden vanuit het team van de Leemwinning, verbonden aan veilig verblijf.

Sinds september 2024 werden deze trajecten overgedragen aan het team van Multi Systeem Therapie. Aangezien binnen dit team ook andere delictgerichte contextbegeleidingen worden opgenomen, wordt zo de expertise in dit gebied gebundeld en versterkt.

Voor verwijzers en in functie van deelname aan intervisie en overlegmomenten is het overzichtelijker dat er binnen hetzelfde team alle vormen van contextbegeleiding gericht op delictplegers worden verzameld.

Organisatorisch was dit niet evident gezien de randvoorwaarden die gesteld worden vanuit Multi-Systeem Therapie. Het vergde dan ook het nodige overleg om het team uit te breiden tot vijf medewerkers aangestuurd door één supervisor.

GEVANGENISPROJECT

Inzet: 27 punten

CKG Betlehem heeft een gevangenisproject. Dit telt voor 27 punten en bestaat uit volgende onderdelen

1. Moedergroep gevangenis: Ondersteuning voor moeders met een gedetineerde partner

Wanneer een ouder in de gevangenis zit, heeft dit aanzienlijke gevolgen voor de opvoeding en de gezinsdynamiek. Dit kan leiden tot nieuwe en uitdagende vragen die voorheen niet aan de orde waren. Om moeders in deze situatie te ondersteunen, bieden wij een veilige plek waar zij hun vragen kunnen stellen en ervaringen kunnen delen met andere moeders.

In onze bijeenkomsten komen verschillende thema's aan bod, waaronder:

- Hoe omgaan met de situatie wanneer een kind geen contact wil met de gedetineerde ouder.
- De vraag of het verwijderen van foto's van de gedetineerde ouder een goede beslissing is, gezien de emoties van de kinderen.
- De mogelijkheid van telefonische contacten tussen de gedetineerde ouder en de kinderen.
- Hoe open zijn over de detentie met de kinderen en hen te informeren over de situatie.
- Het omgaan met de verschillende emoties en meningen van zowel de eigen familie als die van de gedetineerde partner.
- Hulp bij de uitdagingen die zich voordoen in het gezin sinds de detentie.
- Het plannen van vakanties met kinderen terwijl de gedetineerde ouder in de gevangenis zit.
- Waar moeders terecht kunnen voor ondersteuning en wat hen helpt om rust te vinden.

- Het delen van ervaringen met andere moeders, wat vaak als steunend wordt ervaren en hen de ruimte biedt om openhartig te praten over de detentie.

Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om moeders te helpen bij het navigeren door deze moeilijke periode en hen te voorzien van de nodige ondersteuning en informatie.

In 2024 namen 20 mama's deel aan de georganiseerde groepen.

2. Leesweek voor gedetineerden en hun kinderen

Tijdens de Leesweek krijgen gedetineerden de kans om de band met hun kinderen te versterken door middel van voorlezen. Het contact met hun kinderen kan onwennig aanvoelen, aangezien zowel de ouder als het kind elkaar missen. De cursus richt zich op het verbeteren van voorleesvaardigheden, zoals het maken van oogcontact, het gebruik van verschillende stemmetjes, het opbouwen van spanning en het vasthouden van de aandacht van het kind.

De deelnemers kiezen een boek of verzinnen zelf een verhaal, dat vervolgens wordt opgenomen. Dit filmpje wordt op dvd gezet of via e-mail verstuurd, zodat het kind het thuis kan bekijken voor het slapengaan.

Getuigenis van een deelnemer:

"De activiteit was zeer positief. Ik heb genoten van de uitvoer alsook van het nadenken over 'iets doen voor mijn kinderen'. Ook heb ik veel bijgeleerd. Jammer was, ondanks de zeer grote expertise en gedrevenheid bij de lesgevers, dat er zeer veel hinder was bij het samenwerken in functie van de organisatie van het gevangeniswezen. Het was moeilijk om alles tot een goede uitvoer te brengen. De activiteit blijft wel een aanrader voor iedereen met kinderen."

In 2024 namen 8 papa's deel aan de leesweek.

SAMEN – OP BASIS VAN HET RAPPORT VAN DE EVALUATIE VAN HET PROJECT SAMEN

Project SAMEN beoogt een preventieve en integrale aanpak voor jongeren (16-25 jaar) die betrokken zijn bij veelvoorkomende criminaliteit, met als doel recidive te verminderen en hen opnieuw te verbinden met de samenleving. De methodiek is gebaseerd op casusoverleg, waarbij multidisciplinaire teams een individueel traject uitstippelen. Het aanvankelijke werkproces werd echter onderbroken door een bevel tot stopzetting van de Vlaamse Toezichtscommissie (VTC) in februari 2022 wegens bezorgdheden omtrent gegevensuitwisseling.

In de tweede fase van het project werd een herzien proces ontwikkeld in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel, waarbij het LS/CMI-instrument wordt gebruikt om objectieve risicotaxatie en individuele begeleidingstrajecten te waarborgen. De nieuwe werkwijze integreert het casusoverleg binnen het gerechtelijk proces, waarbij de jeugdrechtbank een centrale rol speelt in de doorverwijzing van jongeren.

Sinds de hervorming is de doorstroom van dossiers echter beperkt gebleven, mede door het langzame opheffingstraject van het VTC-bevel en de juridische onzekerheid rond gegevensdeling.

Sinds het fiat van het VTC zijn er een beperkt aantal casussen van minderjarigen opgenomen, gezien de operationele uitdagingen. Kwalitatieve evaluatie toont aan dat de ketenaanpak een meerwaarde biedt door interdisciplinaire samenwerking en individuele begeleiding. Kritische succesfactoren omvatten een duidelijke rolverdeling, een wetenschappelijk onderbouwd selectieproces en eigenaarschap van jongeren over hun traject.

In 2025 zal worden ingezet op de verdere operationalisering van het hertekende proces, het versterken van de partnerschappen en het formaliseren van gegevensuitwisseling binnen de wettelijke en decretale kaders. Ondanks de initiële moeilijkheden biedt het project een robuust kader voor toekomstig casusoverleg binnen de aanpak van de jeugddelinquentie in Mechelen.

Het rapport geeft ook aan dat het helpend is wanneer een jongere reeds gekend is bij HCA-BIC, zodat er verder kan worden gewerkt op een bestaande vertrouwensband.

PROJECT RAKET – GROEIKRACHT - BRUGGENBOUWERS

RAKET is een methodiek waarbij een externe trainer alle kinderen in een bepaalde 3de kleuterklas (sporadisch ook inzetbaar in een lagere schoolklas) een trainingstraject aanbiedt inzake aanleren van sociale vaardigheden ter voorkoming van agressie op school. De kinderen krijgen gedurende 16 klas- en 15 speelplaatsmomenten de kans om zich vaardigheden eigen te maken om gevoelens van zichzelf en anderen te herkennen en om conflicten te voorkomen, of tijdig op te lossen. De kleuterjuf blijft aanwezig en betrokken in de klas, het is met name de bedoeling dat de leerkracht zich de methodiek eigen kan maken en deze onafhankelijk kan integreren in haar lesplan van een volgend schooljaar (mits eventuele nazorg en coaching door de externe trainer). Daarnaast worden ook de ouders betrokken in dit leerproces. Ze worden op één of meerdere oudermomenten uitgenodigd en kunnen (in beperkte groep) aansluiten bij de klastrainingen.

Doel is uiteindelijk om alle kinderen in de betreffende kleuterklas sociale vaardigheden aan te leren die het hen mogelijk maakt om met gevoelens van andere kinderen om te gaan, om conflicten te voorkomen of op te lossen en om uitsluit- en pestgedrag te voorkomen. Door hun sociale vaardigheden te vergroten (vriendschappelijke contacten kunnen opbouwen en onderhouden, zelfcontrole-vaardigheden eigen maken, sociale kennis integreren) voorkomen we dat deze kinderen geïsoleerd raken of hun frustraties op een negatieve manier gaan uiten en voorkomen we een negatieve spiraal van uitsluiting.

In het schooljaar 23-24 hebben we 11 klassen van een RAKET – traject kunnen voorzien. Deze trajecten waren verspreid over 7 scholen, allen uit de ruime regio van Mechelen. Het ging om 8 klassen van een 3de kleuterklas, en 3 klassen uit het 1ste leerjaar, telkens met gemiddeld 22 leerlingen.

RAKET-lessen

'Juf, Ineke heeft mij geduwd.'

'Maar Jonas heeft mijn bal afgepakt, juf.'

Kinderen van vijf laten samenspelen... het is soms een hele uitdaging.

CKG Betlehem geeft, samen met de juf of meester, RAKET-lessen in de derde kleuterklas. Kinderen leren er stapsgewijs omgaan met hun emoties tijdens het spel. Blij, bang, bedroefd, boos... het hoort er immers allemaal bij. Niet alle kinderen kunnen die emoties even vlot hanteren.

Een quote van een deelnemende leerkracht uit school De Octopus in SKW:

"RAKET is een ervaring die alle kleuterjuffen en kleuters moeten ontdekken; iedereen wordt er beter van. Niet enkel de kleuterschool haalt hier alleen maar voordeel uit, ook in de lagere school en naschoolse opvang kunnen ze hieruit leren en hierin groeien. Merci juf Mascha voor de leerrijke ervaringen die je ons telkens geeft."

Naast Raket omvat 2024 verschillende samenwerkingen met Stad Mechelen, gericht op het versterken van de verbinding tussen **welzijn en onderwijs**. Door in te zetten op structurele ondersteuning in scholen en klassen, werken we aan een omgeving waarin leerlingen optimaal kunnen groeien en professionele hulp laagdrempelig toegankelijk is.

De samenwerking bestaat uit twee belangrijke initiatieven: **Bruggenbouwers en Groeikracht**. Beiden startten als ingediende aanvragen en worden nu geëvalueerd op hun impact en verdere mogelijkheden.

1. Bruggenbouwers: Verbinding tussen welzijn en onderwijs

Het initiatief **Bruggenbouwers** richt zich op het versterken van de brug tussen welzijn en onderwijs door middel van **aanwezigheid en aanspreekbaarheid**. Dit wordt gerealiseerd door:

- **Structurele aanwezigheid op scholen:** Eénmaal per week is er een vast aanspreekpunt in een school, waar leerlingen, ouders en leerkrachten terecht kunnen met hulpvragen of zorgen.
- **Directe doorverwijzing en ondersteuning:** Door deze fysieke aanwezigheid wordt de drempel verlaagd om problemen vroegtijdig te signaleren en door te verwijzen naar passende hulpverlening.
- **Versterken van de samenwerking tussen scholen en welzijnsorganisaties:** Bruggenbouwers fungeren als schakels die ervoor zorgen dat ondersteuning niet enkel buiten de schoolmuren plaatsvindt, maar ook geïntegreerd wordt in het dagelijkse schoolleven.

Deze aanpak draagt bij aan een **proactieve en toegankelijke hulpverlening**, waardoor kinderen hun gezinnen sneller de weg weten naar de juiste ondersteuning.

2. Groeikracht: Ondersteuning in de klas

Waar het initiatief Bruggenbouwers focust op verbinding en toegankelijkheid, richt **Groeikracht** zich op gerichte ondersteuning binnen de klasomgeving. Dit initiatief omvat:

- **Specifieke begeleiding in de klas:** Groeikracht-experts bieden directe ondersteuning aan leerlingen, met aandacht voor leerachterstanden, sociale vaardigheden en emotioneel welzijn.
- **Samenwerking met leerkrachten:** Door samen te werken met het onderwijsteam wordt de ondersteuning geïntegreerd in de klaswerking.
- **Maatwerk voor leerlingen:** De aanpak wordt afgestemd op de specifieke noden van de school en haar leerlingen.

Door in de klas zelf aanwezig te zijn, helpt **Groeikracht** niet alleen de leerlingen individueel, maar draagt het ook bij aan een sterker ondersteuningsnetwerk binnen de school.

Afgelopen schooljaar ontvingen we 15 aanvragen van 8 scholen. De vragen gingen zowel over individuele kinderen als over groepsdynamiek. 7 trajecten startten voor de kerstvakantie. De overige trajecten gingen in maart 2024 van start. Veel trajecten liepen door tot het einde van het schooljaar (juni 2024).

Alle scholen kregen bij aanmelding de kans om deel te nemen aan onze leerkrachttrainingen binnen het reguliere STOP4-7 programma. Slechts één school maakte hiervan gebruik; voor andere scholen bleek de tijdsinvestering (vier woensdagvoormiddagen) te groot.

Daarnaast boden we een kortere vorming aan binnen het Groeikrachttraject: een voormiddag met theoretische kaders en praktijkvoorbeelden voor klasgroepen. Dit hielp om een gedeelde visie en taal binnen de klas te creëren. Vijf scholen namen hieraan deel.

De trajecten zelf bestonden uit coaching gesprekken en lesmomenten met de klasgroep, steeds samen met de klasleerkracht.

3. Evaluatie en toekomstperspectief

De eerste resultaten van **Groeikracht** zijn al geëvalueerd en verwerkt.

Voor **Bruggenbouwers** wordt nog verder onderzocht hoe de aanpak geoptimaliseerd kan worden.

Belangrijke aandachtspunten in de evaluatie zijn:

- De mate waarin leerlingen en ouders de Bruggenbouwers aanspreken en gebruik maken van de ondersteuning.
- De samenwerking tussen scholen en welzijnspartners en de impact hiervan op het onderwijs.
- Mogelijkheden om de werking structureel te verankeren binnen het stedelijk beleid.

Zowel **Bruggenbouwers als Groeikracht** zijn waardevolle en effectieve initiatieven die bijdragen aan een inclusieve en zorgzame schoolomgeving.

Actiepunten

Om Groeikracht beter af te stemmen op de noden van het onderwijs, formuleren we enkele actiepunten:

1. Duidelijker mandaat en kader

We formuleren een helderder kader voor de trajecten, met een afgebakend begin- en eindpunt. Daarnaast zetten we vanaf de start sterker in op gedeelde verantwoordelijkheden en duidelijke communicatie naar klasleerkrachten, zorgcoördinatoren en externe partners zoals leersteuncentra en CLB's.

2. Blijvende focus op vraagverheldering

We blijven elke aanmelding als een potentiële hulpvraag beschouwen en nemen vraagverheldering mee als onderdeel van het traject.

3. Samenwerking met CLB's verbeteren

De samenwerking en afstemming met CLB's blijft een aandachtspunt. We zoeken verder naar manieren om deze samenwerking vlotter te laten verlopen en CLB's beter te betrekken, zonder dat dit leerkrachten in een kwetsbare positie brengt.

4. Toegankelijker vormingsaanbod

We organiseren specifieke vormingsmomenten voor Groeikracht, verspreid over het schooljaar: één voormiddag per trimester, met een vaste planning bij de start van het schooljaar. Zo kunnen meer leerkrachten instappen. Het reguliere vormingsaanbod blijft daarnaast behouden.

5. Interne groei en uitwisseling

We willen als team verder groeien in de begeleiding van scholen en blijven feedback van leerkrachten verwerken. We plannen een uitwisseling met het STOP4-7-team van Leuven, dat een gelijkaardig aanbod heeft onder de naam 'TROS' (Terug Rust Op School).

Flexibele inzet

OMBOUW NAAR MODULES SOFS EN ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING

Van 01/01/2023 tot en met 31/12/2025: 2 verblijfsmodules en 3 modules contextbegeleiding laagintensief naar 3 modules contextbegeleiding in functie van veiligheidsplanning SofS en 1 module ondersteunende begeleiding.

Van 01/04/2023 tot en met 31/12/2025: 2 verblijfsmodules en 4 modules contextbegeleiding laagintensief naar 3 modules contextbegeleiding in functie van veiligheidsplanning SofS en 1 module ondersteunende begeleiding.

De initiatiefnemer neemt deel aan de evaluatiegroep CB SofS en monitoring van trajecten gebeurt in Binc en op het dashboard SofS. Het vernieuwde aanbod wordt proactief kenbaar gemaakt bij toeleiders en verwijzers.

Signs of Safety (Sofs)

In het kader van de reconversie is het onze doelstelling om steeds negen gezinnen en hun netwerk te begeleiden binnen het Signs of Safety (SofS) raamwerk. Er werd voor gekozen om de tijd te nemen om dit aantal te bereiken aangezien het toch een andere kijk vraagt van onze supervisors/begeleiders. Ondertussen hebben de meeste begeleiders de opleiding SofS gevolgd.

In 2024 heeft de centrale werkgroep van Centrum Ivo Cornelis besloten dat elke begeleider en supervisor een SofS-begeleiding kan uitvoeren, met uitzondering van de supervisor van Domino, die zich richt op IPT (Intersectorale partnertafel) en '1 Gezin 1 Plan'. Deze verwachting heeft geleid tot een toename van het aantal SofS-begeleidingen.

Voor de komende periode staan we voor verschillende uitdagingen:

- Hoe kunnen we netwerken vinden, betrekken en engageren?
- Hoe kunnen we effectief samenwerken met onze verwijzers (bijvoorbeeld door voldoende afstemmingsmomenten te vinden en de juiste casussen aan te melden)?
- Hoe kunnen we het SofS-raamwerk, dat binnen het algemene concept van veiligheid voor kinderen valt, vertalen naar kinderen, gezinnen, netwerken, collega's, verwijzers en andere hulpverleners?
- Hoe kunnen we IB's nog meer inzetten voor SofS-begeleidingen?
- Hoe kunnen veiligheid, verbinding en veerkracht een wezenlijk deel uitmaken van onze begeleidingspraktijk, ook binnen SofS?

Er worden gezinnen aangemeld waarbij ernstige bezorgdheden zijn m.b.t. de veiligheid van de kinderen (dreiging uithuisplaatsing) voor SofS. Er wordt een traject opgestart maar dan kan of mag er niet met de context gewerkt worden. Dit is echter een vereiste in de strikte opvolging van SofS. Deze gezinnen schuiven dan naar CB-modules en de SofS-module wordt terug opengezet. Dit heeft een steeds verdere 'verzwaring' van de breedsporige CB als gevolg. Er moet bekeken worden of – vanuit een strikte toepassing van SofS – deze gezinnen schakelen naar CB of er, vertrekkende vanuit de visie en met tools van SofS, toch met deze gezinnen een SofS-module ingezet wordt.

INTERNE CRISISBEDDEN EN TERUGVALBEDDEN SOFS

Binnen ons reconversieverhaal hebben wij één crisisbed in de Sibbe (in principe voor kinderen tot 12 jaar) en één crisisbed voor Griffioen/Hefboom (in principe voor jongeren vanaf 12 jaar).

Vooral in de pubergroep van Griffioen en Hefboom wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt om even uit de omgeving en de invloeden van de huidige groep te kunnen ontsnappen. Zo worden jongeren uit de Hefboom herhaaldelijk even opgevangen in de Griffioen en omgekeerd.

Voordeel hiervan is dat er nog makkelijk kan samengewerkt worden en het contact tussen jongeren, hun context en de begeleiders in stand gehouden wordt.

De jongere kan ook blijven schoollopen of eventueel naar de dagbesteding gaan, zodat er zo min mogelijk breuken ontstaan. Bovendien kan het bed snel ingezet worden zonder bijkomende inspanningen van andere diensten, zoals consulenten OCJ, SDJR, ...

Vanuit de Hefboom zijn er een tweetal jongeren een aantal keer op time-out gegaan naar de Griffioen. Omgekeerd zijn er van de Griffioen een tweetal jongeren naar de Hefboom gegaan. Het is duidelijk dat hier regelmatig beroep wordt opgedaan om wat ademruimte/zuurstof te creëren, zowel voor de jongeren als voor het begeleidend team, om op deze manier meer continuïteit te garanderen in onze trajecten.

Een vijftal keren is beroep gedaan op time-out van jongeren uit Griffioen in de Sibbe. Vanuit de socio-emotionele ontwikkeling van de jongeren en groepssamenstelling bleek de Sibbe beter aan te sluiten bij de noden van deze jongeren dan de Hefboom.

Twee jongeren van mobiele begeleidingstrajecten hebben eveneens beroep kunnen doen op het crisisbed van de Griffioen. Vanuit het dagcentrum de Vesten is er een tweetal keer beroep gedaan op de Griffioen om een veilige verblijfplek voor de jongere te realiseren, zonder het begeleidingstraject te onderbreken.

Een jongere uit een gezin waarbij een SofS-begeleiding liep is een zestal weken in een terugvalbed in de Hefboom opgevangen.

Vijf jongeren zijn extern bij ons opgevangen in Griffioen en Hefboom.

Uiteraard is er ook nog beroep gedaan op de externe time-outs zowel de zorgboerderij, Ademplekken (DIW – Trawant) en de Gemeenschapsinstelling. Zo is er vanuit de Griffioen een tweetal keren beroep gedaan op de GI en vanuit de Hefboom zeven keren.

Soms is een intern crisisbed ontoereikend en moet er aan andere plekken gedacht worden. De vroegere stap om automatisch naar de Gemeenschapsinstelling te verwijzen is door de uitbouw van alternatieven minder aan de orde. We hebben het afgelopen jaar ook een aantal keer beroep gedaan op 'Ademplekken', die georganiseerd werden door het project van De Ideale Wereld. Dit kan eveneens helpend zijn, maar dan moet er op zijn minst een motivatie zijn om even te ontkoppelen van alles.

In dit verband is er ook een samenwerking tot stand gekomen met Ferm'Eline dat nog volop in aanbouw is. De centrale werkgroep van Centrum Ivo Cornelis ging op haar jaarlijkse teamdag op prospectie.

Ferm' Eline is een inclusieve, warme, veilige en toegankelijke plaats voor kwetsbare jongeren of jongvolwassenen waar het vinden van heling en rust in de natuur van de Ardennen en dichtbij dieren centraal staat. Het is een plek waar jongeren in transitie herbronnen en zich verder kunnen ontwikkelen samen met de mensen die voor hen belangrijk zijn.

Naadloze trajecten

PASO – ORIËTERING OP MAAT

Juneco en PASO namen in 2024 de zorg op voor drie jongeren- in gedeelde trajecten: Twee Afghaanse jongens en één meisje afkomstig uit Somalië.

- Eén Afghaanse jongen werd aangemeld met ernstige emotieregulatieproblemen, depressieve klachten en agressieve uitbarstingen. Er heerste een vermoeden van slachtofferschap in het kader van bende-problematiek. De jongen volgde negen maanden een traject en stroomt dan uit naar veilig verblijf Meza.
- Eén Afghaanse jongen werd aangemeld met emotie- en gedragsregulatie, uitval in dagdagelijks functioneren en veelvuldige PNEA-aanvallen. Hij volgde vijf maanden een voltijds traject en verbleef daarna nog drie maanden in een andere setting van Jeugdzorg Emmaüs, maar bleef in traject en intensieve begeleiding bij Juneco. Hij stroomde later verder door naar veilig verblijf De Leemwinning.
- Eén meisje werd aangemeld met PNEA-aanvallen en mogelijks epilepsie, schoolse uitval en relationele en emotionele problemen. Ze werd aangemeld vanuit de leefgroep in Juneco en verbleef ook verder in Juneco.

Tijdens het traject van de twee Afghaanse jongens werd veiligheid een zeer belangrijk thema. Beiden bleken gedurende hun verblijf onder invloed te blijven van onveilige netwerken. Deze begeleidingen hebben ons verplicht om erg te focussen op het thema veiligheid/onveiligheid van betrokken jongere, overige jongeren uit Juneco, de teamleden maar ook van hun familie in hun thuisland. Er zijn veel inspanningen geleverd om bijkomende partners te zoeken of de samenwerking te intensifiëren zoals met de referentiemagistraat mensenhandel, Payoke, Meza, Pa-gase. Ook na het stopzetten van het regulier PASO-traject bleven dit zeer intensieve trajecten gezien, zowel voor de jongeren zelf als voor andere jongeren die betrokken waren geraakt, een veilige plaats moest gezocht worden, in crisis of structureel.

De samenwerking met PASO blijft evolueren. Er wordt samen nagedacht welke inspanningen nodig zijn om een traject te doen slagen en bij minder therapietrouwheid te blijven inzetten op verbinding en contact. Er is ook meer mogelijkheid tot outreachend werken vanuit PASO, bredere interviews en supervisies over thema's die team Juneco uitdagen en teamondersteunend aanbod na crisis.

Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen we graag naar het document 'Steunaanvraag liaison leefgroep' dat eerder dit jaar aan Opgroeien is bezorgd vanuit PASO.

THEA-BEDDEN – SAMENWERKING MET DE PSYCHIATRIE

We werken in onze residentiële trajecten steeds meer samen met de kinder- en jeugdpsychiatrie. Zo is er de samenwerking met TheA, onze partners van AZ Sint-Maarten. We zien ook een toename van trajecten uit andere psychiatrie-eenheden zoals, PAika, UKJA, MPK, ... Dit vooral in onze residentiële afdelingen, binnen onze pubergroepen.

Problematieken worden als zeer zwaar aanvoeld en vragen ondersteuning om steeds meer achter het gedrag van jongeren te gaan kijken en hiermee aan de slag te gaan. Het vraagt een andere benadering waar we ten volle op inzetten om tools aan te reiken aan onze begeleiders zoals ABC voor teams, traumasensitief werken, positief leefklimaat, ... Het meer inzetten in de thuiscontext op moeilijke momenten vraagt een andere aanpak van onze begeleiders.

Ook in dagcentra en mobiele trajecten komt steeds meer de vraag rond samenwerking met de psychiatrie.

RECONVERSIE THEA-BEDDEN

Het betreft hier kinderen en jongeren met een complexe zorgnood waardoor intensieve ondersteuning vanuit jeugdzorg verknoot wordt met ondersteuning vanuit de kinder- en jeugdpsychiatrie. De vraag naar gedeelde trajecten is groot, waardoor ook in 2024 alle 'TheA-bedden' ingevuld werden.

Waar aanvankelijk werd verwacht dat de vraag enkel vanuit het Therapeutisch Atelier (TheA, AZ Sint Maarten) zou gesteld worden, bleek al snel dat er ook vanuit Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen (ZAS UKJA) nood was aan dit aanbod voor jongeren die residentieel werden aangemeld.

De TheA-modules worden ingezet om ook hieraan tegemoet te komen. Het gaat immers om dezelfde doelgroep en finaliteit, met hetzelfde doel: betere zorg organiseren voor een zeer kwetsbare doelgroep.

Concreet betreft het bv. een jongere die opgenomen is in UKJA vanuit een verontrustende opvoedingssituatie - nl. slachtoffer en dader van seksueel misbruik in het gezin - waarbij intensieve, gespecialiseerde zorg noodzakelijk is na de residentiële psychiatrische behandeling. Een terugkeer naar het gezin is (momenteel) niet mogelijk terwijl participatie aan het reguliere leven aangewezen is. Een verblijf in een leefgroep, terugkeer naar school, deelname aan vrijetijdsbesteding,... is enkel verantwoord door een strikte opvolging waarbij rekening gehouden wordt met het veiligheidsrisico voor zichzelf en anderen, zijn traumatisering en coping-vaardigheden.

In 2024 wordt de impact van de samenwerking duidelijk. Het betreft kinderen en jongeren die frequent (sommige zelfs continu) verblijven in de residentiële setting. Zo hebben we binnen de Sibbe constant trajecten lopen, zowel residentieel als mobiel, waar het mogelijk is om even op een bed terug te vallen.

Maar zorg organiseren en mee opnemen voor deze kinderen en jongeren vergt veel van de andere kinderen/jongeren en medewerkers. Het zijn kinderen en jongeren wiens functioneren niet enkel henzelf maar ook heel hun omgeving onder druk zet. Tevens is er sprake van een ernstige verstoring van de draaglast/draagkracht-balans in het gezin. Vaak komt dit mede door individuele, ernstige problematieken bij de ouder(s). Dit speelt mee in de samenwerking en het installeren van een context die kansrijk opgroeien toelaat.

Hoe zinvol de samenwerking en het aanbod van de kinder- en jeugdpsychiatrie ook is, het vraagt een grote investering in overleg, transport, gezamenlijke activiteiten,... Het is bovendien niet evident om dergelijke bedden te integreren in een grotere leefgroep. De aandacht en zorg die naar deze kinderen en hun context gaat, brengt het aanbod voor de andere kinderen en jongeren in het gedrang. Van de kinderen en jongeren zelf (zowel in de TheA-, als in de reguliere bedden) wordt veel gevraagd. Ze dienen zich te handhaven in een vrij grote groep met getraumatiseerde kinderen en jongeren. We stellen ook vast dat er in elke werking hoe langer hoe meer kinderen en jongeren instromen met dergelijke complexe zorgnoden terwijl de psychiatrie door een gebrek aan motivatie, gecombineerde problematieken (bv. verslavings- en borderline kenmerken), criminele connecties,... afhaakt. Dit maakt dat in de niet-TheA-modules eveneens kinderen en jongeren met een even grote zorgwaarde zitten. Jongeren stromen in omdat er geen plek is in veilig verblijf, ze niet gemotiveerd zijn voor For-K,...

Dit maakt dat we de komende periode verder zullen inzetten op het uitbouwen van samenwerkingen met de sector geestelijke gezondheid.

GEÏNTEGREERDE BEHANDELMODULES (RECONVERSIE)

In 2024 hebben CKG Betlehem en TheA intensief samengewerkt om gezinnen met complexe zorgvragen beter te ondersteunen. Uit de praktijk blijkt dat de versnippering van hulpverlening en de hoge druk op zowel jeugdzorg als geestelijke gezondheidszorg leiden tot uitgestelde behandelingen en discontinuïteit. Door een geïntegreerde aanpak, waarbij expertise wordt gebundeld en ondersteuning op maat wordt geboden, kon een belangrijke stap gezet worden naar efficiëntere en duurzamere hulpverlening.

De samenwerking richtte zich op vroegtijdige detectie, zorgopstart, indicatiestelling, crisishulp, monitoring en terugvalpreventie. Een belangrijke meerwaarde was de participatieve aanpak, waarbij niet alleen formele hulpverleners betrokken waren, maar ook het gezin en hun netwerk. Dit zorgde voor een betere integratie van de ondersteuning in het dagelijkse leven van de gezinnen en versterkte de continuïteit van de zorg.

In de praktijk werden drie trajecten doorlopen: twee aanvragen vanuit TheA naar het CKG en één diagnostisch traject van het CKG naar TheA. Hoewel deze trajecten tijd en ruimte vergden, werd duidelijk dat de geïntegreerde aanpak bijdroeg aan een beter afgestemde en doeltreffendere ondersteuning. Door flexibele zorgmodaliteiten, zoals dagbehandeling, thuisbegeleiding en verblijfsmogelijkheden, konden gezinnen op maat worden geholpen.

De samenwerking tussen CKG Betlehem en TheA heeft in 2024 laten zien dat een geïntegreerde aanpak de kwaliteit en efficiëntie van de zorg ten goede komt. De mogelijkheid om naadloos te schakelen tussen verschillende zorgvormen voorkomt herplaatsingen en draagt bij aan stabiliteit voor de gezinnen.

Tegelijkertijd blijft de uitdaging bestaan om de trajecten verder te optimaliseren, onder andere door nog meer aandacht te besteden aan de afstemming tussen de verschillende hulpverleners en het gezin. Ook blijft het essentieel om de capaciteit en middelen goed te monitoren, zodat de opgebouwde expertise duurzaam ingezet kan worden.

Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de samenwerking een positieve impact heeft gehad op de zorgcontinuïteit en dat verdere structurele verankering wenselijk is voor de toekomst.

1G1P

1G1P TRAWANT

In 2024 hebben wij binnen Trawant een 57-tal nieuwe begeleidingen opgestart. Twee hiervan zijn doorgestroomd naar een reguliere contextbegeleiding, een 5-tal kwamen terecht op de wachtlijst voor een mobiele begeleiding binnen het CKG en 18 begeleidingen werden ondertussen beëindigd. Door mee in het samenwerkingsverband van Trawant te werken merken we wel dat er meer doorstroming mogelijk is naar bv. het Handicap specifiek Ondersteuningsteam binnen de gehandicaptensector Ritmica. Ook naar onze collega's van de Aanzet wordt er doorverwezen naar Positieve oriëntering. Dit door de kennis te delen en nog meer zicht te krijgen op de sociale kaart binnen onze regio. De maandelijkse werkgroep van 1G/1P is een grote investering omdat er ook heel veel zaken aan gelinkt worden, zoals uitstroom bij crisis, de onderwijsinternaten,....

1G1P Bravio (Vilvoorde)

Binnen het samenwerkingsverband in Bravio is er gekozen voor een andere structuur, dat voor- en nadelen heeft. Het stuk van de begeleider/gezinscoach is gedetacheerd en zitten in een team met een coördinator van 1G/1P. Hoe deze begeleidingen lopen en hoeveel zij hebben afgerond, wordt door hun coördinator opgevolgd. De IPT (Intersectorale PartnerTafel), waar we om de twee weken aan deelnemen, wordt als een meerwaarde ervaren. Partners uit de verschillende sectoren brengen casussen binnen en er wordt bekeken wie wat al kan opnemen in afwachting tot de juiste hulpverlening kan worden opgestart.

We hebben hier constant een zestal begeleidingen lopen. Zo zijn er enerzijds situaties doorgestroomd naar het dagcentrum en werden anderzijds vastgelopen mobiele begeleidingen naar IPT doorverwezen.

Zorggarantie

Evaluatie samenwerking met OOOO Ter Heide in kader van dossiers zorggarantie:

De evaluatie van de samenwerking gebeurt aan de hand van een specifieke casus. Door in te zoomen op wat er in de realiteit gebeurt, geeft dit het beste resultaat naar leer- en groeimogelijkheden binnen deze specifieke samenwerking.

STARTFASE

De samenwerking tussen De Aanzet en het CKG werd opgestart met als doel een gezamenlijke prioritering te bepalen, waarna de aanmelding bij het OOOO terecht kwam. De effectieve start van het traject liep echter vertraging op door wisselende begeleiding en afspraken met de ouders.

Om toekomstige trajecten efficiënter te laten verlopen, is het aangewezen om vooraf heldere afspraken te maken over de vraagstelling. Hierbij is het belangrijk om een bredere kijk te hanteren en al in een vroeg stadium de verwachtingen en doelstellingen af te stemmen tussen CKG, De Aanzet en de ouders. Dit zorgt voor een transparanter proces en voorkomt misverstanden.

Tijdens de intake werd duidelijk dat de naam 'OOOO Ter Heide' bij de moeder weerstand opriep, aangezien ze vreesde dat het zou leiden tot een uithuisplaatsing van haar kind. Desondanks waren alle nodige partijen aanwezig. De woonsituatie van het gezin bleek zorgwekkend, en de centrale vraagstelling richtte zich op de manier waarop N. zijn anders-zijn begrepen kon worden. Was er sprake van autisme, of had de context een significante impact op zijn functioneren? Dit benadrukt de noodzaak om bij toekomstige dossiers al bij de start te erkennen dat de bezorgdheden breder kunnen zijn dan de initiële hulpvraag.

MIDDENFASE EN VERLOOP VAN HET TRAJECT

Tijdens het traject bleek dat de diagnostiek een bredere aanpak vergde dan enkel het beantwoorden van de initiële vraagstelling. Het bleef een uitdaging om de bredere bezorgdheden bespreekbaar te maken, deels omdat de focus in eerste instantie te eng was geformuleerd.

Wat betreft de samenwerking en communicatie werd gebruik gemaakt van gezamenlijke overlegmomenten, waaronder telefonisch contact, Teams-meetings en eCQare als communicatiemiddelen dienden. Een belangrijke uitdaging was het koppelen van dossiers over verschillende organisaties heen, om een vlotte informatiedeling te garanderen.

De gezamenlijke overlegmomenten, zoals miniteams, waren waardevol om elkaars perspectieven te begrijpen en de ernst van de situatie goed in te schatten. Aangezien zorggarantie zich per definitie richt op situaties met een hoog risico op uithuisplaatsing, werd er gezamenlijk besproken wie het mandaat zou opnemen om de ernst van de situatie te onderschrijven. Het delen van verslagen van zorgtafels werd als een ondersteunende factor ervaren.

Daarnaast werd de rolverdeling binnen het team verduidelijkt. Omdat de gezinsbegeleiding door twee verschillende begeleiders gebeurde, werd expliciet afgestemd wie welke taken op zich nam. Dit zorgde ervoor dat er geen dubbele begeleiding plaatsvond en dat de ouders meer duidelijkheid kregen over wie hun aanspreekpunt was. Ook werden bepaalde gesprekken gezamenlijk gevoerd om een uniforme begeleiding te garanderen.

AFRONDING EN AANBEVELINGEN

De afronding van dit dossier verliep moeizaam. Er werd een M-doc ingediend, en verdere stappen hingen af van de reactie van de consulent.

Om de afsluiting van toekomstige trajecten vlotter te laten verlopen, wordt aanbevolen om al bij de start een duidelijk tijdspad vast te leggen. Dit kan door reeds tijdens de intake een eindgesprek te plannen op twee en drie maanden na de start, met dezelfde aanwezigen als bij de intake. Daarnaast is het nuttig om een gestructureerde verslaggeving en een ABC-brief op te stellen, zodat alle betrokken partijen helder geïnformeerd blijven over de genomen stappen en de eindconclusies.

De samenwerking tussen De Aanzet, het CKG en OOC Ter Heide toont aan dat multidisciplinaire samenwerking essentieel is bij complexe hulpvragen. Door in te zetten op duidelijke communicatie, een brede kijk op diagnostiek en een efficiënte rolverdeling, kan de zorggarantie verder geoptimaliseerd worden en kan de ondersteuning voor gezinnen versterkt worden.

Via 6 in kader van reconversie: inzet in Recharge in samenwerking met Jeugddorp

Uitbreiding met één module contextbegeleiding laagintensief. Jeugdzorg Emmaüs Mechelen brengt zelf een equivalent van een module breedsporige contextbegeleiding in en vanuit het partnerschap met vzw Jeugddorp worden hier bijkomend 2 punten aan toegevoegd om te komen tot een module ondersteunende begeleiding. Deze module wordt met ingang van 01/01/2023 ingezet in Recharge.

LEEMWINNING

De Leemwinning heeft in 2024, 7 deelnemers aangemeld voor de groepsvorming van Recharge.

Hiervan werden er 4 trajecten afgesloten in 2024.

1 deelnemer heeft zijn traject voortijdig afgebroken,
3 deelnemers hebben hun doelstellingen (deels) behaald.*

De 3 andere trajecten werden verdergezet in 2025.

JEUGDDORP

Jeugddorp heeft in 2024, 6 deelnemers aangemeld voor de groepsvorming van Recharge.

Alle 6 trajecten werden afgesloten in 2024.

Hierbij hebben 3 deelnemers hun traject voortijdig afgebroken, 2 deelnemers hebben hun traject voortijdig afgebroken met zicht op school, 1 deelnemer heeft zijn doelstellingen (deels) behaald.*

CMP

Vanuit het CMP zijn er in 2024, 28 deelnemers aangemeld voor de groepsvorming Recharge.

Hiervan werden er 18 trajecten afgesloten in 2024.

3 deelnemers hebben hun traject voortijdig afgebroken,
15 deelnemers hebben hun doelstellingen (deels) behaald.*

De 10 andere trajecten werden verdergezet in 2025.

*Deze cijfers geven uitsluitend zicht op het eindresultaat van de trajecten. Doorheen de trajecten werden er meerdere doelstellingen bepaald, bijgestuurd en afgesloten. De eindresultaten geven niet weer in welke mate alle doelstellingen doorheen de trajecten behaald werden.

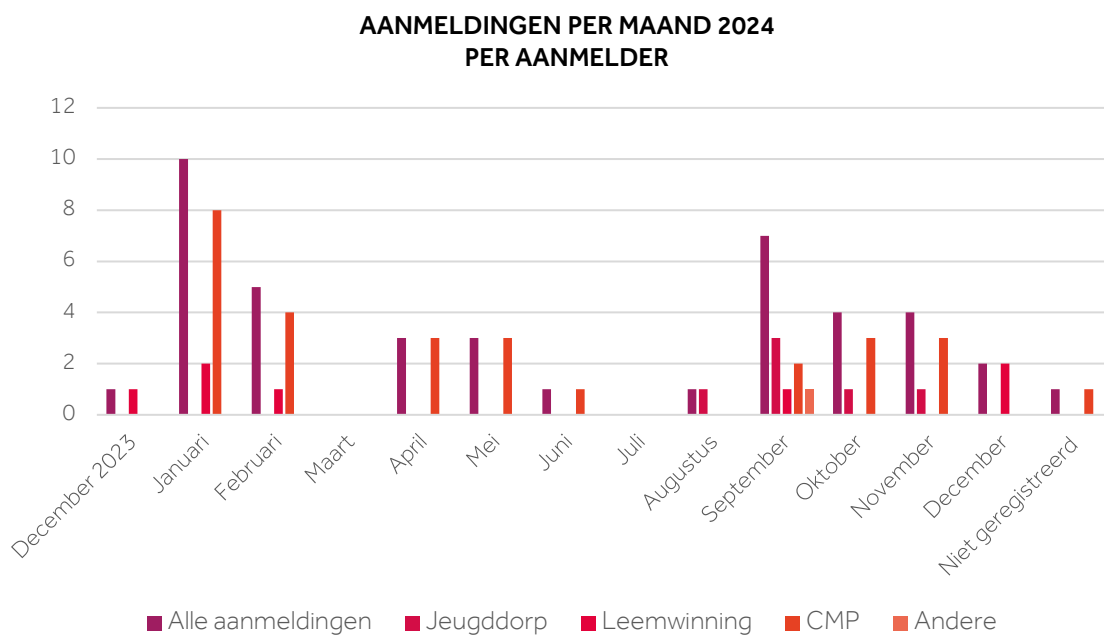
ANDERE

1 traject werd rechtstreeks aangemeld in 2024. Dit traject werd eveneens afgesloten in 2024, de doelstellingen werden hier (deels) behaald.

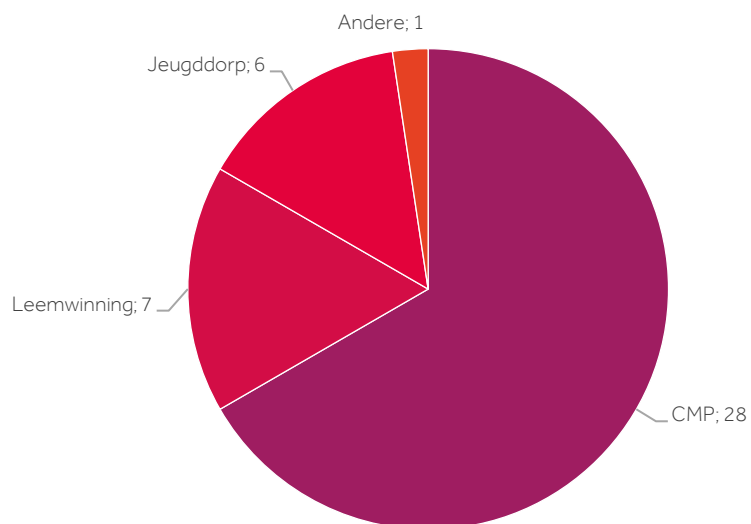
Aanmelding trajecten:

- September 2024: 1

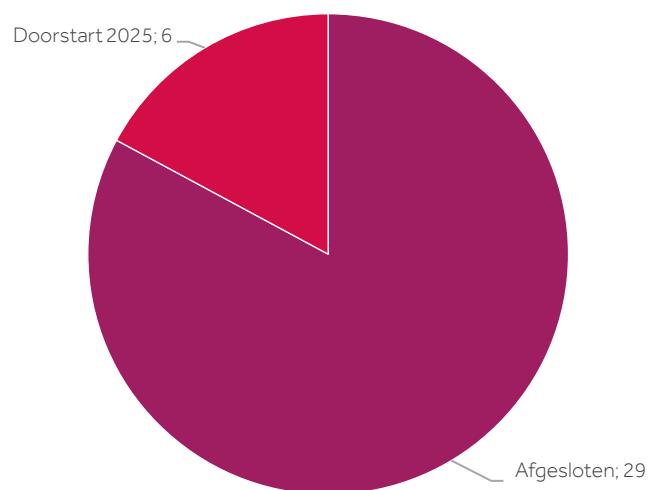
TOTAAL OVERZICHT

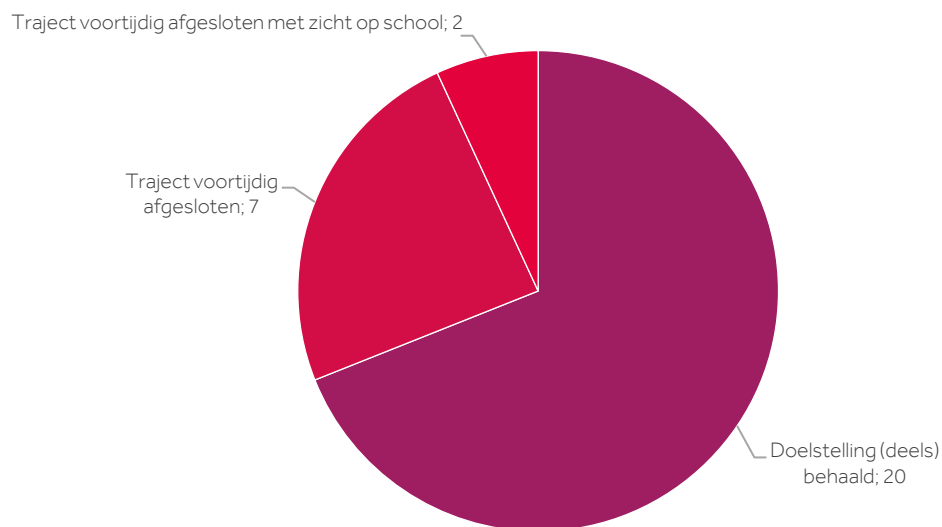
DEELNEMERS GROEPSVORMING 2024

STATUS TRAJECTEN 2024

RESULTATEN TRAJECTEN 2024

Uitstroom GI

Cijfers 2024

- Aantal jongeren begeleid uit de GI (Kempen of De Zande):
aantal via delco: 12
aantal via CBKI of andere zoals verblijf/kamertraining andere CB of CBAW of andere in kader van VOS: 11
- Aantal jongeren begeleid uit oriëntatiecentrum De Grubbe:
aantal via delco: 1
aantal via CBKI of andere zoals verblijf/kamertraining andere CB of CBAW of andere in kader van VOS: 0
- Aantal jongeren begeleid met delco na kortverblijf:
aantal via projectmiddelen: 7
aantal via reguliere modules delco: 1
- Aantal jongeren begeleid met delco zonder voorafgaande opname in de GI: 9
- Aantal jongeren begeleid na Veilig verblijf met CBKI: 1
- Voor de voorzieningen die volgens hun erkenning een bepaald aantal jongeren uit de GI of uit veilig verblijf moeten opnemen: een beschrijving van redenen waarom het aantal eventueel niet behaald is: /
- Eventuele andere vaststellingen binnen voormeld aanbod die relevant zijn om beleidsmatig mee te nemen:

Het valt ons op dat maar één jongere rechtstreeks vanuit GI De Grubbe is gekomen. Jongeren gaan soms wel richting GI Kempen of De Zande na De Grubbe en stromen dan in vanuit GI. Of ze krijgen een nieuwe kans thuis en er komt omwille van bijkomende redenen een nieuwe aanvraag bij onze diensten. Hier is dus ook geen rechtstreekse vraag of uitstroom.

Op die manier kreeg één jongen Veilig verblijf te Antwerpen. Hij ging terug naar huis en er werd een aanvraag gedaan bij veilig verblijf De Leemwinning, waar hij werd opgenomen (maar geen rechtstreekse uitstroom).

In oktober, november en december was er een tijdelijke stop op de financiering van Kort Verblijf en verwarring maakte dat oorspronkelijke vragen voor delco na KV zijn weggevalen (geen vraag meer). We aanvaardden twee delco na KV binnen onze regulier aanbod MST. Eén traject is ook effectief gestart. De andere jongere pleegde nieuwe feiten, waardoor de vraag naar MST gestopt is.

Krachtgericht kortdurende contextbegeleiding/positieve heroriëntering

MODULES CB KORTDUREND KRACHTGERICHT EN MODULES CB LAAGINTENSIEF WORDEN INGEZET VOOR HET AANBIEDEN VAN ANDERE PROGRAMMA'S

Van 01/01/2023 tot en met 31/12/2025 kunnen 5 modules contextbegeleiding kortdurend krachtgericht en 9 modules contextbegeleiding laag intensief ingezet worden voor het aanbieden van onder andere volgende programma's:

- *Open hartcirkels*
- *Hoogconflict scheidingen*
- *Waakzaam zorgen*
- *Omgaan met eenzaamheid*

Het team Positieve Heroriëntering verzorgt na de reconversie een ruim aanbod.

Naast het reguliere aanbod PH (19 modules) bieden we Waakzaam Zorgen, Open Hart Cirkels en coaching aan. Daarnaast werkten we een ondersteunend aanbod uit voor dossiers waar sprake is van een complexe scheiding.

Waakzaam Zorgen

Per jaar worden twee reeksen georganiseerd van de oudertraining Waakzaam Zorgen. Per groep werken we met vijf à zes ouderparen (of ouder en steunfiguur) rond de principes van Geweldloos Verzet. Daarbij worden groepssessies afgewisseld met individuele coachingsmomenten.

Voor dit aanbod werden via reconversie vijf modules laag intensieve contextbegeleiding omgezet.

Open Hart Cirkels

Bij de OHC's werken we met gezinnen waar een gezinslid zelf de vraag stelt om een cirkel te organiseren. De aanleiding kan zeer uiteenlopend zijn. Gemeenschappelijk is dat het gezin er niet meer toe komt om zelf op een serene manier te spreken over waar ze op vastlopen. Tijdens één of meerdere OHC's helpen we hen weer om samen in gesprek te gaan en te reflecteren op welke manier hun weg verder gaat.

Per jaar streven we ernaar om vijf tot zes gezinnen te ontvangen voor OHC. Hiervoor worden twee modules Positieve Heroriëntering ingezet.

Coaching

In het beluisteren van vragen voor PH zetten we in op het ondersteunen van vraagstellers om zelf actie te ondernemen met het gezin. We zoeken samen of ze op die manier er voor kunnen zorgen dat de verontrusting weer afneemt of er terug beweging mogelijk is. Wanneer dit lukt en er geen PH-traject (jeugdzorg) opstart, tellen deze trajecten mee in de bezetting PH.

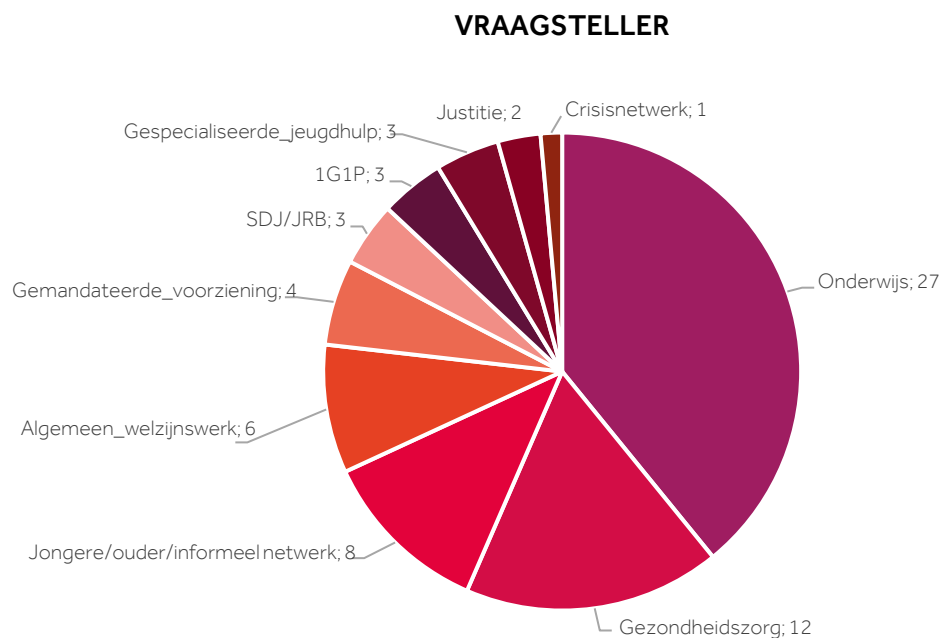
Gemiddeld tellen de coachings mee voor twee modules Positieve Heroriëntering op jaarbasis. Dit aanbod zit voorlopig buiten de reconversie.

Complexe scheidingen

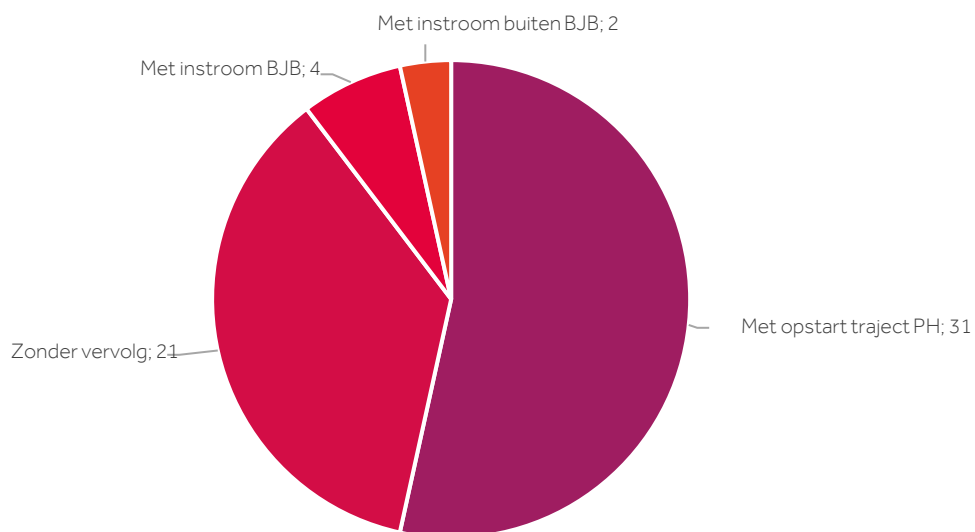
Tot slot werd in 2024 gestart met de uitbouw van het ondersteunend aanbod Complexe Scheidingen. In eerste instantie wordt ingezet op het geven van psycho-educatie aan kinderen, ouders en netwerk over de dynamieken in een scheidingsproces. Deze psycho-educatie kan ingezet worden ter ondersteuning van lopende trajecten om de focus van ouders weg te halen van het conflict met de ex-partner en te richten op de ouderschapsrol ten overstaan van de kinderen.

In 2025 willen we het aanbod verder uitbreiden naar een oudergroep voor gescheiden ouders om te werken rond deze ouderschapsrol.

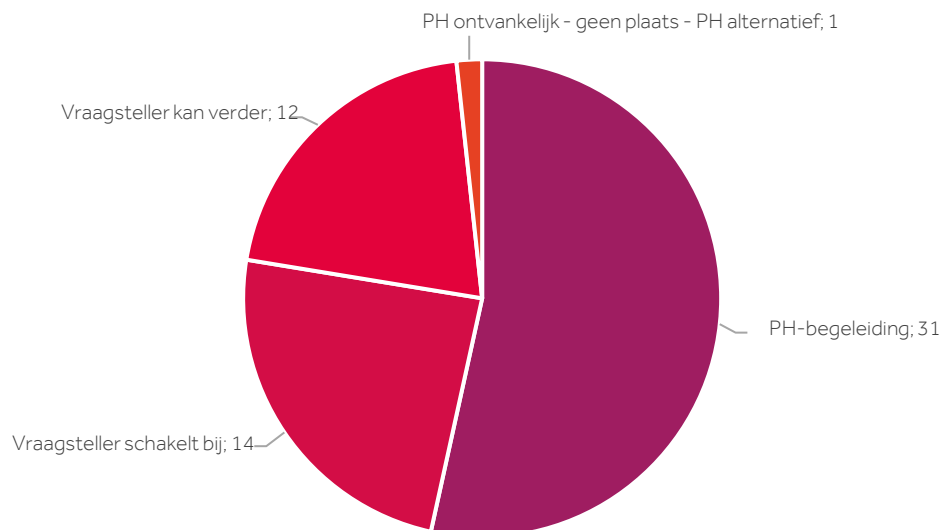
Voor de werking rond complexe scheidingen werden vier modules laag intensieve contextbegeleiding omgezet.

UITKOMST VALIDATIE AG

RESULTAAT

Doelstellingen reconversie

VOORTRAJECT GEZINSHUIZEN/MENTORHUIS VOOR JUNEKO

Juneco is in 2024 gestart met de toeleiding naar gezinshuizen. Een mooie opportuniteit diende zich aan toen een kandidaat zich aanmeldde als gezinshuisouder. Op het einde van het jaar zijn we gestart met het screeningsproces van onze kandidaat, in samenwerking met Pleegzorg. Om af te kunnen stemmen of onze kandidaat geschikt is als gezinshuisouder, worden verschillende expertises samengebracht, nl. de expertise van pleegzorg, de expertise vanuit de leefgroepwerking en die vanuit de insteek 'gezinshuis'. Het is een heel individueel proces dat op maat gebeurt. In 2025 hopen we het screeningsproces met succes te kunnen afronden en te kunnen starten met het matchingsproces.

STUDIO'S VERBONDEN AAN DE LEEFGROEP

Centrum Ivo Cornelis beschikt over studio's verbonden aan de leefgroepen. In de Hefboom bestond dit al veel langer om jongeren voor te bereiden naar zelfstandigheid. Sinds vorig jaar hebben we hier ook op ingezet binnen de Griffioen. Deze twee studio's zijn al continu bezet geweest en het geeft jongeren een perspectief en een doel om samen aan te werken. Het feit dat we de hulpverlening kunnen continueren maakt voor onze jongvolwassenen een wereld van verschil vóór ze de sprong gaan maken naar volledige zelfstandigheid of autonoom wonen.

IMPACTONDERZOEK RECONVERSIE

In het najaar werd er opnieuw een clusteroverschrijdende denkdag georganiseerd binnen het geheel van Centrum Ivo Cornelis, waarbij gewerkt werd rond het onderzoek. Wat is de impact van de veranderingen die we hebben doorgevoerd of aan het doorvoeren zijn?

Er zijn verschillende indicatoren in het onderzoek

- Normalisering: veilig opgroeien in een veilig leefklimaat
- Inclusie: tussenschotten wegwerken
- Co-creatie: gelijkwaardig samenwerken in het natuurlijk en professioneel netwerk
- Continuïteit: continuïteit in trajecten
- Effectiviteit: bereiken van doelstellingen van het traject

Op die manier hebben we met voorbeelden uit onze verschillende afdelingen ook vanuit dagcentra en mobiele begeleidingen kunnen stilstaan wat we al uitvoeren en waar we nog meer kunnen op inzetten.

Het onderzoek loopt nog tot september 2028.

RECONVERSIE IN HET CKG

In 2024 hebben we sterk ingezet op de verdere inhoudelijke uitwerking van de reconversie. De grootste focus lag op het project gezinshuizen, met intensieve overlegmomenten en afstemming op provinciaal en Vlaams niveau, evenals binnen het CKG.

Binnen het CKG werden diverse werkgroepen opgericht, waarbij collega's konden aansluiten op basis van hun interesse. Zo ontstonden o.a. volgende werkgroepen: residentieel, gezinshuizen, ouder-kind en tuimelwerking. Dit zorgde voor verbindende momenten tussen de mobiele en residentiële teams, steeds vanuit een gedeelde visie op netwerkversterking, trauma-sensitief werken en de verdere implementatie van het IMH-denkkader.

Daarnaast werd in 2024 duidelijk hoe de toekomstige teamverdeling eruit zal zien. Vrijwel alle collega's kregen een plek waar ze zich goed bij voelen, waardoor er minder weerstand is en de focus op vooruitgang en een vernieuwende aanpak energiegevend werkt, ondanks de onzekerheden die er leven. Soms betekent dit loslaten van het verleden, maar met het belang van het kind en zijn context als leidraad zetten we samen grote stappen vooruit.

Binnen de praatcafés van VZW Jeugddorp en Emmaüs bleek de opkomst beperkt, en de infosessies kenden minder succes dan verwacht. Dit vergrootte de spanning rond het vinden van geschikte gezinshuisouders. Toch hebben we dankzij een sterke investering in geïnteresseerde kandidaten drie potentiële gezinshuisouders geselecteerd voor een opstartscreening, in samenwerking met pleegzorg.

Het vinden van de juiste samenwerking en afstemming met pleegzorg was een zoektocht. Alle kandidaat-gezinshuisouders hebben ervaring met pleegzorg of zijn zelf pleegzorgouders. Dit maakte het soms uitdagend om de juiste accenten te leggen en de rollen en mandaten goed af te stemmen. De overstap naar gezinshuisouder heeft immers een andere impact op de werking dan op pleegzorg zelf. Tegelijk konden we veel leren van de screeningservaringen binnen pleegzorg, hoewel er soms een zichtbaar tempoverschil was.

In 2024 werd bij twee van de drie kandidaten het screeningstraject opgestart. Eén screening werd succesvol afgerond en werd als zeer positief ervaren. Bij de andere kandidaat ontstond vertraging door een visieverschil tussen pleegzorg en de organisatie met betrekking tot het profiel. Dankzij gerichte stappen en expertise uit Nederland is ook dit traject in de juiste richting geëvolueerd.

Veilig verblijf

In 2024 werd een bezetting van 96% behaald in Veilig Verblijf de Leemwinning. Er werd doorheen het hele jaar een, bij benadering, volledige bezetting van de zes plaatsen nagestreefd. Korte periodes tussen trajecten door maken dat dit geen volledige 100% is. Trajecten eindigen soms onverwacht, waarbij het even tijd vraagt om een nieuwe opstart op een weloverwogen manier te organiseren, in functie van de beste voorbereiding voor een jongere.

De benutting van 43% kan verklaard worden door een grote inzet op het contact met de context van een jongere. Er wordt steeds maximaal gezocht naar verantwoorde contactmomenten tussen een jongere en zijn zorgfiguren, vanuit een kader van aanklampende ondersteuning door de geboden contextbegeleiding. Dit resulteert in frequente bezoekmomenten van een jongere aan zijn thuismilieu, waarbij hij de nacht daardoor niet doorbrengt in de voorziening.

Een andere grote verklaring voor dit percentage is te vinden in de gedeelde trajecten die werden gelopen met de gemeenschapsinstelling. Hierbij werd op maat van een specifieke jongere gekozen voor een afgebakende periode van gedeelde zorg. Dit zowel bij opstart van een traject in veilig verblijf (in functie van geleidelijke opbouw naar een nieuwe vorm van hulpverlening), als in het geval van nieuwe plaatsing in de gesloten instelling omwille van nieuwe delicten (om continuïteit in zorg te garanderen na de periode in de GI).

Een laatste factor van belang in dit cijfer is het aantal ontvluchtingen van jongeren vanuit de leefgroep. Wanneer ze niet aanwezig zijn in de leefgroep 's nachts worden ze als afwezig aangeduid al komen ze tegen de ochtend terug binnen en wordt heel de nacht ingezet op contact met de jongere en zijn context.

Hersteltrajecten op maat voor jongeren vanuit De Grubbe

Vanaf 1 januari 2024 organiseert de initiatiefnemer hersteltrajecten op maat voor de jongeren die worden opgenomen in het oriëntatiecentrum De Grubbe.

Per opgestart hersteltraject waarbij er minimaal één face to face-contact met de jongere, online of fysiek, plaatsvindt, kan de initiatiefnemer één erkenningspunt aanrekenen zoals bepaald in artikel 35 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 inzake de erkenningsvoorwaarden en subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp.

Op verzoek van de gemeenschapsinstelling (GI) De Grubbe zijn de HCA-diensten in 2022 gestart met Hersteltraject Op Maat. Elke jongere die in GI De Grubbe wordt geplaatst, krijgt de mogelijkheid om één of meerdere gesprekken te voeren met de HCA-dienst van het arrondissement waartoe de jongere behoort. Tijdens een eerste gesprek wordt aan de hand van de hersteldriehoek gesproken over herstel naar zichzelf/context, naar slachtoffer en naar samenleving toe. Op die manier staat de jongere stil bij de gevolgen van het jeugddelict en wordt de jongere geactiveerd in het opnemen van zijn verantwoordelijkheid. In een tweede gesprek worden er concrete herstelacties geformuleerd. Het gesprek is vrijwillig en vertrouwelijk. De jongere kan zelf kiezen of er een verslag van de herstelacties naar context, trajectcoördinator, consultant en/of jeugdadvocaat wordt verstuurd.

Sinds 2024 is het Hersteltraject Op Maat opgenomen als één van de afhandelingen van HCA. In het afgelopen jaar hebben 16 jongeren één of meerdere HOM-gesprekken gehad met HCA-BIC. Van deze 16 jongeren waren er al negen bij HCA-BIC gekend vóór de plaatsing in de gemeenschapsinstelling. Slechts één jongere heeft een gesprek met HCA-BIC geweigerd. Drie jongeren kregen na verblijf in De Grubbe een leerproject opgelegd door de Jeugdrechter.

Sinds de start van deze afhandeling is er regelmatig overleg met de gemeenschapsinstellingen en zijn er daarnaast verschillende intervisie-momenten met de HCA-diensten om een duidelijk kader te bieden.

In 2025 liggen er nog enkele uitdagingen klaar, waaronder het uitklaren op welke manier de jongere na deze gesprekken verder aan de slag kan gaan met zijn herstelacties. En dit zowel wanneer zijn plaatsing wordt verdergezet in module begeleiding, maar ook wanneer de jongere weer terugkeert naar huis.

Zorggarantie: extra middelen

Onze samenwerking met Zorggarantie werd in 2024 nog verder uitgediept.

Vanuit Zorggarantie Jonge Kind Antwerpen werd er het afgelopen jaar het signaal uitgestuurd dat ze voor de gezinnen met jonge kinderen (-9 maanden tot 3 jaar) een groot tekort voelden aan begeleidingen Veiligheidsplanning (of Contextbegeleidingen Signs of Safety) in onze regio. Het bestaande aanbod binnen de hulpverlening kwam onvoldoende tegemoet aan de noden van deze gezinnen.

Aangezien we vanuit De Aanzet in januari 2024 gestart waren met een nieuw aanbod van trajecten Veiligheidsplanning (twee modules), leek het ons een mooie kans om dit aanbod verder uit te breiden.

We zijn dan ook na intensief overleg met Zorggarantie tot de conclusie gekomen om ons team Veiligheidsplanning met zes extra modules uit te breiden. In november 2024 startten we ons eerste traject Veiligheidsplanning in samenwerking met Zorggarantie op. Dit project trekken we door tot (voorlopig) einde 2025.

In 2024 zat ook onze cluster jongvolwassenen niet stil. Binnen de werkingen van CBAW en Studio's werd er actief nagedacht hoe er meer (aangepast) aanbod zou kunnen zijn voor tienerouders. Naast de extra plekken die er gecreëerd werden in kader van het tienerouders-project via de Koning Boudewijnstichting, werd in samenwerking tussen CBAW en Zorggarantie ook daar extra aanbod voorzien om vanuit het kader van Veiligheidsplanning begeleidingen aan te bieden, specifiek gericht op onze tienerouders.

Precrisis met CGG en agentschap

PROJECT SAMEN WIJS

Situering project – doel

Dit project is ontstaan vanuit de overbevraging bij het crisisnetwerk. Het aantal jongeren dat wordt aangemeld blijft toenemen en de leeftijd van de aangemelde jongeren ligt steeds lager.

Vanuit onze ervaring zien we dat school een belangrijke plek is voor kinderen en jongeren en een indicator voor emotioneel welzijn. CGG De Pont speelt hier in samenwerking met de betrokken CLB's reeds op in door het aanbieden van het Boost-camp (5de en 6de leerjaar). Via deze boost-sessies merkten de begeleiders dat er zowel voor de leerlingen als op de scholen de vinger kan gelegd worden op een aantal noden. De scholen die binnen dit project uitgekozen werden, zijn ook de scholen waar de begeleiding enerzijds de grootste hulpvraag ervaarden bij de school zelf en anderzijds ook de grootste zorg ervaarden bij de leerlingen. Zo zijn volgende vier scholen uitgekozen:

- GO! Basisschool 't Venneke (Willebroek)
- GO! Basisschool De Parel (Niel)
- GO! Basisschool De Hoeksteen (Boom)
- GO! Basisschool 't Krekeltje (Boom)

Aanpak

We willen met de middelen van dit project inspelen op deze noden. En inzetten op volgende 3 pijlers:

1. schoolteam versterken:
 - o We willen voor hen een **klankbord en oefenruimte** zijn om samen te kijken hoe ze de hoeveelheid aan tips en vormingen die ze vanuit verschillende hoeken krijgen, in praktijk kunnen brengen, hoe ze samen kunnen oefenen en hoe ze kunnen uitzoeken wat het beste werkt.
 - o We willen niet overnemen van leerkrachten. Zij staan aan het roer in hun klas. We willen hen bijstaan en **versterken**, zodat ze vanuit een meer traumasensitieve houding en met meer zelfvertrouwen en zorg kunnen handelen naar lastig/storend gedrag in de klas.
 - o Luisterend oor

2. Leerlingen versterken:

- o Sociaal-emotionele rugzak belemmert het functioneren van het kind in die mate dat dit een impact heeft op het leren van het kind en/of op het leren van de klas.
- o Door een korte, gerichte interventie kunnen we het kind en/of klasgenoten helpen om sterker te staan; geïnspireerd op de tools die kinderen aangereikt krijgen in de Boost-sessies.
- o Is er een andere interventie nodig? Hier wordt een inschatting van gemaakt en in samenwerking met het CLB wordt er doorverwezen. Het CLB neemt hierin rol van draaischijffunctie op.

3. Gezinnen versterken:

- o Leerkrachten ondersteunen in een positief contact met ouders.
- o De relatie ouder/leerkracht versterken, zodat er meer open en zonder verwijt naar de ouders over moeilijke thema's kan gesproken worden.
- o Doel: ook ouders zich door de school gedragen en ondersteund laten voelen.

Een succesje

We hebben al kleine succesjes mogen ervaren door leerkrachten verder te kunnen helpen met volgende vragen:

- 'Wat doe ik met deze boze mail van een ouder?'
- 'Een kindje van mijn klas heeft vaak beschimmelde boterhammen bij, hoe ga ik in gesprek met deze mama?'
- 'Nu zet ik dit kind soms in de gang omdat ik voel dat hij dit nodig heeft op dat moment, maar toch wordt hij dan boos?'
- 'Ik zie wel voor dit kind de mogelijkheid om A stroom te doen, hoe ga ik dit gesprek aan met de ouders?'

Uitdagingen

De grootste uitdaging in het werken in scholen is ruimte krijgen van leerkrachten. Enerzijds voelen we dat ze zich vaak al overvraagd voelen en zelf proberen de dag door te komen. Ruimte vrijmaken in tijd en in hun hoofd is dan heel moeilijk als het aanbod vrijwillig is. Anderzijds merken we dat veel leerkrachten zo gewoon zijn elk hun 'ding' te doen in hun eigen klasje, dat er vaak alleen op gedragsmatig niveau naar het zgn. 'lastige' kind kan gekeken worden, waardoor er ook geen hulpvraag komt.

3. Kwaliteitsprojecten

Samenwerking met geestelijke gezondheidszorg

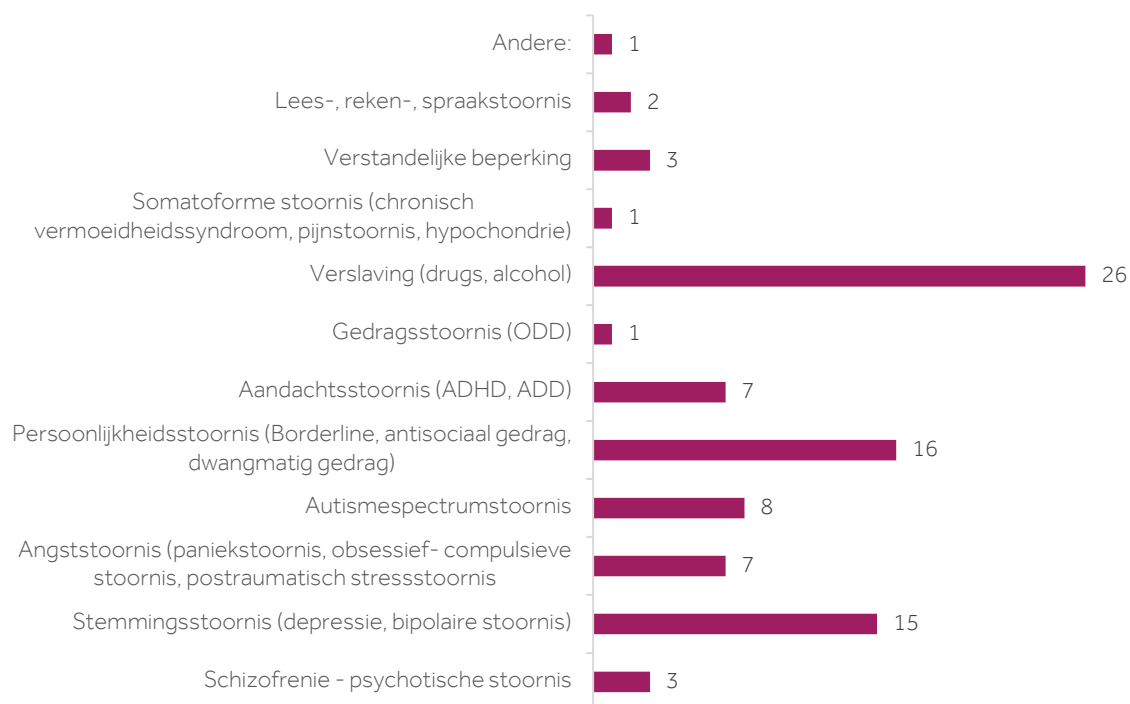
Bij veel van de jongeren en ouders die door ons begeleid worden is er een diagnose of een vermoeden van een psychiatrische problematiek. Deze aantallen zijn al een aantal jaren stijgende.

PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK IN AFGESLOTEN DOSSIERS

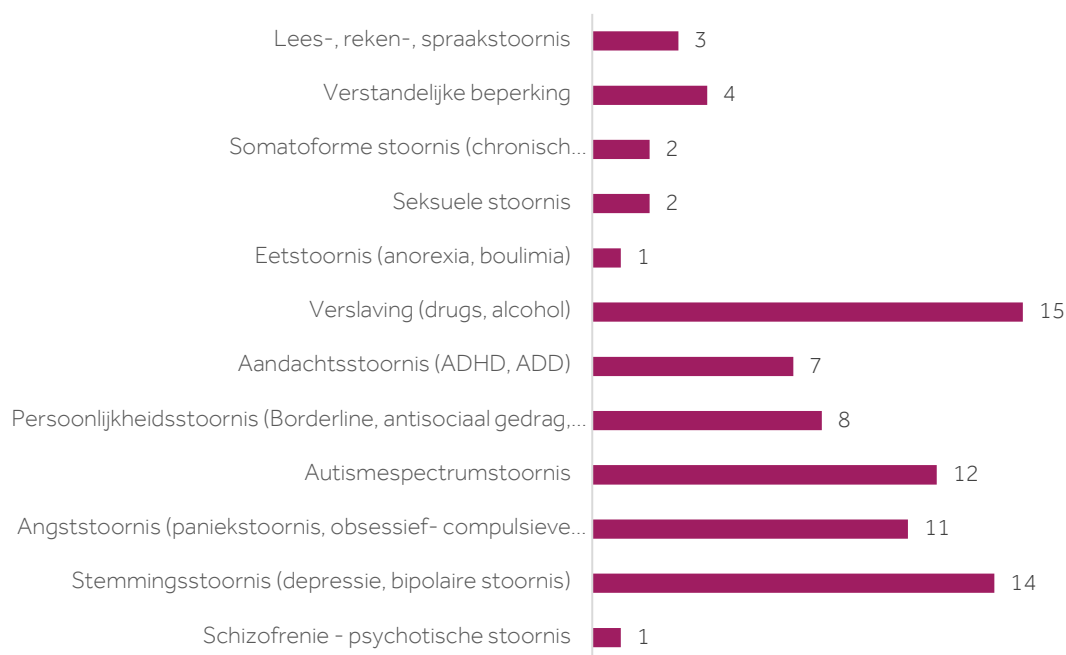
Deze problematiek werd gediagnostiseerd of de begeleiders hadden een sterk vermoeden dat deze problematiek aanwezig was.

De cijfers verwijzen naar het aantal keer dat de problematiek aanwezig was.

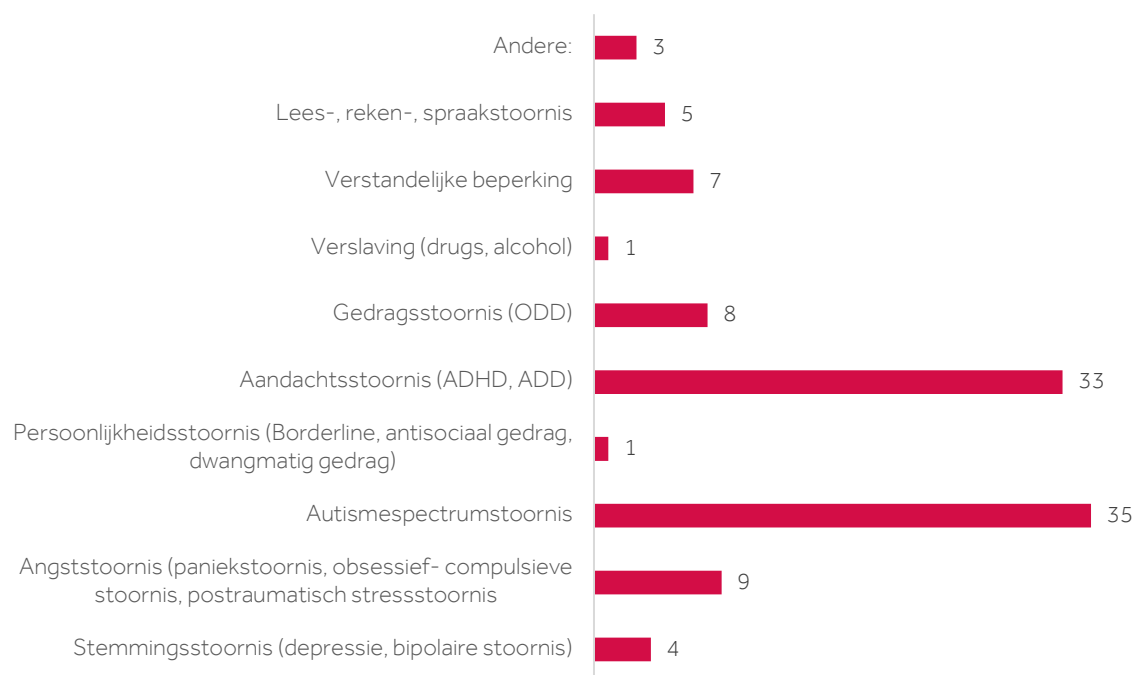
PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK OUDERS (GEDIAGNOSTISEERD)

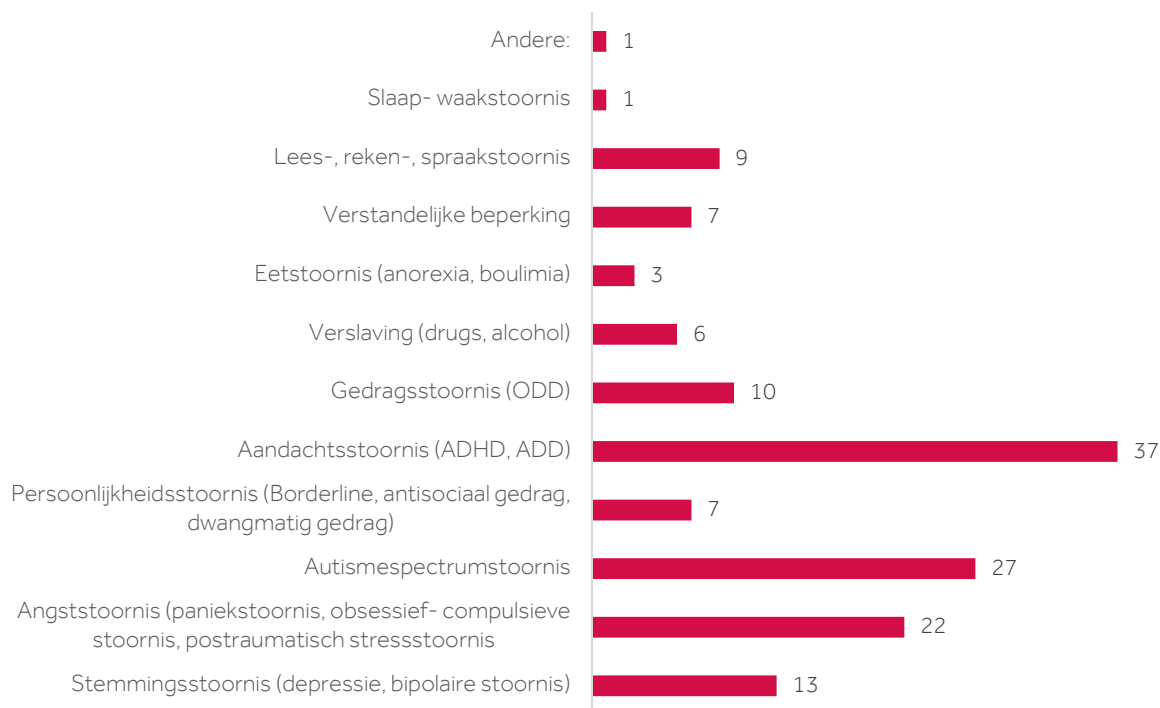
PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK OUDERS (VERMOEDEN)

PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK JONGERE (GEDIAGNOSTISEERD)

PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK JONGERE (VERMOEDEN)

Toelichting

- Stemmingsstoornis: depressie, bipolaire stoornis, emotieregulatie, suïcidegedachten
- Angststoornis: paniekstoornis, obsessief-compulsieve stoornis, posttraumatisch stressstoornis
- Persoonlijkheidsstoornis: borderline, antisociaal gedrag, dwangmatig gedrag, sociopathische problematiek, MCDD (Multiple complex Developmental Disorder)
- Aandachtstoornis: ADHD, ADD
- Gedragstoornis: ODD (oppositieel opstandig gedrag)
- Verslaving: drugs, alcohol
- Eetstoornis: anorexia, boulimia
- Somatoforme stoornis: chronisch vermoeidheidssyndroom, pijnstoornis, hypochondrie, fibromyalgie

Naast de structurele samenwerking met kinder- en jeugdpsychiatrie zoals elders toegelicht (reconversie TheA-bedden), werd ook in 2024 verder ingezet op de uitbouw van een samenwerking met volwassen psychiatrie. Zo werd onderstaand projectvoorstel uitgewerkt én goedgekeurd binnen vzw Emmaüs via het Impulsfonds.

Dit projectvoorstel aan het Impulsfonds beoogt de uitbouw van een doelgericht organisatienetwerk gefocust op jongeren (16-25 jaar) met complexe zorgnoden in regio Mechelen, waarbij we de samenwerking tussen de jeugdzorg en beschut wonen willen versterken.

In de regio Mechelen kan IBW Este, dankzij een recente uitbreiding, ten laatste tegen december 2025, 18 extra plaatsen Beschut Wonen voor jongvolwassenen realiseren.

Het is een uitdaging om jongeren toe te leiden naar Beschut Wonen. Ondanks de relatief hoge ziektelast leiden negatieve overtuigingen zoals schaamte, geen last voor anderen willen zijn, tot late herkenning en acceptatie van psychische problemen bij jongeren (Leijdesdorff, 2021). Bijkomend tolereert de samenleving van adolescenten vaak meer 'afwijkend' gedrag, juist omwille van de specifieke levensfase ('pubergedrag'). Hierdoor zoekt men vaak laatstijdig gepaste hulp of laat zowel de jongere als zijn omgeving dit (te) laat toe. In de beeldvorming houdt Beschut Wonen bovendien vaak een definitieve 'veroordeling' in tot een levenslange afhankelijkheid van professionele zorgverlening en dus een a-typisch, niet-normaal leven.

Het doorlopen van een aanmeldingsprocedure met wachttijden en onvoldoende kennis omtrent Beschut Wonen maken dat deze optie vaak niet of onvoldoende overwogen wordt.

	2020	2021	2022	2023
ouder met psychiatrische diagnose	74	60	68	80
ouder met vermoeden psychiatrische problematiek	86	51	56	88
kind met psychiatrische diagnose	125	87	87	112
kind met vermoeden psychiatrische problematiek	135	68	114	127

Op basis van de telling 'dak- en thuisloosheid' in oktober 2022 werden er in totaliteit 997 personen geteld die volgens de ETHOS typologie dak- of thuisloos zijn. Hiervan zijn 24,1% jongvolwassenen tussen de 16 en 25 jaar. Volgens deze cijfers heeft bovendien 28% van de getelde personen mentale gezondheidsproblemen, 13.6 % een verleden in de psychiatrie en 9.3% een verleden in de jeugdzorg.

Binnen onze regio zien we de hoogste cijfers dak- en thuisloosheid¹ in de gemeenten Lier (2,27 op 1000 inwoners), Mechelen (2,11 op 1000), Boom (2 op 1000) en Willebroek (1,77 op 1000). Deze cijfers bevestigen dat dak- en thuisloosheid niet enkel een grootstedelijke problematiek is. De onderzoekers vermoeden een onderschatting van bepaalde groepen, waaronder ook de jongvolwassenen, aangezien een aantal sectoren waaronder jeugdhulp, psychiatrie en woonactoren in mindere mate hebben meegeteld. In de realiteit zal het algemeen cijfer dak- en thuislozen in deze regio dus nog hoger liggen.

Op basis van deze cijfers in onze regio stellen we vast dat er een grote kwetsbare groep bestaat van jongvolwassenen met een hoog risico op het ontwikkelen van een EPA en personen met een EPA-profiel die ondersteuning nodig heeft in onder meer huisvesting en het wonen.

Binnen dit project is het voorzien van een gepaste woonvorm voor jongeren in kwetsbare situaties dan ook de basis waarop een gepast ondersteuningsaanbod geënt is.

De Droombus

Weet je nog wat jouw kinderdromen waren? En of ze zijn uitgekomen? Bezoek aan de set van Familie? Meerijden met een coole auto? Een groot watergevecht met waterpistolen en waterballonnen? Sommige kinderen en jongeren in de jeugdhulp kunnen of durven niet meer dromen. Hun dromen komen toch niet uit. Daar wil De Droombus van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen iets aan doen.

De Droombus wil kinderen en jongeren van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen aanmoedigen om te blijven dromen. De droom van het team: samen met vrijwilligers en sponsors zoveel mogelijk dromen realiseren en jongeren zo positieve ervaringen laten beleven.

Een hoop dromen zijn al gerealiseerd: een dag als treinbestuurder beleven, een match van KV Mechelen bijwonen (als VIP, dankjewel KV!), eens overnachten in een hotel, gaan werken in het buitenland (als vrijwilligers in een hondenasiel in Spanje), een echte koe knuffelen, meerijden met een coole auto (het was een Porsche, dus echt cool), ...

Het zijn soms kleine dingen, maar voor veel van deze jongeren blijven het onhaalbare dromen. Meer nog dan financiële drempels spelen wantrouwen, onzekerheid, gebrek aan welbevinden en een negatief zelfbeeld een rol bij kansarmoede. Nog een droom van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen is dus dat jongeren (opnieuw) het geloof in een positieve samenleving vinden.

De Droombus krijgt van de Ethias Youth Solidarity Awards (Koning Boudewijnstichting) een financiële steun om nog meer dromen te realiseren. En die zijn er, grote en kleine: een groot watergevecht met waterpistolen en waterballonnen, de acteurs van De Buurtpolitie ontmoeten, mogen spelen met puppy's, meerijden op een racecircuit, een verwenmoment in de sauna, ...

Juneco gaat op kamp

Er was eens een groepje jongeren in een dorpje vlakbij Malmédy, Weismes...

Het lijkt wel het begin van een sprookje. En dat is het eigenlijk ook. De jongeren van Juneco – een afdeling voor niet-begeleide vluchtelingen van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen – krijgen de kans om even te ontsnappen aan hun zorgen en te genieten van een onvergetelijk kamp in de prachtige Ardennen.

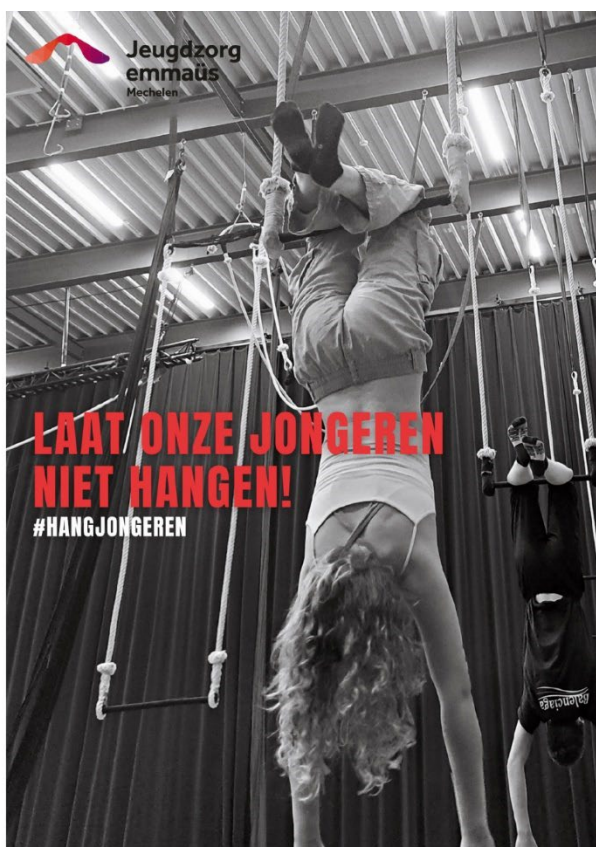
Samen met hun begeleiding vertrekken ze naar Weismes in de Waalse Ardennen. Dankzij de genereuze financiële steun van Cera, huren we een huisje waar de jongeren volledig tot rust kunnen komen.

"Dit is de ideale manier om onze batterijen weer op te laden, positieve energie te tanken, unieke banden te smeden en onvergetelijke herinneringen te maken." – begeleider Juneco.

Van een wandeling door het pittoreske stadscentrum van Malmédy tot aan een uitzichtpunt over de stad of van een frisse duik in het meer van Robertville tot al trappend op de spoorwegfiets een prachtig landschap ontdekken, dwars door de Hoge Venen. Deze jongeren kunnen na het kamp met nieuwe energie en goede moed starten aan het nieuwe schooljaar.

"Het kamp is echt superleuk. Samen praten, samen eten, op activiteit gaan en zwemmen. Ik ben heel blij dat alle jongeren en begeleiding samen kunnen zijn." - jongere uit Juneco.

Hangjongeren

Een fotoshoot in circusschool Circolito in Mechelen, de hashtag #hangjongeren en de slogans 'Wij laten onze jongeren niet vallen' / 'Laat onze jongeren niet hangen'; meer is er niet nodig om de jongeren van de dagbesteding en de werking van Jeugdzorg Emmaüs positief in beeld te brengen.

Een knap initiatief van de begeleiders van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen, dat oorspronkelijk bedoeld was om de beleefdag in samenwerking met VDAB visueel te ondersteunen. Maar doordat de foto's zo sterk zijn, is het intussen een heel eigen leven gaan leiden.

Tour d' Emmaus

Kettingen en benen werden geolied, de weergoden waren goedgezind. Op 2 juni waagden een dertigtal collega's en sympathisanten zich aan de eerste editie van de 'Tour d'Emmaus', een (bene)fietstocht langs alle sites van Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen en Mechelen.

Chapeau aan alle fietsers, dank aan de Hefboom en Juno voor de organisatie van de lekkere bevoorradings!

Inkanteling project Pimenta

Net als voorgaande jaren werd er ook in 2024 volop beroep gedaan op het project Pimenta. Daar waar sprake was van grote onveiligheid van een jongere omwille van relationele en/of criminele netwerken, bood Pimenta een veilige plek. Het kleinschalige, de directe nabijheid van een steunfiguur, de continue bereikbaarheid van begeleiders in combinatie met een terugvalbed, lokale inbedding en samenwerkingsnetwerk zorgen voor de nodige ondersteuning van slachtoffers van mensenhandel en intrafamiliaal geweld.

Naar aanleiding van de reconversie-oproep, administratieve besloemeringen met betrekking tot o.a. kindergeld en met het oog op structurele verankering van het project werd in 2024 in overleg met het Agentschap Opgroeien Pimenta in gekanteld in de erkenning als zijnde twee cano-modules (Verblijf 4,5 + C3) in plaats van Verblijf 4,5 + C1 gekoppeld aan bed en CBAW 2.

KBS project kinderarmoede

In het kader van de projectoproep 'Kinderarmoede en huisvesting: oplossingen voor eenouder- en grote gezinnen' van de Koning Boudewijnstichting werd het project 'Een veilig 'nest' voor tienerouders om kansrijk (op)groeien voor ouders en kinderen te faciliteren' goedgekeurd. Hierbij engageren we ons om samen met KBS en de andere laureaten op ontdekkingstocht te gaan. We testen wat werkt en wat minder goed werkt in de strijd tegen kinderarmoede. Het project loopt nog tot eind 2026 en focust op tienerouder-gezinnen. De zorgnoden en ondersteuningsbehoeften van deze gezinnen in kwetsbare situaties zijn divers en vragen een gedifferentieerd antwoord. Er worden diverse woonvormen met gradaties in nabijheid georganiseerd zodat maatwerk mogelijk wordt. Door deze gradaties gaande van dag/nachtnabijheid van begeleiders tot afgesproken begeleidingsmomenten kan gepaste ondersteuning geboden worden waardoor uithuisplaatsing van jonge kinderen kan voorkomen worden.

Ambassadeurs

In 2024 is er gekozen om te werken met onderwijs en GGZ-ambassadeurs binnen Jeugdzorg Emmaüs Mechelen. Om de samenwerking met deze kernpartners te faciliteren werd er per afdeling telkens een 'ambassadeur' aangesteld. Dit betekent dat het vier onderwijs- en vier GGZ-ambassadeurs zijn. Deze staan in voor informatieverspreiding en zijn zowel intern als extern aanspreekpunt. De onderwijsambassadeurs sluiten aan bij het afstemmingsteam van Trawant en de GGZ ambassadeurs volgen de intersectorale intervisiemomenten binnen Trawant op.

Samenwerking met Internaat Bim/Sem

Sinds 2024 is er een structurele samenwerking tussen Centrum Ivo Cornelis en BimSem, het internaat in Mechelen. Deze samenwerking geeft verschillende mogelijkheden. Dit kan gaan over jongeren die bij ons begeleid worden, maar waar meer ondersteuning nodig is, of het kan zijn dat ze vanuit het internaat zoekende zijn naar een link met Jeugdzorg voor bepaalde jongeren en waar de vraag gesteld wordt op samenwerkingen op te zetten. Er kan ook mee aangesloten worden op hun teamvergadering om bepaalde situaties te bespreken. Onze internaat-ondersteuner kan ook gesprekken hebben op het internaat zelf of aanwezig zijn tijdens een avond om in gesprek te gaan met kinderen/jongeren. Zij worden vanaf heden ook betrokken bij ons VTO-aanbod. Het is zoeken voor beide partijen, maar er worden gaande weg verdere afspraken gemaakt. We bekijken ook of 1G/1P hier een ondersteunende rol in kan betekenen om verder aan vraagverheldering te doen.

Betrokkenheid van de context bij het organiseren van de zorg voor kinderen en jongeren binnen Jeugdzorg Emmaüs Mechelen

Verbondenheid is essentieel voor het welbevinden, groei en herstel van kinderen en jongeren. Ook in 2024 worden verdere stappen gezet in het samen met ouders en context organiseren van zorg voor kinderen en jongeren in kwetsbare situaties.

In diverse afdelingen worden hiertoe vernieuwende initiatieven (verder) ontwikkeld.

Enkele voorbeelden:

- In de Sibbe komt een vader in de weekenden en de vakanties mee de zorg opnemen voor zijn kinderen in de residentie. Op zulke momenten overnacht hij in de Sibbe. Zowel voor het gezin, de andere kinderen als de begeleiders heeft dit een grote impact. Er moet gezocht worden naar onderlinge afstemming zodat de vader ruimte heeft om op zijn manier de opvoeding in te vullen in combinatie met het bewaren van de eigenheid van de Sibbe.

In overleg worden er afspraken gemaakt, wat zowel voor de vader als het team heel wat leerkansen biedt. Aanvankelijk sluit het gezin aan bij de leefgroep. Vanuit de leefgroep kan het gezin dan activiteiten doen in de buurt. Vervolgens wordt de stap gezet naar meer zelfstandigheid, door het gezin overdag de leefruimte en keuken van het dagcentrum (De Vaart) ter beschikking te stellen. Het dagcentrum sluit aan bij de leefgroep, maar zorgt toch voor meer privacy en autonomie. Tegelijkertijd biedt de directe nabijheid van begeleiders de nodige ondersteuning.

De kinderen én de vader kijken erg uit naar de momenten die ze samen kunnen doorbrengen.

Ondanks de complexe zorgnoden van de kinderen, waarvoor ondersteuning van de kinderpsychiatrie noodzakelijk is, en de beperkte draagkracht van de vader is het mooi om te zien hoe helend en hoopvol deze contacten zijn. Het mogen ervaren van wat ze voor elkaar betekenen, geeft zin aan alle betrokkenen.

Vanuit de Sibbe wordt creatief gezocht naar volgende stappen in het organiseren van ondersteuning voor dit gezin en anderen.

- Ook wordt er verder verkend en wordt er niet gewacht op een escalatie om te experimenteren met een time-in. Met respect voor de privacy van andere jongeren worden in overleg met de jongere, de steunfiguren en het team afspraken gemaakt. Zowel de jongere, de context als begeleiders ervaren het samen dragen als een meerwaarde. Zo kan er bekeken worden of er een contextfiguur tijdelijk in de leefgroep kan zijn (vriend, tante, nonkel, broer of zus, ...).

Bovenstaande illustreert de keuze van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen om kinderen en jongeren centraal te zetten in hun werking. Daar waar kinderen en jongeren geconfronteerd worden met schokkende gebeurtenissen (bv. uithuisplaatsing) is de context vaak sterk bepalend voor de impact ervan op het kind of de jongere – zowel op lange als korte termijn. Kwalitatieve ondersteuning van een kind en jongere dient dan ook rekening te houden met dit gegeven en zich dusdanig te organiseren. Dit betekent concreet dat er nog meer dan voordien ingezet wordt op de samenwerking met het eigen gezin, de eigen context van het kind of de jongere.

Ouderparticipatie

In 2024 zijn we gestart met een ouderparticipatiegroep binnen Jeugdzorg Emmaüs Mechelen, kortweg oudergroep.

We willen luisteren naar wat zij als sterktes ervaren van onze werking, welke knelpunten ze ervaren en welke ideeën ze hebben om onze organisatie nog sterker te maken. Kortom, we willen hun stem implementeren in onze werking.

Na een paar bijeenkomsten gaven de ouders aan dat ze graag zelf in dialoog wilden gaan met medewerkers om hen te vertellen hoe het aanvoelt om begeleid te worden.

Op 27 september vond het eerste ontmoetingsmoment plaats tussen drie ouders en acht medewerkers. Hier enkele quotes die uit deze ontmoeting kwamen. In de toekomst willen we nog van deze ontmoetingsmomenten organiseren.

Een ouder:

- *"Heb aandacht voor de ouders na een moeilijk afzetmoment; bel hen eventueel eens zelf op. Ook voor het kindje is het soms belangrijk om te laten weten 'ik heb mama een berichtje gestuurd om even te laten weten hoe het nu met je gaat'."*
- *"We vinden het fijn als begeleiders hun eigen gevoelens terugkoppelen naar mama's."*
- *"Ik ben ook mama en ik zou dit zelf ook moeilijk vinden."*
- *Wat heeft me geholpen als ouder? "Niet enkel het eindpunt is belangrijk ook de weg ernaar toe."*

Een begeleider:

- *"Als wij niet durven om ons kwetsbaar op te stellen, hoe kunnen we dit dan vragen van onze ouders."*
- *"Dit is de meest waardevolle vorming van dit jaar."*

Kerngroep VTO | Terugblik 2024

- In 2024 werd een VTO – visie geschreven en goedgekeurd op BC. Er wordt gewerkt met een metafoor. De foto van de metafoor met uitleg hier rond is terug te vinden op de teamsite Jeugdzorg Emmaüs VTO
- Er ging een trainersmiddag door, waar tijd was om uit te wisselen. Dit willen we jaarlijks organiseren.
- Het evaluatieformulier is geüpdatet; we gebruiken nu allemaal dezelfde versie.
- Tot slot werden verder stappen gezet in het intern VTO aanbod .

Traject Be Bold

Aangezien onze sector met een hoge werkdruk heeft te kampen en de vijver om nieuwe medewerkers uit te vissen steeds kleiner wordt, is het van groot belang om onszelf als JEM te profileren.

Aan het begin van 2024 kregen we van marketingbureau Be Bold het aanbod om ons een jaar gratis te begeleiden in het ontwikkelen van onze Employer Branding.

We gingen samen met hen aan de slag om te kijken naar onze missie, visie en waarden (wie zijn wij en waar staan we voor?). We analyseerden ons Brand-Archetype, en maakten m.b.v. Be Bold persona's op en een 'Tone of Voice'. Ook onze eigen social media werd opgestart. Zo creëerden we een eigen Facebook- en Instagram-account, waarop we regionale initiatieven kunnen verspreiden en kunnen tonen wie we zijn bij JEM, en wat er allemaal gebeurt.

Ondertussen is de ondersteuning van Be Bold afgerond en kunnen we met onze eigen interne werkgroep 'Social Media' verder. Het spreekt voor zich dat we Be Bold enorm dankbaar zijn om ons zo goed te begeleiden!

Samenwerking hogescholen en universiteiten

Er is het afgelopen jaar via diverse initiatieven ingezet op de rekrutering van goede stagiairs. Allereerst hebben we geïnvesteerd in een constructieve samenwerking met de verschillende opleidingscoördinatoren.

Zij weten wie wij zijn en wat we hun studenten te beiden hebben qua stagetrajecten. Daarnaast weten wij wat zij van ons als stageplaats verwachten. Door het persoonlijk contact, kunnen we bij specifieke stagetrajecten van studenten kort op de bal spelen, en kunnen we met algemene bedenkingen en feedback t.a.v. elkaar direct gaan bijsturen. Verder laten we ons zelf steeds zien op stage- en jobbeurzen voor studenten. Hier kunnen we studenten direct informeren over wie wij zijn als organisatie, en wat ons aanbod qua stageplaatsen en vacatures is. Voor Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen wordt er jaarlijks ook een eigen stagebeurs georganiseerd. Tenslotte zorgt ons HR-systeem 'CV-Warehouse', waar mensen hun kandidatuur kunnen indienen, ervoor dat we alle kandidaten voor één stageplaats of vacature centraliseren in één systeem. We kunnen kandidaten kort opvolgen en goede kandidaten doorverwijzen naar elkaar. Dit alles heeft geleid tot een positieve evolutie in het aantal beschikbare stageplaatsen per academiejaar.

Welzijnsbeleid

We do 'mint' about you

Welzijn op het Werk
Jeugdzorg Emmaüs

We vinden het van groot belang om zorg te dragen voor onze medewerkers, vandaar dat we er het afgelopen jaar bewust voor hebben gekozen om te investeren in een kwalitatief Welzijnsbeleid. Via de Vlaamse Overheid zijn we het afgelopen jaar in het project van 'Human Link' van het 'Warm Bedrijf' gestapt. Met behulp van dit model ontwikkelden we onze eigen visie op welzijn en namen we de communicatie binnen onze organisatie onder de loop. Aangezien 'Welzijn op het Werk' iets van ons allemaal samen is, hebben we geïnvesteerd in een grote gedragenheid onder de medewerkers. Zo creëerden we ons eigen Welzijnslogo en organiseerden we diverse acties rond 'Welzijn op het Werk'. Er vindt een continue link plaats naar de signalen van medewerkers uit het waarderend onderzoek dat werd afgenomen i.s.m. IDEWE. Het verder vormgeven van ons Welzijnsbeleid gebeurt m.b.v. een werkgroep waarin zowel pedagogische als niet pedagogische teams van onze organisatie zijn vertegenwoordigd. Voor 2025 staan de thema's 'Verbondenheid' en 'Arbeidsomstandigheden' op de planning. Om medewerkers te informeren werd er een 'Nieuwsbrief Welzijn op het Werk' verspreid.

Jeugdzorg Emmaüs
regio Antwerpen

1. Organisatie in cijfers

Bezetting en benutting

Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen haalt een globale bezetting volgens beschikking van 90%. De totale benutting bedraagt 63%. De contextcontacten overschrijden met 108% eveneens het streefdoel van 100%.

90%

BEZETTING

63%

BENUTTING

108%

CONTEXTCONTACTEN

Wat volgt is een meer gedetailleerde weergave van de verschillende werkingen in cijfers.

De weergegeven percentages werden afgerond naar gehele getallen ter bevordering van de leesbaarheid.

VAN CELST	BEZETTING	BENUTTING	CONTEXTUREN
Begeleidingshuis	73%	39%	92%
Veilig verblijf	92%	62%	288%
Traject	96%		85%
Mobiel	94%		63%

Van Celst Begeleidingshuis eindigt met een lage bezetting van 73 %. Een grote uitstroom van jongeren zonder aaneensluitende opnames ligt hiervan aan de basis.

De plaatsen bij Van Celst Veilig Verblijf behalen een hoge bezetting van 92%. Zowel bij Van Celst Begeleidingshuis als bij Van Celst Veilig Verblijf ligt de benutting lager met respectievelijk 39% en 62%. Deze cijfers dienen samen bekeken te worden met de specifieke werking van deze voorzieningen waarbij jongeren hun verblijf binnen residentiële setting combineren met verblijf in contextomgeving (begeleidingshuis) en verblijf bij intersectorale partners (psychiatrie, gemeenschapsinstelling, time out, ...).

De mobiele als ook de gedeelde trajecten behalen een mooi bezettingscijfer van boven de 90%.

HAKATOO	BEZETTING	BENUTTING	CONTEXTUREN
	63%	42%	73%

De recente evoluties in bezetting en contexturen zijn grotendeels te verklaren door de ingrijpende, maar noodzakelijke omslag die de reconversie met zich heeft meegebracht. Ondanks de bijkomende uitdaging van een langdurige afwezigheid van de leidinggevende, is er steeds met gedrevenheid verder gewerkt, wat getuigt van veerkracht binnen het team.

De lagere benutting in verhouding tot de bezetting weerspiegelt een bewuste en doelgerichte keuze: we zetten maximaal in op het versterken van de thuiscontext en het netwerk van het kind. Vanaf de start wordt actief toegewerkt naar het laten opgroeien van kinderen binnen hun vertrouwde leefomgeving.

We zijn intussen door deze uitdagende periode gegaan en kijken met vertrouwen vooruit, gesterkt door de stappen die reeds gezet zijn en de duidelijke visie die ons richting blijft geven.

MOBIELE DIENSTEN

BEZETTING

92%

CONTEXTUREN

77%

De contextcontacten van de mobiele diensten samen kennen een lichte stijging t.o.v. vorig jaar. Er blijven echter aandachtspunten m.b.t. duurzaam personeelsbeleid (o.a. schaarste op de arbeidsmarkt maakt dat langdurige afwezigheden niet tijdig vervangen geraken). Daarnaast dient er blijvend ingezet te worden op responsiviteit bij cliënten opdat er voldoende huisbezoeken plaatsvinden.

LA STRADA

BEZETTING

151%

De ondersteunende diensten van La Strada halen een mooi jaarlijks bezettingscijfer van 151%. We zien een kleine terugval in het aantal individuele jongeren die La Strada bereikt. Een toename van intensievere individuele trajecten ligt hiervan aan de basis.

OOOC

BEZETTING

87%

Diagnostiek met verblijf OOOC	2023	2024
Aantal nieuwe jongeren diagnostiek met verblijf	40	34
Aantal meisjes	24	22
Aantal jongens	15	12
Aantal onbepaald	1	0
Gemiddelde verblijfsduur	116 dagen	127 dagen

Het OOOC binnen de module handelingsgerichte diagnostiek behaalde het afgelopen jaar een gemiddelde bezettingsgraad van 87%. Dit cijfer ligt in lijn met de bezetting van het voorgaande jaar (86,8%) en bevestigt de continuïteit binnen de werking. Tussen verschillende oriëntatiefases en bij jongerenwissels is er doorgaans sprake van enkele dagen speling, wat een beperkte impact heeft op de bezettingscijfers.

Hoewel de bezettingsgraad stabiel blijft, stellen we vast dat het aantal jongeren dat **residentieel** wordt georiënteerd, verder daalt. Deze daling is voornamelijk het gevolg van een moeizame doorstroom naar vervolghulp. Als gevolg hiervan verblijven jongeren gemiddeld langer binnen onze voorziening. In het bijzonder zien we aanzienlijke wachttijden voor residentiële doorverwijzingen naar OBC, MFC en GGZ. Verblijfsduren van meer dan twee jaar zijn inmiddels geen uitzondering meer.

Als OOOC blijven we er bewust voor kiezen om jongeren na oriëntatie, in afwachting van gepaste vervolgzorg, binnen onze voorziening te laten verblijven. Deze keuze is gestoeld op het principe van continuïteit binnen de hulpverlening: wij willen vermijden dat jongeren van crisisopvang naar crisisopvang worden doorverwezen. Door stabiliteit te bieden, beogen we de effectiviteit en duurzaamheid van het hulpverleningsproces te versterken.

Diagnostiek (ambulant)	2023	2024
Aantal nieuwe jongeren diagnostiek	60	51
Aantal meisjes	41	28
Aantal jongens	19	23
Aantal onbepaald		
Gemiddelde duur	65 dagen	67 dagen

Het aantal **ambulante dossiers** binnen de **diagnostiek** blijft in lijn met de voorgaande jaren. Binnen het OOOO boden we voorheen zeven diagnostische modules aan. Vanaf september 2024 werd dit aantal teruggebracht naar vijf modules, gezien de opstart van flankerende diagnostiek binnen het ENDDA-netwerk, gekoppeld aan de voorzieningen Veilig Verblijf. De flankerende diagnostiek van het OOOO wordt voortaan geïntegreerd met Veilig Verblijf Van Celst-Emmaüs (13 meisjes) en Veilig Verblijf Tharos-Zorgbedrijf (6 jongens).

Binnen het ambulant rechtstreeks toegankelijke aanbod werd er eerder dit jaar in overleg met Jeugdhulpregie een verdeelsleutel vastgesteld voor de ambulante diagnostiekmodules. Hierbij worden 5 modules diagnostiek aangeboden voor niet-rechtstreeks toegankelijke aanvragen vanuit de Toegangspoort, en 2 modules voor het rechtstreeks toegankelijke aanbod.

Binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod diagnostiek werden in 2024 de volgende ambulante diagnostiekdossiers aangeboden aan vaste partnerorganisaties:

- PC Bethanië: 5 dossiers

De oriëntatievragen voor deze dossiers kwamen voort uit gedwongen crisisopnames van een ouder in Leefgroep De Steiger. Gedwongen crisisopnames van ouders hebben ook een ingrijpende impact op de kinderen, die eveneens psychische en ontwikkelingsvragen kunnen vertonen. Terwijl de volwassenpsychiatrie gespecialiseerd is in het begeleiden van volwassenen met psychische problematiek, heeft het OOOO een grote expertise in het werken met kinderen en jongeren. De integratieve diagnostiek van het OOOO biedt daarbij toegevoegde waarde door de impact van de ouderlijke problematiek op de kinderen in beeld te brengen en ontwikkelingsbelemmeringen te identificeren. Van de 5 dossiers werden 4 jongeren doorverwezen naar interne mobiele thuisbegeleidingsdiensten om verdere ondersteuning te bieden in de terugkeer van de ouder naar huis. Eén jongere werd residentieel opgenomen in het OOOO, aangezien de crisis in de thuiscontext, ondanks de opname van de ouder, onvoldoende stabiliteit bood voor de verdere ontwikkeling van het kind.

- Pleegzorg Antwerpen: 4 dossiers

Voor Pleegzorg Antwerpen wordt eveneens rechtstreeks toegankelijke diagnostiek aangeboden. De aanmeldingen kwamen voort uit crisis-netwerkplaatsingen, waarbij werd gevraagd om een oriëntatie uit te voeren om het welzijn van de jongeren na een crisisperiode in het gezin van oorsprong te evalueren. Naast integratieve diagnostiek van de kinderen werd er ook opvoedingsondersteuning geboden aan het crisis-netwerkgezin.

- Interne mobiele diensten: 3 dossiers

Vanuit de eigen mobiele diensten wordt er binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod samengewerkt met Dr. Sadegi Shabnam, kinderpsychiater (UKJA, 4 uur per week verbonden aan Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen). Vragen naar diagnostiek komen vaak vanuit een klinische vraagstelling aan Dr. Shabnam. Aangezien er regelmatig bredere gezinsfactoren aanwezig zijn, worden naast de klinische factoren ook integratieve elementen in kaart gebracht.

Deze multidisciplinaire benadering biedt een bredere diagnostische analyse, waarmee de ontwikkelingsbehoeften van kinderen en jongeren beter kunnen worden geïdentificeerd en aangepaste hulpverlening kan worden opgestart.

- Interne residentiële diensten: 1 dossier

In 2023 werden binnen Begeleidingshuis Juno 8 dossiers flankerende diagnostiek aangeboden, in 2024 is dit aantal gedaald naar 1 dossier. De komst van een (diagnostisch) psycholoog binnen Begeleidingshuis Juno heeft geleid tot een afname van de diagnostische vraag naar het OOOO. Er is inmiddels een samenwerking opgezet tussen de psycholoog van Begeleidingshuis Juno en de psychologen van OOOO De Grote Robijn om kennis en expertise te delen via intervisie, en om diagnostisch materiaal gezamenlijk te gebruiken.

Crisisverblijf OOOO	2023	2024
Aantal jongeren in crisisverblijf OOOO	53	41
Aantal meisjes	29	27
Aantal jongens	24	14
Aantal onbepaald	0	
Gemiddelde verblijfsduur	22 dagen	30 dagen

Een gelijkaardige tendens zien we binnen de **module crisisbegeleiding** van het OOOO. Waar in 2024 nog 53 trajecten van crisisverblijf met bijhorende crisisbegeleiding werden opgestart, daalde dit aantal het afgelopen jaar naar 41. Ook binnen deze trajecten stellen we een verlenging van de gemiddelde verblijfsduur vast, voornamelijk ten gevolge van een stagnerende doorstroom naar passende vervolghulp.

Van de 41 opgestarte crisisbegeleidingsdossiers werden 18 jongeren verder doorverwezen naar een residentiële oriëntatie, ingegeven door de complexiteit en intensiteit van de hulpvragen. In 17 van deze 18 gevallen kon de verdere oriëntatie voortgezet worden binnen het eigen OOOO. Slechts in één geval werd de oriëntatie opgestart in een ander OOOO, meer bepaald in West-Vlaanderen, omwille van de regionale aansluiting met de leefomgeving van de jongere.

CRISISHULP AAN HUIS

BEZETTING

104%

Crisishulp aan huis De Matant realiseerde 94 begeleidingen. Hierin zitten eveneens ook 13 crisisinterventies en 19 crisisbegeleidingen (waarvan 12 via het project vanuit VAPH).

JUNO	BEZETTING	BENUTTING	CONTEXTUREN
Kits	100%	67%	131%
Krinkel	87%	75%	149%
Tokaido	94%	73%	196%
Biz Ikki	97%	78%	145%

We streven naar een bezetting van 100% door te anticiperen op cliënten die uitstromen en reeds afspraken te maken over volgende instroom. De contexturen overstijgen ruimschoots de beoogde 100%. Er wordt zeer actief ingezet op het inhoudelijk aan de slag gaan met onze residentiële cliënten en hun natuurlijk netwerk.

De bezetting binnen **Leefgroep Krinkel** in 2024 vertoont een daling ten opzichte van 2023. Deze verandering is voornamelijk te verklaren door de nieuwe instroomcriteria binnen de reconversie van de groep. In het kader van de reconversie is er gekozen voor een verschuiving naar een specifieke doelgroep: kinderen met complexe problematiek. In 2024 stroomden er vier nieuwe kinderen in (leeftijd 8-13 jaar) met een complexe problematiek, na grondig overleg met de Jeugdhulpregie.

Er werd een aanzienlijk aantal aanmeldingen ontvangen voor kinderen met dergelijke complexe zorgvragen, wat leidde tot een tijdelijke vertraging in de instroom. Deze vertraging was kort van duur, maar vereist wel een gedegen afstemming om een optimale plaatsing van kinderen te waarborgen. Twee van de ingestroomde kinderen zijn doorgestroomd vanuit de For-K dienst (Kinder psychiatrie), terwijl de overige twee kinderen afkomstig zijn uit een OBC.

Deze verschuiving in instroom en de bijbehorende vertragingen reflecteren de complexiteit van het zorgaanbod en de nauwkeurige afstemming die nodig is om de juiste zorg te bieden aan de kinderen in Leefgroep Krinkel.

Zelfevaluatie

Alle deelnemers van het uitgebreid Beleidscomité scoren jaarlijks de groeiniveaus van de maturiteitsbeoordeling. Op het bakenmoment geven we na overleg een onderbouwde score voor heel Jeugdzorg Emmaüs – regio Antwerpen. We maken daarbij geen onderscheid tussen het EMK, OOC De Grote Robijn en De Matant.

KWALITEITSZORG

4	4	3	5
ORGANISATIE EN VISIE	BETROKKENHEID	METHODIEKEN EN INSTRUMENTEN	VERBETERTRAJECT
- We communiceren systematisch over de missie, visie en waarden, strategische en organisatorische doelstellingen. Hierbij worden externe partners betrokken. Er werd geïnvesteerd in de communicatie over bovenstaande naar de stakeholders. - Indicatoren worden uitgewerkt op het uitgebreid beleidscomité en stafvergaderingen via PDCA-cycli. Het werken van deze principes wordt doorgetrokken naar de dagelijkse werking in de verschillende afdelingen van de organisatie. Projecten en indicatoren zijn de facto uitwerkingen van de organisatorische doelstellingen. - Indicatoren en projecten worden systematisch per kwartaal opgevolgd, geëvalueerd en bijgestuurd op bakenmomenten. We werken hiervoor met de Balanced Score Card. Er werd een methodiek ontwikkeld met het oog op een concrete en visuele opvolging van indicatoren en projecten in kader van kwaliteitsverbetering.			

- In 2023 en 2024 ontwikkelden we een intersectoraal kwaliteitsmodel dat in 2025 verder zal geïmplementeerd worden. Voor meer informatie hierover verwijzen we graag naar de bijhorende bijdrage daaromtrent in dit jaarverslag (www.reflec.be).
- We organiseren een brede deelname van alle stakeholders, werking- en functie-overschrijdend, aan de jaarlijkse beleids-tweedaagse.
- Er zijn structurele onthaalmomenten voor nieuwe medewerkers.
- Het uitgebreide VTO-plan voorziet zowel structurele methodische opleiding alsook een aanbod op maat van medewerkers. De planning gebeurt op basis van afstemming op de werkvloer. We installeren een reflexieve cyclus waar bijsturingen gebeuren op basis van feedback.
- De uitvoering van het VTO-plan steunt op de expertise van de eigen medewerkers alsook samenwerkingsverbanden met nationale en internationale partners (bv. Göttle).
- Er is een structurele inzet van inter- en supervisie in alle geledingen van de organisatie. Beide werkvormen zijn bewezen effectief op vlak van kwaliteitsborging.
- Er werden concrete acties ondernomen om voor de ganse organisatie naar 1 kwaliteitshandboek te gaan.

KERNPROCESSEN

3

**ONTHAAL VAN
DE GEBRUIKER**

3

**DOELSTELLINGEN
EN
HANDELINGSPLAN**

3

**AFSLUITING
EN NAZORG**

4

**PEDAGOGISCH
PROFIEL**

3

**DOSSIER-
BEHEER**

- De kernprocedures van de werking zijn uitgeschreven, toegankelijk en beschikbaar voor de medewerkers.
- Er is ruimte op de verschillende stafvergaderingen om procedures bij te stellen op basis van ervaringen op de werkvloer, feedback van stakeholders, inspectie, klachten, etc.
- Medewerkers worden aangemoedigd om hier mee eigenaarschap over te nemen. We faciliteren dit bijvoorbeeld op teamvergaderingen en werkgroepen.
- Kernprocessen zijn transparant middels open verslaggeving voor de betrokkenen (cliënten, verwijzers,...).
- Jaarlijks gebeurt een tevredenheidsmeting en –bevraging bij cliënten en verwijzers.

GEBRUIKERSRESULTATEN

4

KLACHTENBEHANDELING

4

GEBRUIKERS-TEVREDENHEID

4

EFFECT VAN DE HULPVERLENING

- Er is een systeem van kwalitatieve en participatieve stakeholdersbevraging ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd. Deze bevraging werd wetenschappelijk onderbouwd vanuit het onderzoek m.b.t. het intersectoraal kwaliteitsmodel en de participatietheorie van Lundy. De resultaten worden intern besproken en leiden tot actieplannen die opgevolgd worden. Het systeem zelf wordt ook door gebruikers geëvalueerd.
- Een stafmedewerker verzamelt en analyseert systematisch data omtrent de effecten van hulpverlening met focus op uitval en doelrealisatie. Hieromtrent werden indicatoren geformuleerd die per kwartaal opgevolgd worden.
- We streven actief na om partnerschappen aan te gaan met hogescholen en universiteiten met het oog op samenwerking en onderzoek naar de effecten van hulpverlening.
- De klachtenprocedure is transparant en beschikbaar voor alle stakeholders. Stakeholders zijn hiervan op de hoogte van bij de start van de begeleiding.

MEDEWERKERSRESULTATEN

4

PERSONEELSTEVEDENHEID

4

INDICATOREN EN KENGETALLEN

- Sinds 2014 zetten we sterk in op onderzoek naar welbevinden van onze medewerkers: kwantitatief en kwalitatief onderzoek, opmaak van actieplannen, gebruik van de resultaten in de beleidsplanning.
- De medewerkersbevraging via kwantitatief en kwalitatief onderzoek is een systematisch onderdeel van het personeelsbeleid.
- De huidige HR projecten vloeien voort uit de combinatie van medewerkersbevraging en het systematisch opvolgen en benchmarken (via onderzoek Vlaams Welzijnsverbond) van HR kengetallen: verloop, absentieïsme en rekrutering.
- De tevredenheidsmeting is wetenschappelijk onderbouwd door IDEWE.

SAMENLEVINGSRESULTATEN

5

WAARDERING STRATEGISCHE PARTNERS

- We zetten sterk in op het aangaan van gesprekken met strategische partners in de regio.
- Het model van samenwerking rond het doelgerichte organisatie-netwerk met Jeugdzorg Emmaüs en de Kinder- en Jeugdpsychiatrie, volwassenpsychiatrie Bethanië en onderwijspartner De Leerexpert wordt verder gedocumenteerd.
- We verduidelijken actief aan externe partners (opleidingen, verschillende politieke niveaus, onderzoekers, pers) hoe de organisatie werkt en welke concrete kernactiviteiten er zijn.
- We nemen doordacht deel aan maatschappelijke initiatieven (bv. open monumentendag, wijk- en buurtinitiatieven,...) om jeugdzorg bij het bredere publiek kenbaar te maken.
- We participeren zeer actief in overlegplatformen en netwerken (ENDDA, keten-aanpak delict plegers, Childrens zone Stad Antwerpen, problematiek van kinderpooiers, netwerken 1gezin1plan, netwerk GGZ-18J, Antwerps partnerschap voor SOS, NA in de wijk, enzovoort).
- We nemen meerdere initiatieven naar de pers en op sociale media om, los van concrete incidenten, de beeldvorming van de jeugdzorg bij te stellen.
- We organiseren studiedagen, trainingen, enz. rond maatschappelijk actuele thema's zoals jongeren in transitieleeftijd, intersectorale samenwerking, delictgericht werken en positionering van de hulpverlening.
- Op de verschillende locaties nemen we initiatieven om buurtbewoners en vrijwilligers te betrekken bij de werking.

5

MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHTEN / TENDENSEN

2. Organisatie in beeld

Gelijkwaardig samenwerken in partnerschap

CLIËNT, NATUURLIJK NETWERK EN PROFESSIONELE HULP HAND IN HAND

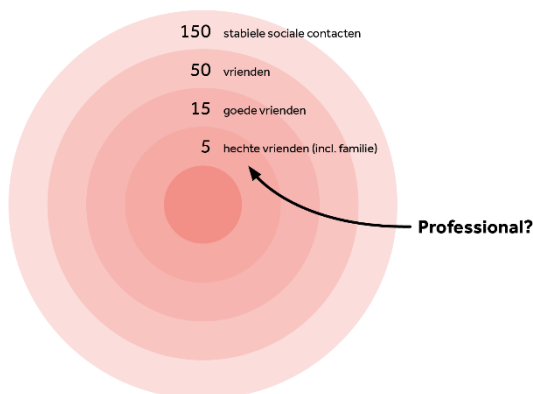
Van netwerkversterking naar echte gelijkwaardigheid

We zijn al jaren bezig met netwerkversterking – een belangrijk thema in de hulpverlening. Toch houdt de term subtiel een ongelijkwaardigheid in: **wij** doen iets met of voor de ander. Vandaag zetten we bewust een stap verder. We willen **samen** aan de slag – met de jongere, het natuurlijk netwerk én professionele hulpverlening – op een manier die écht gelijkwaardig is.

Dit vraagt een fundamentele omslag in het denken, zowel in het werkveld als in de opleidingen. We laten ons inspireren door krachtige denkkaders zoals JIM (Je eigen Ingebrachte Mentor), Family Finding, Nieuwe Autoriteit en Signs of Safety. Vanuit deze perspectieven bouwen we aan een praktijk die intermenselijk, intersectoraal en inclusief is – met oog voor **continuïteit**, **co-creatie** en **duurzame verbindingen**.

Een verschuiving in de rol van de hulpverlener

NUMMERS DUNBAR
Positie van de professional?

Gelijkwaardig samenwerken betekent ook een fundamentele verschuiving in de **positie van de hulpverlener**. Vaak nemen we – bewust of onbewust – een centrale plek in het leven van jongeren in. Maar onze rol is tijdelijk. Het is niet wenselijk dat wij structureel een plaats innemen in de binnenste cirkel van de jongere. Die plek hoort toe aan relaties die blijven.

Daarom moeten we als hulpverleners bewust **gelijkwaardig samenwerken met het netwerk (zowel het natuurlijke als het professionele)**. Alleen zo kan dat netwerk verder functioneren wanneer onze opdracht stopt. In dit partnerschap nemen jongere, ouders, natuurlijk netwerk en hulpverleners elk hun rol op – in wisselende combinaties, met wederzijds respect en ruimte.

Samen groeien met én vanuit het netwerk

Deze manier van werken vraagt vertrouwen, geduld en een andere bril. Maar wie erin slaagt om werkelijk gelijkwaardig samen te werken, bouwt aan iets krachtigs: hulpverlening die niet alleen ondersteunt, maar ook duurzaam verankerd is in het leven van jongeren. Met eigen wortels groei je het mooist. En met een gedragen netwerk sta je steviger – ook als de hulpverlening stopt.

Gelijkwaardig samenwerken over sectoren heen

Complexiteit zonder pasklare antwoorden

Dagelijks worden we geconfronteerd met situaties waarvoor geen pasklare oplossing bestaat. Als dienst, organisatie of sector botsen we regelmatig op onze grenzen. Sommige vraagstukken zijn zo complex dat ze onze individuele expertise en draagkracht overstijgen.

Onmacht en frustratie

Ondanks de inzet van jongeren, hun netwerk en toegewijde professionals – én ondanks de vele methodes en modellen – ervaren we geregeld een gevoel van onmacht. Flexibiliteit, deskundigheid en goede wil zijn soms niet genoeg. De hulpverlening blijft zoeken en uitgedaagd worden.

Continuïteit als kompas

We merken dat het probleem niet stopt bij de grenzen van onze organisatie. Ook andere sectoren en diensten staan soms machteloos. Jongeren van de ene plek naar de andere sturen, lost zelden iets op. Integendeel – voor jongeren betekent dit vaak afwijzing, verlies van vertrouwen en emotionele onveiligheid.

Wat ze nodig hebben, is **continuïteit**. Geen nieuwe context, maar duurzame verbindingen binnen hun eigen leefwereld.

Samen kunnen we meer – binnen én buiten ons netwerk

Voor complexe situaties gaan we daarom bewust op zoek naar partners binnen én buiten onze organisatie. We bundelen expertise, perspectieven en krachten om tot oplossingen te komen die we elk apart niet kunnen realiseren.

Maatwerk ontstaat pas echt wanneer we samenwerken in vertrouwen, vanuit een gedeeld doel en wederzijdse erkenning van elkaars bijdrage.

Samenwerking vraagt tijd, leiderschap en moed

Echt samenwerken is geen quick fix. Het vraagt tijd om elkaar te leren kennen, af te stemmen op verschillende niveaus en elkaars taal te begrijpen. Er is leiderschap nodig – niet top-down, maar gedragen en verbindend. En er is moed nodig om te blijven volhouden, ook als de eerste resultaten uitblijven.

Gelijkwaardigheid, intrinsieke motivatie en een gedeelde doelstelling vormen de basis.

Tot slot

Of het nu gaat over het versterken van het netwerk rond één jongere of over intersectorale samenwerking rond complexe vraagstukken: het vertrekpunt is hetzelfde: **gelijkwaardigheid**.

In relaties, in rollen, in samenwerking. Alleen zo bouwen we aan hulpverlening die niet overneemt, maar verbindt. En aan oplossingen die niet tijdelijk zijn, maar echt verschil maken.

Samenwerking met de gemeenschapsinstellingen (GI)

- Aantal jongeren begeleid uit de GI (Kempen of De Zande):
aantal via delco: 9
aantal via CBKI of andere zoals verblijf/kamertraining andere CB of CBAW
of andere in kader van VOS: 9
- Aantal jongeren begeleid uit oriëntatiecentrum De Grubbe:
aantal via delco: 1
aantal via CBKI of andere zoals verblijf/kamertraining andere CB of CBAW
of andere in kader van VOS: 1
- Aantal jongeren begeleid met delco na kortverblijf:
aantal via projectmiddelen: 9
aantal via reguliere modules delco: /
- Aantal jongeren begeleid met delco zonder voorafgaande opname in de GI: 10
- Aantal jongeren begeleid na Veilig verblijf met CBKI: 5

De voorzieningen die volgens hun erkenning een bepaald aantal jongeren uit de GI of uit veilig verblijf moeten opnemen, behalen niet overal de norm.

Hiervoor zijn verschillende redenen.

- De theoretische (methodisch onderbouwde) duurtijd van een traject strookt niet steeds met de realiteit. De duurtijd in realiteit is sterk afhankelijk van de inhoudelijke evoluties binnen trajecten en krijgt in afstemming met verwijzers vorm.
- De realiteit is complex en niet steeds in tabellen of cijfers te vatten, want sommige jongeren kennen verschillende begeleidingsvormen over verschillende jaren heen. Als organisatie delen we het streven van het Agentschap Opgroeien naar continuïteit waarbij we breuklijnen in zorg en ondersteuning zoveel als mogelijk willen vermijden. Wanneer we een traject opstarten, ronden we dit pas af wanneer er geen hulpvragen meer zijn of er een andere meer geschikte hulpverleningsvorm gevonden is.
- Bij Raidho zijn we sterk afhankelijk van de aanmeldingen vanuit de GI. We merken dat hier een golfbeweging op zit, periodes met meer en veel minder aanmeldingen wisselen elkaar af. We gaan jaarlijks met GI de Kempen in dialoog om dit te bevragen en kaderen. Wanneer er een aanmelding vanuit GI De Kempen of De Grubbe komt, houden we de wachttijd zo kort als mogelijk wat betekent dat deze jongeren voorrang kunnen krijgen.
- Bij Veilig Verblijf wordt de instroom bepaald door het instroomoverleg. Als voorziening Veilig Verblijf hebben we zo geen rechtstreekse impact op het aantal opnames vanuit de GI, dit gebeurt steeds in afstemming met alle aanwezigen op het instroomoverleg.

Samenwerking met de geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Jongeren in de jeugdhulp kampen steeds vaker met complexe en meervoudige problemen. Bij Jeugdzorg Emmaüs zijn we er ons dagelijks van bewust dat we deze uitdagingen enkel kunnen aanpakken in nauwe samenwerking met partners uit andere sectoren. O.a. de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg (GGZ) is daarbij een onmisbare schakel in het realiseren van kwalitatieve en passende hulpverlening.

STRUCTURELE SAMENWERKING IN REGIO ANTWERPEN

In regio Antwerpen is een duurzame samenwerking uitgebouwd met GGZ-partners zoals:

- **PC Bethanië**
- **Pangg 0-18** (Provincie Antwerpen Netwerk Geestelijke Gezondheid)
- **UKJA** (Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen)
- **OPZ Geel**

Deze samenwerkingen zijn stevig verankerd in de dagelijkse werking van onze organisatie en vertrekken vanuit wederzijdse deskundigheid. Waar Jeugdzorg Emmaüs instaat voor verblijf, begeleiding en maatschappelijke integratie van jongeren, nemen de GGZ-partners hun rol op in specialistische ondersteuning: diagnostiek, psychiatrisch advies, medicamenteuze opvolging en vorming.

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

- Bij Van Celst is er een structurele samenwerking met UKJA. Alle dossiers worden besproken in multidisciplinair overleg, met directe toegang tot diverse therapievormen en dagbehandeling. Deze samenwerking is cruciaal om in te spelen op de complexe noden van onze jongeren.
- In 2024 werden er 2 gedeelde trajecten begeleid door Van Celst in samenwerking met OPZ Geel.
- In het OOOO en Kits en Krinkel vindt wekelijks structureel overleg plaats met Kinder- en Jeugdpsychiatrie UKJA, waarbij dossiers gezamenlijk worden opgevolgd.
- UKJA biedt jaarlijks zes opleidingsmomenten aan voor medewerkers van Jeugdzorg Emmaüs. Deze momenten zijn gericht op kennisdeling en verdieping van expertise.
- Intervisies en psycho-educatie vanuit Pangg 0-18 op de teams.

Vanuit deze samenwerkingen zijn een honderdtal jongeren intersectoraal begeleid in 2024.

Een onwijs goede samenwerking met onderwijs: samen tegen schooluitval

SAMENWERKING MET DE STAD ANTWERPEN

La Strada maakt deel uit van het Ondersteuningsnetwerk Onderwijs-Jeugdzorg, een initiatief van de Stad en Provincie Antwerpen dat onderwijs en welzijnsvoorzieningen verbindt om jongeren met complexe problematieken te ondersteunen. Binnen dit netwerk wordt samengewerkt met partners zoals het Centraal Meldpunt Risicjongeren, CLB's en andere welzijnsorganisaties om trajecten op maat uit te werken.

Daarnaast is La Strada betrokken bij het stedelijk uitvalpreventiebeleid, waarbij de Stad Antwerpen samenwerkt met partners zoals Kwadraat (CAW), Elegast en La Strada om vroegtijdige schooluitval te voorkomen.

Er wordt gewerkt aan het meten en optimaliseren van de effecten van het uitvalpreventie-aanbod met behulp van gestandaardiseerde meetinstrumenten.

La Strada loopt in 2024 28 trajecten met jongeren die tijdelijk niet naar school kunnen, meestal omwille van mentale welzijnsproblemen.

SAMENWERKING CENTRAAL MELDPUNT

Het Centraal Meldpunt (CMP) Antwerpen is een samenwerkingsinitiatief van verschillende Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) en externe partners, gericht op het voorkomen van schooluitval en het ondersteunen van jongeren met complexe onderwijs- en welzijnsproblemen.

Doelstellingen

- Voorkomen van dreigende schooluitval en ongekwalificeerde uitstroom.
- Ondersteunen van jongeren in hun onderwijstraject door samenwerking tussen onderwijs, welzijn en justitie.

Werking

- Centrale toegangspoort: Het CMP fungeert als het centrale aanspreekpunt voor aanmeldingen van jongeren die risico lopen op schooluitval.
- Het CMP meldt de jongeren aan bij La Strada in het kader van de samenwerking met de stad Antwerpen en volgt de schooltrajecten mee op.

SAMENWERKING ZIEKENHUISCHOOL ANTWERPEN

De samenwerking tussen de Ziekenhuisschool Antwerpen en La Strada van Jeugdzorg Emmaüs is gericht op het ondersteunen van jongeren tussen 12 en 21 jaar die dreigen uit te vallen op school of moeilijkheden ervaren in hun dagbesteding. Sinds september 2024 versterken drie leerkrachten van de ziekenhuisschool het team van La Strada, met als doel een brug te slaan tussen onderwijs en welzijn.

Doelgroep

De samenwerking richt zich op jongeren die:

- Niet voltijds schoollopen of werken.
- Moeilijkheden ondervinden in hun huidige hulpverleningstraject.
- Behoeftte hebben aan een alternatieve dagbesteding of begeleiding.

Aanpak

De gezamenlijke aanpak omvat:

- Atelierwerking: Jongeren nemen deel aan diverse ateliers zoals koken, houtbewerking, sport en kunst. Deze activiteiten zijn bedoeld om sociale vaardigheden te ontwikkelen, structuur te bieden en persoonlijke interesses te ontdekken.
- Trajectbegeleiding: Samen met de jongere wordt gezocht naar een passend opleidingsaanbod of traject, met als doel re-integratie in het onderwijs of toeleiding naar werk.

- Onderwijsbegeleiding: Leerkrachten van De Leerexpert bieden ondersteuning aan jongeren die hun diploma willen behalen via de examencommissie of hulp nodig hebben bij specifieke vakken.
- Verbinding met thuisschool: Er wordt actief contact onderhouden met de oorspronkelijke school van de jongere om een soepele terugkeer mogelijk te maken.

LOCATIE

La Strada is gevestigd in Scratch, een jeugdcentrum op het Kiel in Antwerpen, waar verschillende organisaties samenwerken om een inspirerende ontmoetingsplek voor jongeren te creëren

Door deze integrale aanpak biedt de samenwerking tussen ziekenhuisschool Antwerpen en La Strada jongeren een veilige omgeving waarin ze kunnen groeien, hun talenten ontdekken en stappen zetten richting een positieve toekomst.

1 Gezin 1 Plan

Het investeren in inzet voor 1 Gezin 1 Plan binnen alle mobiele diensten, blijft renderen met betrekking tot het creëren van een ruimere, actuele kennis van de sociale kaart in Antwerpen waar we ook voor onze reguliere contextbegeleidingen de vruchten van plukken. Daarnaast blijven we actieve partner vanuit het geloof in het belang dat gezinnen zo snel mogelijk ergens terecht kunnen met hun hulpvragen, om te voorkomen dat deze escaleren.

We zetten in op 1 Gezin 1 Plan vanuit onze mobiele diensten.

- Wijkcontactpunt Zuidrand. Inzet van 80% VTE op procesondersteuning vanuit mobiele dienst Amarilis, 20% VTE wijktrekker.
- Wijkcontactpunt Merksem-Schoten. Inzet van 80% VTE op procesondersteuning en aanmeldteam vanuit mobiele dienst Crescendo, 20% VTE wijktrekker.
- Noorder- en Voorkempen. Inzet van 50% VTE op procesondersteuning vanuit mobiele dienst De Compagnie.

Het voorbije jaar was het niet evident om onze volledige bezetting te halen binnen 1G1P door uitval van collega's en het niet direct vinden van vervanging. Desondanks is het door de flexibiliteit van collega's gelukt om hierin voldoende te compenseren door tijdelijk taken over te nemen of dossiers in overtal erbij te nemen, om onze beloofde personeelsinzet te waarborgen.

Hiernaast waren we vanuit onze interne pijler crisishulp (CAH De Matant) ook betrokken bij het 'Project Flexibele Vervolghulp na crisis' in 1G1P. Een project waarin we graag ons steentje bijdragen door actief mee na te denken over de inhoud van de trajecten, maar ook feedback te geven op gelopen trajecten en samen te werken naar een werkelijke verankering van dit project in het 1G1P-verhaal op lange termijn.

Signalering personeelsproblematiek in de jeugdzorg

De jeugdzorg staat onder toenemende druk, en dat geldt niet alleen voor jongeren en hun natuurlijk netwerk, maar ook voor de medewerkers die zich dagelijks engageren om kwalitatieve hulp te bieden. De personeelssituatie in de sector is zorgwekkend en toont zich op meerdere fronten.

Schaarste op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt laat zich scherp voelen. Het vinden van gekwalificeerde medewerkers is een steeds grotere uitdaging. De instroom van nieuwe medewerkers komt onder druk te staan.

Werken met zij-instromers

Om de openstaande vacatures in te vullen, wordt steeds vaker gewerkt met zij-instromers die een andere achtergrond en expertise hebben. We verwelkomen deze mensen met open armen en waarderen hun engagement, maar het opleiden en begeleiden van zij-instromers is tijdsintensief en vraagt extra inzet van het bestaande team. De overdracht van expertise, het creëren van veiligheid en het vertrouwd raken met complexe situaties vraagt tijd en nabijheid.

Zware werkdruk door complexiteit

De complexiteit van de situaties waarin medewerkers werken, neemt toe. Steeds vaker worden ze geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag, agressie, zelfverwonding en andere psychische of emotionele noodsignalen bij jongeren. Dit stelt hoge eisen aan hun deskundigheid, weerbaarheid en veerkracht.

Flexibiliteit en onvoorspelbaarheid

Daarbovenop komt de druk van de permanentiedienst. Medewerkers moeten vaak last-minute inspringen om zieke collega's te vervangen of continuïteit te garanderen. Die flexibiliteit wordt verwacht, maar staat niet in verhouding tot de verloning of compensatie. De draaglast is hoog, terwijl de draagkracht onder druk staat.

Geen extra verloning

Ondanks de toenemende eisen, zijn er geen aanpassingen m.b.t. structurele financiële erkenning of bijkomende verloning. De intrinsieke motivatie blijft hoog, maar de grens is bij velen voelbaar.

Inzetten op welbevinden en veerkracht

Als organisatie erkennen we deze uitdagingen en nemen we verantwoordelijkheid om het **welbevinden van onze medewerkers** centraal te stellen. We investeren dagelijks in:

- **Veerkrachtversterking:** via structurele supervisie, nabijheid, coaching en reflectiemomenten.
- **Opleiding en ontwikkeling:** met een breed vormingsaanbod en individuele groeikansen. Vormingscentrum PraKticum en het ontwikkelen van een EVC standaard zijn hier voorbeelden van.
- **Een lerende organisatiecultuur:** waar ruimte is voor uitwisseling, feedback, fouten maken en samen leren.
- **Zorg voor elkaar:** via intervisie, teamondersteuning en aandacht voor mentaal welzijn.

We geloven sterk in de kracht van onze medewerkers, maar ook in de noodzaak om als organisatie én als sector de juiste voorwaarden te blijven creëren. Enkel zo kunnen we de kwaliteit van de hulpverlening én de draagkracht van onze teams duurzaam waarborgen.

Flankerende Diagnostiek binnen OOC De Grote Robijn in het kader van ENDDA

OOC De Grote Robijn is actief binnen het Expertisenetwerk Deblokkering en Diagnostiek Antwerpen (ENDDA). Dit netwerk is een samenwerkingsverband van diverse Antwerpse organisaties die zich inzetten voor kwetsbare jongeren en hun context. De betrokken jongeren bevinden zich vaak in complexe leef- en zorgsituaties waarvoor geen enkel team, organisatie of sector afzonderlijk een gepast antwoord kan bieden. Door intersectorale samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid wordt gestreefd naar kwaliteitsvolle, geïntegreerde hulpverlening die continuïteit in zorgtrajecten garandeert en blokkeringen voorkomt of opheft.

DOELSTELLING FLANKERENDE DIAGNOSTIEK

De flankerende diagnostiek binnen OOC De Grote Robijn heeft als doel om een verdiepend en aanvullend diagnostisch kader te bieden voor jongeren binnen het traject Veilig Verblijf. Het betreft jongeren van de volgende voorzieningen:

- **Veilig Verblijf Van Celst** (Emmaüs) – 13 dossiers
- **Veilig Verblijf Tharros** (Zorgbedrijf Antwerpen) – 6 dossiers

IMPLEMENTATIE EN SAMENWERKING (2024)

Eerste samenwerking met ENDDA-medewerkers

In februari 2024 zijn de eerste gezamenlijke stappen gezet in samenwerking met de medewerkers van ENDDA. Binnen deze opstartfase zijn een aantal proef-dossiers geanalyseerd en geëvalueerd. Deze samenwerking had tot doel het raamwerk voor diagnostiek gezamenlijk af te stemmen en indien nodig bij te sturen.

Specifieke situatie Tharros

De implementatie van flankerende diagnostiek binnen **Veilig Verblijf Tharros** kende een moeizame opstart. De werking van de leefgroep werd herhaaldelijk onderbroken door personeelstekorten, wat de continuïteit van de diagnostische processen bemoeilijkte. Tevens werd gezocht naar geschikte overlegmomenten waarin voldoende ruimte en tijd beschikbaar was om de opgestarte dossiers grondig te analyseren via het diagnostisch raamwerk.

Verwerking van dossiers Van Celst

In 2024 zijn **8 van de 13 dossiers** van Veilig Verblijf Van Celst succesvol door het diagnostisch raamwerk gehaald. Deze dossiers werden binnen het netwerk gedeeld en besproken, met het oog op gerichte en onderbouwde hulpverlening.

FOCUS EN LEERMOMENTEN IN 2024

Het jaar 2024 stond in het teken van de **opstartfase** van de flankerende diagnostiek. Deze fase werd benut om:

- De betrokken teams en organisaties beter te leren kennen
- Inzicht te krijgen in de ondersteuningsnoden van de jongeren binnen Tharros en Van Celst
- Een werkbaar kader voor overleg en dossieranalyse te ontwikkelen

- Te investeren in relationele afstemming en inhoudelijke verdieping binnen het ENDDA-netwerk

VOORUITBLIK

In de komende periode wordt verder ingezet op de structurele verankering van flankerende diagnostiek en de optimalisatie van processen. Het uiteindelijke doel is om de ondersteuningsnoden van elke jongere die binnen Veilig Verblijf wordt opgevangen, tijdig en grondig in kaart te brengen. Op basis hiervan kunnen onderbouwde handelingsplannen worden opgesteld, gericht op het deblokken van vastgelopen ontwikkelings- en hulpverleningstrajecten.

Reconversie

1. RECONVERSIE BEGELEIDINGSHUIS VAN CELST

De reconversie van Begeleidingshuis Van Celst kadert in een bredere visie waarbij het **natuurlijk netwerk** van jongeren centraal komt te staan in plaats van langdurige residentiële opvang. De **doelstelling** is dat jongeren maximaal opgroeien binnen hun gezin of netwerk, met gepaste ondersteuning op maat van hun context en noden.

Van een klassiek traject naar gedeeld engagement

Traditioneel volgde de werking een traject met duidelijke fases: intake, verblijf, nazorg. Dit rigide systeem is verlaten. Nu staat een **gedeeld engagement van jongere, gezin en hulpverlening** centraal. Het vertrekpunt is niet meer het verblijf op zich, maar wat nodig is om **veiligheid, stabiliteit en groeikansen in de context** te versterken. De begeleiding is **flexibel inzetbaar** over verblijf en context heen, met nadruk op samenwerking en cocreatie.

Tijdelijk verblijf als onderdeel van een breder proces

Het verblijf is voortaan **ondersteunend en aanvullend**, geen doel op zich. Jongeren worden sneller en vaker terug naar hun context begeleid, en dit proces start reeds vanaf het eerste contact. In 2024 waren er verschillende trajecten waarin jongeren al na korte tijd terugkeerden naar hun netwerk met verhoogde ondersteuning, wat vroeger niet evident was. De klassieke 'volledige uitstroom' wordt vervangen door **duurzame trajectafspraken** waarbij terugvalbedden of flexibele opvang steeds mogelijk blijven, als dat de hulpverlening versterkt.

Methodisch en professioneel kader

De werking is hertekend op basis van een **wetenschappelijk onderbouwde methodiek**, met heldere principes rond contextgericht werken, het betrekken van het netwerk, en het versterken van krachten in plaats van focussen op tekorten. Er is sterk ingezet op het **uitbouwen van het contextteam**, dat mee het perspectief bewaakt en zorgt voor een continue lijn tussen leefgroep en context. Evaluaties tonen **positieve effecten** zoals minder escalaties, meer betrokkenheid van ouders en een grotere stabiliteit op langere termijn.

2. RECONVERSIE HAKATOO: MAATWERK VOOR JONGE KINDEREN IN COMPLEXE SITUATIES (3-12 JAAR)

Hakattoo hertekende zijn werking naar een **flexibel aanbod van 12 trajecten**, waarbij per kind wordt bekeken welke ondersteuning nodig is. Deze kinderen bevinden zich in complexe situaties waarbij onveiligheid, verwaarlozing of ernstige ontwikkelingsrisico's spelen.

Flexibele invulling per kind

Elk traject bestaat uit **7 begeleidingspunten**, variabel naargelang de noden: contextbegeleiding, tijdelijke opvang (nacht of dag), ondersteuning op school, enzovoort. Deze aanpak vereist een **grote wendbaarheid** in planning, teamorganisatie en afstemming met andere actoren (vb. scholen, CGG, CLB).

Begeleiders als schakelfiguur tussen leefgroep en context

De reconversie vroeg om een **andere invulling van het begeleiderschap**. Medewerkers kregen een dubbelrol: enerzijds vertrouwde aanwezigheid in de leefgroep, anderzijds actieve ondersteuning van gezinnen in de thuissituatie. Die integratie versterkt de continuïteit en het vertrouwen van gezinnen in de hulpverlening. Er werd geïnvesteerd in opleiding, supervisie en coaching om deze nieuwe rol professioneel op te nemen.

Samenwerking en positionering in het werkveld

De positionering van Hakatoo binnen het bredere jeugdhulplandschap bleek een uitdaging. Aanvankelijk verliep de instroom traag door onduidelijkheid bij verwijzers over de doelgroep. In 2024 werd gewerkt aan **duidelijke profilering** via nota's, instroomcriteria en dialoogmomenten met verwijzers. Hierdoor verbeterde de afstemming en kwam er meer vraag naar passende trajecten.

Voorbeeld uit de praktijk

Een kind met ernstige gedragsproblemen thuis werd opgenomen, waarbij snel in samenspraak met ouders, leerkrachten en externe partners een traject op maat werd uitgerold. Dankzij een aangepast verblijf, vaste gezichten, en contextbegeleiding op school en thuis, stabiliseerde de situatie. Na 6 maanden was het verblijf afgebouwd en de contextondersteuning verhoogd.

Kwaliteit voor kwantiteit

De beperkte bezetting in 2023-2024 werd benut om **trajectkwaliteit te verdiepen**. Er kwam ruimte voor methodiekontwikkeling (zoals het 'drie-kolommenverslag'), betrokkenheid van kinderen en ouders, en verankering van samenwerking met partners. Het doel is **doeltreffende hulp op maat van elk kind**.

3. RECONVERSIE LEEFGROEPEN KITS & KRINKEL: SPECIALISTISCHE ZORG VOOR KINDEREN MET TRAUMA

Kits & Krinkel zijn **twee leefgroepen voor kinderen tussen 7 en 14 jaar** die kampen met zware trauma's, vaak in combinatie met hechtingsproblemen, gedragsstoornissen of andere complexe zorgvragen. Voor deze doelgroep is **reguliere jeugdhulp onvoldoende aangepast**, terwijl VAPH-toeleiding vaak ontbreekt of vertraagd is.

Selectieve en verantwoorde instroom

De instroom verloopt **zorgvuldig en onderbouwd**, in samenspraak met kinderpsychiatrie, OBC's en jeugdhulpregie. In 2024 werden vier kinderen opgenomen, telkens na een langdurig voorbereidingstraject. Dit resulteerde in **betere afstemming van verwachtingen**, minder crisissen bij start, en een stabielere groepsdynamiek.

Kleinschaligheid en stabiliteit als fundament

Elke leefgroep telt **slechts 6 kinderen**, met twee vaste begeleiders per groep. Deze nabijheid en voorspelbaarheid zijn essentieel voor kinderen met ernstige hechtingsproblemen. De organisatie van de leefgroep is traumasensitief: een duidelijke dagstructuur, ruimte voor rust en ontspanning, en aandacht voor emoties en gedrag.

Verankering van het netwerk

De context wordt niet uitgesloten maar juist **actief betrokken**. Ouders en andere belangrijke personen uit het netwerk worden uitgenodigd op leefgroepmomenten, kunnen blijven logeren in logeerruimtes, en worden ondersteund door **contextbegeleiders met trauma-expertise**. Dit verlaagt drempels en verhoogt de kans op duurzame re-integratie na verblijf.

Interdisciplinair werken en professionalisering

Een **psycholoog en teamcoördinator** sturen samen het team aan, dat wordt versterkt met een dagbegeleider en extra contextbegeleiders. Teams kregen uitgebreide vorming rond trauma, emotieregulatie, reflectieve teamwerking en samenwerking met ouders. Casusbesprekingen verlopen multidisciplinair en zijn gericht op planmatige bijsturing.

Kwalitatieve omslag zichtbaar

De eerste signalen wijzen op een meer doordachte en gedragen werking, waarin kinderen **minder escaleren**, begeleiders **meer zelfcontrole** tonen, en dossiers **beter opgevolgd en geborgd** zijn. Kinderen worden ook betrokken in de opmaak van hun eigen begeleidingsplannen, wat hun betrokkenheid versterkt.

4. TOT SLOT

De reconversies binnen Jeugdzorg Emmaüs tonen hoe **vermaatschappelijking van de jeugdhulp** effectief kan worden vormgegeven, zonder verlies aan kwaliteit of nabijheid. Door het **verleggen van de focus van verblijf naar context**, het inzetten op **kleinschaligheid en relationele continuïteit**, en het versterken van de **professionaliteit en samenwerking**, ontstaat een meer duurzame en toekomstgerichte jeugdhulp.

Belangrijke succesfactoren zijn:

- Een gedeelde visie en gedragen methodiek binnen het team
- Ruimte voor aanpassing van rollen, taken en verwachtingen
- Dialoog met verwijzers en netwerkpartners
- Kwaliteit voor kwantiteit: liever minder trajecten met hoge impact
- Het kind en gezin als **co-actor** in het traject

Jeugdzorg Emmaüs bewijst hiermee dat reconversie **meer is dan een verschuiving van punten**: het is een kans om de jeugdhulp grondig te herdenken en **menselijker, flexibeler en effectiever** te maken.

Onderzoek impact reconversie

Van september 2023 tot augustus 2026 loopt er vanuit de Academische Werkplaats Jeugdzorg Emmaüs, in samenwerking met het Onderzoekscentrum Sociale Inclusie (Karel de Grote Hogeschool) en LUCAS (KU Leuven) een onderzoek naar de impact van deze reconversie. Het doel van deze studie is om tijdens het reconversieproces een vinger aan de pols te houden en eventueel tussentijds bij te sturen (lerende organisatie).

Vanuit regio Antwerpen zijn Begeleidingshuis Van Celst, Kits & Krinkel en Hakatoo/Amarilis betrokken. Vanuit regio Mechelen zijn dit De Sibbe, De Griffioen en De Hefboom.

Het onderzoek is opgebouwd uit drie werkpakketten.

Het eerste werkpakket bestaat uit een doelgroepenanalyse bij de werkingen met de jongste kinderen. Door middel van een dossierstudie wordt het profiel van de ingestroomde kinderen en jongeren in kaart gebracht in De Sibbe, Kits & Krinkel en Hakatoo/Amarilis.

Het tweede werkpakket bestaat uit het bevragen van betrokken professionals. De teams van Jeugdzorg Emmaüs werden online bevestigd. In functie van kwaliteitsvolle hulpverlening werd binnen de reconversie gekozen om in te zetten op een aantal kernprincipes: normalisering, inclusie, co-creatie, effectiviteit en continuïteit. Uit de bevestiging van de teams bleek een grote consensus rond het belang en de wenselijkheid van al deze principes. Er is echter een kloof met de praktische uitvoering. Zo bleken vooral co-creatie en continuïteit nog een uitdaging voor de bevestigde professionals.

De structurele samenwerkingspartners worden in 2025 bevestigd door middel van focusgroepen. Tijdens de focusgroepen peilen we naar de mening van deze actoren betreffende zichtbare veranderingen in de praktijk wat de kernprincipes betreft, eventuele veranderingen wat hun rol betreft binnen de samenwerking, en hoe de samenwerking kan bijdragen aan het nastreven van deze kernprincipes.

Het derde werkpakket bestaat uit een reflexief proces met elk van de betrokken teams. Elk kwartaal wordt op basis van cijfergegevens (indicatoren) een kwalitatieve bespreking georganiseerd met elk team. Binnen dit reflexief proces van 'tellen en vertellen' wordt ook regelmatig teruggekoppeld op regio- en organisatieniveau. Het reflexief proces met de werkingen leverde reeds verschillende interessante inzichten op. Zo blijkt de meerwaarde van 'tellen en vertellen' erg groot; het is cruciaal om het verhaal achter de cijfers steeds mee te nemen (bv. de onder-registratie van agressie-incidenten en de redenen hiervoor). Door de reflexieve momenten met de teams werden tevens een aantal reflectieprocessen op gang binnen de teams (bv. hoe kan (nog) meer ingezet worden op time-in,...).

Een blik achter de schermen van veilig verblijf 2024

Algemeen

Met een gemiddelde bezettingsgraad van 92% halen de veilig verblijven een mooi cijfer in 2024. We begeleiden in totaal 26 jongeren. 11 dossiers gaan over van 2023 naar 2024. Gedurende het jaar starten we 15 nieuwe begeleidingen op. Dit wil zeggen dat we een volledige turnover kennen van begeleidingen in een kalenderjaar. Qua benutting zien we in 2024 een stijging naar 62%. De contextcontacten benaderen de 300%.

We zien daarnaast een stijging in de gemiddelde leeftijd naar 16,7jaar. Wetende dat er in zeer veel gevallen nog vervolghulpverlening is, is dit een beweging om de komende jaren op te volgen.

Inzet verschillende modules binnen Van Celst

We merken dat we de module veilig verblijf regelmatig combineren met de module gedeelde trajecten. Indien jongeren worden aangemeld vanuit de GI, maakt dit het mogelijk om een voortraject te lopen. Anderzijds worden jongeren gedurende hun traject soms geplaatst in de GI door de jeugdrechter. Het snel kunnen schakelen maakt dat we dossier kunnen blijven volgen en ook hier maximale continuïteit kunnen nastreven.

Begeleidingshuis Van Celst blijft ook in 2024 voor een aanzienlijk deel van de uitstroom instaan.

Meer stabiele personeelsploeg

Een positieve wending op personeelsvlak is dat de begeleidersploeg in grote mate stabiel blijft en dat de vacatures betrekkelijk snel werden ingevuld. In 2024 verwelkomt Veilig verblijf een nieuwe coördinator.

Samenwerking Universitair kinder- en jeugdpsychiatrie Antwerpen

De structurele intersectorale samenwerking met het UKJA binnen alle dossiers van Van Celst, blijft een grote kracht van de werking. Diagnostiek, dagbehandeling, medicamenteuze opvolging en verschillende vormen van therapie voor jongeren en hun context zijn een aantal voorbeelden van het aanbod waar we vanuit de samenwerking beroep op kunnen doen.

Veilig verblijf en onderwijs (schooljaar 2023-2024)

In totaal verbleven in 2024 19 jongeren binnen Van Celst veilig verblijf van 01/01/2024-31/08/2024.

Voor alle jongeren wordt het traject binnen welzijn en onderwijs op maat afgestemd.

Hieronder schetsen we enkele cijfers in functie van hun schooltraject.

Thuischool

- 18 van de 19 jongeren zijn ingeschreven in een school, 1 jongere niet door plaatsgebrek in 2B.

Trajecten

- 13 jongeren volgen een alternatief traject bij La Strada met ondersteuning van de ziekenhuisschool Antwerpen en gaan niet of slechts gedeeltelijk naar school.
 - 2 jongeren volgen een traject via examencommissie
 - 1 jongere bereidt zich voor op volwassenonderwijs of HBO5
 - 1 jongere bouwt op naar voltijds regulier onderwijs
 - 8 jongeren volgen voltijds een traject in La Strada waarbij ze werken aan sociale vaardigheden, heroriëntering,...
- 3 jongeren volgen een traject binnen dagbehandeling van het UKJA en de ziekenhuisschool Antwerpen, 3 jongeren volgen daarnaast ook nog een traject bij La Strada en de ziekenhuisschool.
- 4 jongeren lopen voltijds school

Studierichtingen en finaliteit

- 2 jongeren BUSO
- 14 jongeren BSO
- 1 jongere DBSO
- 1 jongere KSO
- 1 jongere A-stroom

Slachtoffers van tienerpooiers

Ongeveer een derde van de dossiers van de meisjes in veilig verblijf begeeft zich in milieus die als onrustwekkend beschouwd mogen worden. Fugues gekoppeld aan druggebruik en onveilige seksuele contacten komen veelvuldig voor in deze dossiers. We werken nauw samen met politie en parket om de problematiek op dossierniveau op te volgen.

Vanuit het Antwerps expertisenetwerk slachtoffers van tienerpooiers wordt er werk gemaakt van een samenwerkingsprotocol waarin informatie gedeeld kan worden. Politie, parket, stad Antwerpen, Payoke, Childfocus en andere voorzieningen waaronder jeugdzorg Emmaüs zijn binnen dit netwerk een actieve partner.

Infrastructuur

In het kader van fugueremmende maatregelen werd er in 2024 stevig geïnvesteerd in de infrastructuur van beide veilig verblijven. De voordeuren van de werkingen werden extra beveiligd door het aanbrengen van vernieuwde magnetische sloten met een grotere trekkracht.

Aanpak en Registratie van Agressie-incidenten

Binnen onze organisatie wordt al meerdere jaren systematisch het aantal agressie-incidenten geregistreerd. Tot voor kort leverde deze registratie voornamelijk cijfermatige inzichten op, zonder verdere context of duiding. Vanuit de groeiende behoefte aan betekenisvolle analyse en een effectieve aanpak, is er het afgelopen jaar een belangrijke beleidswijziging doorgevoerd. Dit beleid heeft tot doel om agressie niet enkel te registreren, maar ook te begrijpen en gericht aan te pakken.

VERDIEPING VAN DE AGRESSIEREGISTRATIE

Sinds het tweede kwartaal van het voorbije jaar wordt er elk kwartaal actief stilgestaan bij een inhoudelijke analyse van de geregistreeerde agressie-incidenten. Op teamniveau worden factoren onderzocht die bijdragen aan het ontstaan van agressie, evenals mogelijke handelingsstrategieën om deze gedragingen op een constructieve en duurzame manier te verminderen. Deze reflectiemomenten bieden waardevolle inzichten in de onderliggende oorzaken en vormen een fundament voor zowel preventieve als curatieve maatregelen.

ONTWIKKELING VAN REGISTRATIE-INDICATOREN

Om agressie-incidenten over de verschillende diensten op uniforme wijze te kunnen registreren en analyseren, zijn specifieke categorieën ontwikkeld.

Aantal incidenten

Er wordt per module een overzicht bijgehouden van het aantal geregistreeerde incidenten.

Uitingsvormen van agressie

De incidenten worden gecategoriseerd op basis van hun uitingsvorm:

- **Fysieke agressie:** hinderen, vastpakken, trekken, duwen, schoppen, slaan, bijten, krabben, gebruik van wapens.
- **Materiële agressie:** gooien met voorwerpen, beschadiging of vernieling van materiaal.
- **Psychische agressie:** bedreigingen, chantage, verbale intimidatie.
- **Seksuele agressie:** ongewenste verbale of fysieke intimiteiten, aanranding, verkrachting.

IMPACT OP EN BELEVING DOOR HET BEGELEIDINGSTEAM

De impact van agressie-incidenten op medewerkers is een essentieel aandachtspunt. Het is van groot belang dat begeleiders niet alleen praktische ondersteuning ontvangen, maar ook erkenning voor hun persoonlijke beleving. Hiervoor worden reflectieve evaluaties ingezet, waarbij begeleiders hun ervaring kunnen duiden aan de hand van volgende categorieën:

- **Onaangenaam:** belastend maar beheersbaar.

- **Schokkend:** emotioneel ingrijpend met blijvende indruk.
- **Traumatisch:** ernstig, met mogelijke langdurige mentale gevolgen.

Daarnaast wordt een schaalvraag gehanteerd om de intensiteit van de impact kwantitatief te meten.

OPVOLGING EN DEBRIEFINGS NA INCIDENTEN

Agressie-incidenten mogen nooit worden beschouwd als een vanzelfsprekend onderdeel van het werk. Binnen Jeugdzorg Emmaüs kiezen we bewust voor een cultuur van zorg, waarin opvolging en nazorg centraal staan:

Eerste opvang

Na een incident maakt de leidinggevende een inschatting van de noden van de betrokken medewerker(s). Afhankelijk van de situatie kan deze eerste opvang bestaan uit een informatief bericht, persoonlijk contact of een telefonisch gesprek.

Debriefing

Binnen de week na het incident wordt een debriefing georganiseerd met alle betrokkenen. Tijdens dit overleg worden de omstandigheden en oorzaken van het incident geanalyseerd, wordt bekeken welke aanpassingen nodig zijn in de begeleiding of groepsdynamiek, en wordt besproken wat het team of de medewerker nodig heeft om op een veilige en constructieve manier verder te kunnen werken.

Hoewel debriefings tijdsintensief zijn, blijkt uit tevredenheidsmetingen dat medewerkers deze momenten sterk waarderen. Ze voelen zich ondersteund en gedragen door het team en de organisatie.

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

Voorbeeld: OOOO De Grote Robijn

Bij OOOO De Grote Robijn werden meerdere ernstige incidenten als 'onaangenaam' geregistreerd, terwijl de objectieve ernst aanzienlijk was, met werkonbekwaamheid als gevolg. Reflectieve gesprekken op team- en stafniveau toonden aan dat begeleiders hun inschatting bewust milder formuleerden, uit vrees om als incompetent te worden gezien. Dit onderstreept het belang van een veilige organisatiecultuur waarin medewerkers hun beleving eerlijk kunnen delen.

Voorbeeld: Leefgroep Kits

Analyse binnen leefgroep Kits wees uit dat een opvallend aantal incidenten plaatsvond na het avondeten. De hypothese was dat kinderen op dat moment overprikkeld raakten. Door het avondmaal voortaan in kleinere, afzonderlijke groepjes te laten doorgaan, daalde het aantal incidenten merkbaar. Dit toont aan dat organisatorische aanpassingen een significant positief effect kunnen hebben op het leefklimaat.

REGIONALE SAMENWERKING EN AFSTEMMING

In december 2024 werd tijdens het arrondissementeel overleg Antwerpen beslist dat alle voorzieningen binnen het arrondissement voortaan op een gelijkaardige manier agressie-incidenten zullen registreren. Aangezien elke voorziening geconfronteerd wordt met vormen van agressie, is het zinvol om ook over de muren van de eigen organisatie heen te kijken. Door ervaringen en inzichten te bundelen, kunnen bredere aanbevelingen geformuleerd worden richting het Agentschap Opgroeien.

In het jaarverslag van 2025 zullen de voorzieningen binnen het arrondissement Antwerpen dan ook gezamenlijke cijfers en aanbevelingen aanleveren, met als doel om vanuit gedeelde praktijken en data te komen tot gedragen en evidence-based beleidsadviezen.

Met dit beleid streeft Jeugdzorg Emmaüs naar een duurzame, bewuste en empathische aanpak van agressie-incidenten. Door te investeren in kwalitatieve registratie, teamreflectie en persoonlijke opvolging creëren we een werkomgeving waarin veiligheid, erkenning en zorg voorop staan — voor zowel medewerkers als cliënten.

3. Kwaliteitsprojecten

Zomerkampen

IEDEREEN VERDIENT VAKANTIE!

Elk jaar, in juli of augustus, trekken onze leefgroepen eropuit. Het jaarlijkse zomerkamp is een vaste waarde en identiteit binnen onze residentiële werking. Even weg uit de dagelijkse realiteit biedt kinderen en jongeren niet alleen rust en nieuwe ervaringen, maar versterkt ook het gevoel van verbondenheid binnen de groep.

De organisatie van deze vakanties vergt elk jaar heel wat voorbereiding en inzet. Denk aan het vinden van budgetvriendelijke bestemmingen, het regelen van vervoer, het opstellen van een passend programma, het voorzien van maaltijden, het inpakken van koffers (vaak meer dan een dozijn), het maken van uurroosters en het plannen van de juiste begeleiders. Het is telkens opnieuw een complexe logistieke opdracht, die met zorg en toewijding wordt aangepakt.

EEN REFLECTIEVE UITDAGING!

Maar niet alleen de praktische kant vraagt aandacht. Ook de inhoudelijke invulling van de kampen is de voorbije jaren uitdagender geworden. Steeds meer kinderen en jongeren binnen onze werking hebben specifieke en complexe ondersteuningsbehoeften. Dit vraagt om een bewuste, doordachte aanpak waarbij hun noden écht centraal staan.

Daarom willen we als organisatie bewuster omgaan met het hele proces van 'op kamp gaan'. Praktische beslissingen – hoe noodzakelijk ook – mogen niet in de weg staan van een kwaliteitsvolle beleving op maat van elk kind of elke jongere. Om deze bewustwording te versterken, ontwikkelden we een reflectieve vragenlijst, gebaseerd op het reflectieve kwaliteitsmodel. Elk (staf)team wordt via deze lijst gestimuleerd om stil te staan bij de gemaakte keuzes. Dit gebeurt steeds in overleg met een critical friend – een externe collega die mee reflecteert en scherpzinnig bevraagt, zodat we niet in 'oude gewoontes' blijven hangen.

De medewerkers van Respiro en La Strada nemen met hun expertise graag deze rol van critical friend op. Zij ondersteunen de teams bij het nadenken over hoe een vakantie voor elke kind, voor elke jongere betekenisvol, haalbaar en afgestemd kan zijn.

EEN ANDERE AANPAK!

Deze reflectieve aanpak heeft intussen geleid tot duidelijke verschuivingen in onze praktijk. Waar we vroeger met heel wat leefgroepen binnen Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen (Tokaido, Biz Ikki, Kits, Krinkel en Hakatoo) samen op kamp gingen in één groot vakantiehuis, kozen we er het voorbije jaar bewust voor om de kampen per leefgroep te organiseren. Dit maakte het mogelijk om meer zorg op maat te bieden en beter in te spelen op individuele behoeften.

Zo kozen Leefgroep Kits en Krinkel bijvoorbeeld voor een prikkelarme omgeving midden in de natuur, waar ieder kind zijn of haar eigen tent had om tot rust te komen. Bij jongere kinderen werd bewust vastgehouden aan een duidelijke, voorspelbare dagstructuur. Andere leefgroepen, met oudere jongeren, kozen dan weer voor een flexibelere 'go with the flow'-aanpak die beter aansloot bij hun leefwereld.

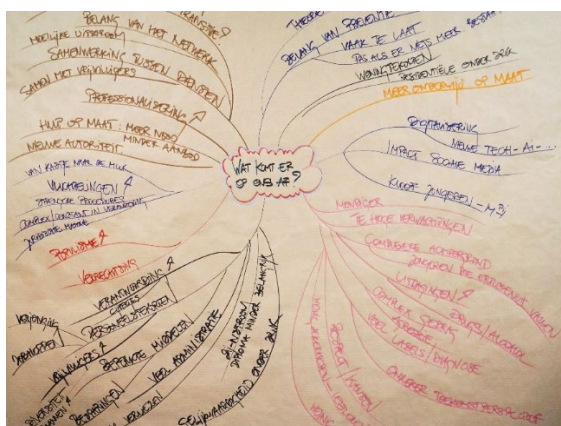
Daarnaast werd binnen alle leefgroepen resoluut gekozen voor begeleiding door vertrouwde medewerkers uit het eigen team. Waar in het verleden vooral gekeken werd naar beschikbaarheid over de verschillende werkingen heen ('wie kan, gaat mee'), staat vandaag de continuïteit en veiligheid van de kinderen en jongeren centraal. Vertrouwde gezichten zorgen voor een veilige context waarin jongeren zich durven ontspannen en ontwikkelen.

BEGELEIDERS GAAN OOK MEE!

Ook de zorg voor onze medewerkers werd hierbij niet uit het oog verloren. Vanuit de reflectie werd ook het ondersteuningssysteem voor begeleiders herdacht. Zo kozen veel medewerkers ervoor om te werken met een eigen permanentiesysteem, ondersteund door hun vertrouwde leidinggevenden in plaats van een algemeen systeem. Dit droeg bij aan een gevoel van veiligheid, draagkracht en verbondenheid binnen het team.

Door bewust te reflecteren en gericht te kiezen, bouwen we aan zomerkampen die niet alleen ontspannend en verbindend zijn, maar ook afgestemd, zorgzaam en kwaliteitsvol – voor zowel de kinderen en jongeren als voor de medewerkers die hen begeleiden.

Samen bouwen aan de toekomst van het domein JUNO

Het residentieel en ambulant werkende domein van JUNO – met onder andere de leefgroepen Tokaido, Biz Ikki, Krinkel en Kits, de contextbegeleiding Compagnie, kamertraining en begeleid zelfstandig wonen via CBAW Kamino, en de technische en logistieke ondersteuning – kende een lange traditie van verbondenheid, gedeeld eigenaarschap en trots op de maatschappelijke opdracht die we samen opnamen.

Doorheen de jaren droeg deze cultuur ons als organisatie en vormde ze een stevige basis. In 2024 merkten we echter dat diverse veranderingen deze gedeelde identiteit onder druk zetten. Een toename van nieuwe medewerkers, een doelgroep die complexer en crisisgevoeliger werd, veranderende overlegstructuren en een gewijzigde verdeling van verantwoordelijkheden deden ons stilstaan bij wie we als organisatie zijn, en waar we naartoe wilden.

Om deze transitie op een gedragen en zorgvuldige manier te begeleiden, werkten we samen met *Prepared Mind*, een extern bureau gespecialiseerd in verandertrajecten binnen mensgerichte en complexe organisaties.

EEN GEZAMENLIJK PROCES

Vanaf het begin van 2024 kwamen medewerkers uit alle onderdelen van het domein – begeleiding, contextbegeleiding, administratie, logistiek, technische diensten en staf – in kleine, gemengde groepen samen om in dialoog te gaan over de essentie van onze organisatie.

Aan de hand van verschillende technieken werd er stilgestaan bij drie fundamentele vragen:

- Wie zijn we vandaag?
- Waar willen we naartoe?
- Wat is onze identiteit, en waar willen we als domein voor staan?

De inzichten en reflecties uit deze gesprekken werden gebundeld tot een gedragen visietekst. Deze tekst fungeerde als een kompas: een richtinggevend document dat duidelijk maakt waar we als domein voor staan en dat houvast geeft in tijden van verandering of onzekerheid.

NAAR TOEKOMSTGERICHTE STRUCTUREN

In de zomer van 2024 gingen we ook aan de slag met het kritisch bekijken van onze overlegstructuren en besluitvormingsprocessen. In overleg stelden we ons daarbij de volgende vragen:

Hoe kunnen we transparant en met betrokkenheid beslissingen nemen?

Welke mandaten horen waar?

Op welk niveau horen welke thema's thuis?

Het doel was om te komen tot een heldere, toekomstbestendige structuur, gedragen door alle betrokkenen, met ruimte voor samenwerking, initiatief en verbondenheid.

WAAROM DIT TRAJECT BELANGRIJK WAS?

De maatschappelijke context waarin we werken blijft evolueren. Door als organisatie stil te staan bij onze identiteit en koers, kunnen we ons voorbereiden op de toekomst.

Methodisch kader crisisbedden

Binnen OOC De Grote Robijn zijn drie gewaarborgde crisisplaatsen exclusief voorbehouden voor crisisopvang en -begeleiding. Deze opvang wordt steeds georganiseerd op doorverwijzing van het Crisisteam -18 (CAW).

Om de kwaliteit van de crisisbegeleiding te waarborgen, werd vijf jaar geleden een structureel samenwerkingsverband opgezet tussen **OOC De Grote Robijn** en **Crisishulp aan huis De Matant**.

In dit partnerschap nemen beide organisaties een eigen rol op, elk vanuit hun specifieke expertise. De **crisisbegeleiding** wordt verzorgd door de crisisbegeleiders van **De Matant**, terwijl de **opvang en dagelijkse zorg** van de jongere wordt opgenomen door de begeleiders van **OOC De Grote Robijn**.

Beide diensten werken vanuit éénzelfde site/gebouw waardoor deze samenwerking een sterke meerwaarde biedt. **OOC De Grote Robijn** beschikt over expertise in diagnostisch kijken, het bieden van snelle residentiële opvang en het hanteren van crisissituaties. **De Matant** brengt diepgaande ervaring mee op vlak van contextuele crisishulpverlening aan huis. Door deze complementaire benadering werd er de afgelopen 5 jaar een sterk methodisch kader uitgebouwd zodat jongeren en hun gezinnen kunnen rekenen op een geïntegreerde, doeltreffende en kwaliteitsvolle crisisinterventie.

METHODISCH KADER:

Doelgroep crisisbegeleiding

Crisisbegeleiding richt zich tot gezinnen met jongeren tussen 12 en 18 jaar die zich in een acute escalerende crisissituatie bevinden. Door het gebrek aan netwerk om te verblijven en in samenspraak met alle partijen verblijft de jongere tijdelijk in OOC De Grote Robijn. Tijdens deze periode wordt er samen met de jongere en zijn context uitgezocht wat er nodig is om naar huis terug te keren en indien dit (tijdelijk) niet kan wordt er een aanbeveling gedaan voor een vervolg traject.

Doelstelling crisisbegeleiding:

- Informatie verzamelen.
- Rust en veiligheid installeren.
- Crisis ontladen.
- Het crisisverblijf zo snel als mogelijk beëindigen (indien van toepassing).
- Samen met de jongere en de ouders mogelijkheden verkennen en hen ondersteunen bij een terugkeer naar huis of naar andere passende hulpverlening.
- Aanbeveling vervolghulp.

Theoretisch referentiekader

- Families First
- Spoedeisende hulp
- Oplossingsgericht werken/ SOS
- Empowerment
- Netwerkversterkend werken
- Nieuwe Autoriteit
- Handelingsgerichte Diagnostiek

Intensiteit en duurtijd

Een crisisbegeleiding is kortdurend en intensief. Er is flexibiliteit qua intensiteit of duurtijd zodat er op maat gewerkt kan worden. De begeleiding start op met een week en kan steeds met een week verlengd worden. Gedurende deze periode wordt intensief gewerkt met de jongere en zijn context. De crisisbegeleiding start op het moment dat de jongere aankomt in OOC De Grote Robijn. De context van de jongere wordt zo snel mogelijk gecontacteerd en uitgenodigd voor een eerste gesprek.

Er zijn twee crisisbegeleiders (beiden 80% jobtime) die instaan voor de crisisbegeleiding van de jongeren in een crisisbed. Een crisisbegeleider doet minimaal 1 crisisbegeleiding. Afhankelijk van de intensiteit van de dossiers wordt er intern bekeken hoe de 3de crisisbegeleiding verdeeld wordt.

Doelen en aanpak

- Rust brengen.
- Het feit dat de jongere tijdelijk niet thuis verblijft brengt rust en versterkt ook het besef, bij de ouders en de jongere, dat de situatie ernstig is.
- De crisis wordt als kantelmoment/kans benut om veranderingen tot stand te brengen.
- Veiligheid inschatten en installeren (Lirik, SOS, escalatieprocessen, veiligheidsplan,...).
- De moeilijkheden, risicofactoren, kansen en verwachtingen verkennen en ordenen (drie kolommen model, competentie analyse,...).
- Probleemoplossend vermogen versterken.
- In kaart brengen en activeren van netwerk (Family Finding, JIM...).
- Terugbrengen van evenwicht tussen draagkracht en draaglast.
- Herstel van de dagelijkse routine vanuit de residentiële werking en het opbouwen van contacten van de gezinsleden onderling.
- De mogelijkheden voor een terugkeer naar huis onderzoeken en (eventueel) realiseren
- Aanbeveling over mogelijke vervolghulp formuleren.
- Wanneer gewenst naar vervolghulp toe leiden.

Borging

Om de kwaliteit van de crisisbegeleiding en -opvang te waarborgen en de expertise binnen beide partners te versterken, werden structurele afspraken gemaakt rond supervisie en samenwerking:

- **Crisisbegeleiders** van Crisishulp aan Huis De Matant worden gesuperviseerd door de interne supervisor van De Matant. Op deze manier blijft de mobiele expertise van crisishulp aan huis voortdurend gevoed en versterkt. Om dezelfde reden nemen de crisisbegeleiders deel aan de interviews en teamvergaderingen van De Matant.
- **Leefgroepbegeleiders** van OOOO De Grote Robijn ontvangen supervisie van de hoofdbegeleider binnen het OOOO. Zo blijft de residentiële expertise geborgd. De leefgroepbegeleiders nemen ook structureel deel aan de interviews en teamvergaderingen van De Grote Robijn.
- **Wekelijks overleg** vindt plaats tussen de crisisbegeleider, de supervisor van De Matant, de psycholoog en de teamcoördinator van De Grote Robijn. Tijdens dit overleg worden de verschillende expertisedomeinen samengebracht. Dit bevordert zowel de diagnostische beeldvorming als de afstemming van de crisisbegeleiding op de noden van de jongere en zijn context. Vanuit deze gezamenlijke analyse wordt de inhoudelijke lijn van de crisisbegeleiding verder vormgegeven.

La Strada blaast 20 kaarsjes uit

DE GEBOORTE

La Strada, een film van Federico Fellini uit 1954, beschrijft het verhaal van een meisje dat vele tegenslagen kent in haar leven. In haar omzwervingen ontmoet ze een man die haar weer doet lachen, die haar laat zien waar ze wél goed in is, die haar laat zien dat gelukkig zijn waarde heeft als je het kan delen met anderen.

DE KINDERJAREN

Een werking die letterlijk samen op pad gaat met jongeren die het even moeilijk hebben. Old school time outs in binnen- en buitenland, bijna altijd op vraag van de voorzieningen.

DE PUBERJAREN

Het ontstaan van de atelierwerking, waar jongeren die tijdelijk niet naar school kunnen een plek hebben om te zijn en te werken aan vaardigheden.

DE JONGVOLWASSENHEID

La Strada biedt ondersteuning in vastgelopen en complexe trajecten aan jongeren, begeleiders en teams door ruimte en nabijheid te bieden in voortdurende afstemming en binnen een gelijkwaardig partnerschap. Een sterk onderbouwde werking die uitgaat van intersectoraal samenwerken. Twee topteam: De atelierwerking met een focus op zinvolle dagbesteding gekoppeld aan onderwijs en Respiro in de ondersteuning op maat van jongeren en teams.

Extra motor voor groei: leerkansen via Erasmus+ en European Solidarity Corps

In 2024 heeft Jeugdzorg Emmaüs opnieuw actief geïnvesteerd in internationale samenwerking om de kwaliteit van onze hulpverlening te versterken. Dankzij het Erasmus+-programma en andere Europese projecten konden jongeren, vrijwilligers en medewerkers waardevolle kennis en ervaringen opdoen over de landsgrenzen heen.

Erasmus+ bood ons concrete leerkansen. Twee jongeren namen deel aan een uitwisseling in Kroatië rond duurzaamheid. Deze ervaringen zorgden niet alleen voor nieuwe inzichten, maar ook voor een bredere blik op culturele diversiteit en Europese goede praktijken. Jongeren kregen op hun beurt de kans om via internationale uitwisselingen hun zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en toekomstperspectief te versterken.

We organiseerden tijdens de zomer een uitwisseling in Antwerpen tussen een groep meisjes van Emmaüs en een Spaanse jeugdwerkorganisatie. Wij gingen op onze beurt in de herfstvakantie naar hen toe. De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat niet alles van een leen dakje liep. We leren hier uit naar de toekomstige projecten toe.

Via **European Solidarity Corps** mochten we in 2024 4 vrijwilligers ontvangen in jeugdzorg Emmaüs. Ze deden hun vrijwilligerswerk in de atelierwerking van la Strada en de facilitaire dienst. Spanje, Griekenland en Marokko waren de herkomstlanden van de vrijwilligers.

Vanuit een zeer fijne samenwerking met ons nationaal agentschap JINT, en dankzij de ondersteuning vanuit Europa, zetten we blijvend in op professionalisering, innovatie en versterking van de positie van jongeren.

Yet to come in 2025

Met deelname aan enkele internationale trainingen, een uitbreiding en verbreding in het aantal Europese vrijwilligers, een intersectoraal participatieproject rond jongvolwassenheid in het kader van een congres en een uitwisseling met medewerkers in de steigers, belooft ook 2025 een uitdagend jaar te worden op internationaal vlak.

We zijn dan ook trots dat Jeugdzorg Emmaüs zich steeds meer profileert als een organisatie die inzet op Europese verbinding en die de leerkansen die daaruit voortvloeien actief ten dienste stelt van onze jongeren en medewerkers.

OOOC De Grote Robijn: van toren tot thuis

Wie in de 16de eeuw voor OOOC De Grote Robijn stond, keek uit op de imposante Van Straelentoren, gebouwd door de toenmalige burgemeester Van Straelen. In 1662 kwam het pand in handen van de jezuïeten, die er een kapel toevoegden. Vanaf het begin van de 20ste eeuw namen de zusters Apostolinnen het klooster in gebruik, tot de laatste zuster in 1998 vertrok.

Tussen 2014 en 2017 onderging het gebouw een grondige renovatie, met respect voor het rijke verleden. Het klooster kreeg een nieuwe bestemming als warme, veilige thuisomgeving voor kwetsbare jongeren. De neogotische kapel werd omgevormd met een tussenvloer en ingericht met leefruimtes en keukens op elk niveau. De prachtige glas-in-loodramen in het koor werden met zorg gerestaureerd.

OOOC De Grote Robijn deelt het binnenplein met school De Kleine Jacob. Samen werd een ontwerp uitgewerkt dat ontmoeting en verbondenheid centraal stelt. De monumentale zwevende bank vormt een opvallend rustpunt, en het bronzen beeld van kunstenaar Philip Aguirre y Otegui is een waardige bekroning van het geheel.

In 2024 zetten we uitzonderlijk onze deuren open voor Open Monumentendag. Meer dan 400 bezoekers ontdekten niet alleen het historisch erfgoed, maar maakten ook kennis met het werk van de jeugdzorg. Een waardevol moment van verbinding en bewustwording.

We verwelkomen Dribbel, de tweede emotionele zorghond in Jeugdzorg Emmaüs!

Vier voeten, verzot op rondrennen in het bos, soms een tikkeltje té sociaal en zijn staart kwispelt als je zijn naam roept. Aan deze unieke kenmerken herken je Dribbel: een golden retriever zonder bachelor of masterdiploma, maar wel met een blauw sjaaltje die hem na een intensieve opleiding van twee jaar tot emotionele zorghond kroonde. Dribbel is de tweede emotionele zorghond in Jeugdzorg Emmaüs, werkzaam op de afdeling Juno.

In Juno verblijven 47 kinderen en jongeren tussen 3 en 25 jaar. De achtergrond van alle kinderen is divers, maar door een of andere reden konden ze niet langer thuis blijven wonen. Omdat hun ouders psychische problemen hebben of andere zorgen aan hun hoofd hebben. Maar ook jongeren die gevlucht zijn voor oorlog of geweld, worden hier opgevangen. Voor elk kind en elke jongere, proberen we met een team van begeleiders zo nabij mogelijk te zijn. Sinds september kunnen we daarvoor ook een beroep doen op Dribbel, een emotionele zorghond die sinds dan deel uitmaakt van ons team. De eerste zes maanden werd hij nog ingewerkt, maar sinds maart is zijn opleiding officieel afgerond en is hij voltijds aan de slag.

CRISISSITUATIES

In 2022 verwelkomden we Sam, de eerste opgeleide zorghond. Deze wordt ingezet in de afdelingen te Antwerpen. Sam is intussen onmisbaar voor onze jongeren.

Dribbel en Sam leggen makkelijk contact met kinderen en jongeren die al heel erg gekwetst zijn in relaties met volwassenen en al een zware rugzak met zich mee torsen. Deze kinderen zijn vaak overspoeld door emoties en prikkels die ze niet altijd zelf kunnen plaatsen. Dribbel en Sam zijn degenen die hen tot rust kunnen brengen en kunnen helpen om het gesprek te openen.

Ook in crisissituaties betekenen ze een enorme meerwaarde. Zowel m.b.t. welbevinden van kinderen en jongeren als m.b.t. effectiviteit van de hulpverlening. De honden maken dat spannende gesprekken of situaties niet verder escaleren en gesprekken met een Jeugdrechter, een bezoek aan de spoed, een gesprek met iemand uit de context die ze lang niet meer gezien hebben, ... faciliteren.

OPLEIDING

Hachiko en Canisha leiden deze honden op. Ze worden reeds als pup geselecteerd op karaktertrekken. Dribbel is zachtaardig en zeer sociaal, wat hem uitermate geschikt maakt om met kinderen om te gaan. En hij heeft een enorme intuïtie om aan te voelen wat er moet gebeuren. Maar dat is natuurlijk niet genoeg om als emotionele zorghond aan de slag te gaan. Tijdens zijn periode in het gastgezin werd de draagkracht en inzetbaarheid van Dribbel in kaart gebracht. Dat is ontzettend belangrijk omdat een zorghond heel wat emoties overneemt van de kinderen en jongeren. Niet elke hond zou daar zomaar mee om kunnen gaan. De laatste vijf maanden kwam Dribbel op kot op de Hachiko University en werd zijn opleiding afgerond. Hij leerde er zijn commando's en zijn vaardigheden als zorghond werden aangescherpt.

Naast de hond werden ook de baasjes opgeleid. Dat is cruciaal, want je moet weten hoe je omgaat met een hond, hoe je gedrag kan sturen en hoe je nieuwe dingen kan aanleren. Bovendien is het belangrijk dat een zorghond zich goed voelt op het werk. Net zoals je ook bij je collega's kan aanvoelen wanneer het hen even te veel wordt, moet je dat ook kunnen inschatten bij een zorghond. De eerste zes maanden kwam er wekelijks een trainer over de vloer tijdens het werk. Sinds het examen in maart, is Dribbel nu officieel emotionele zorghond en loopt het opleidingstraject stilaan ten einde.

'Leren door doen en ervaren'

Vanuit de ervaring en opvatting dat niet alle mensen even makkelijk of graag leren door middel van praten zijn we vanuit Thuisbegeleiding Amarilis op zoek naar alternatieven die een plek kunnen hebben naast de bestaande verbale en cognitieve interventies.

Leren door ervaring biedt een nieuw denkkader waarbij mensen door in de ervaring te stappen nieuwe kennis en vaardigheden verwerven en hierover vervolgens ook kunnen reflecteren.

Vaak merken we dat zowel ouders alsook kinderen, door een veelheid aan negatieve of moeilijke gebeurtenissen nog weinig positieve momenten en ervaringen (her)kennen.

Zoals verscheidene theoretische noties reeds onderschrijven (o.a. in kader van leren, hechting, traumaherstel,...) geloven wij dat samen dingen doen bijdraagt tot positieve gevoelens, zelfvertrouwen, leren en bovenal samen ontdekken en genieten (= contactgroei).

Vanuit Thuisbegeleiding Amarilis hebben we de ambitie om deze kansen optimaal en effectief te benutten door het hulpverleningsaanbod te verbreden met 'leren door doen en ervaren'.

De volgende stap is om deze intentie te vertalen naar de praktijk van onze werking met ouders en kinderen. Dit is een proces waarbij we zelf nog lerende zijn. Parallel met wat we nastreven zetten we graag in op kansen om al doende te leren en dit denkkader te integreren binnen ons hulpverleningsaanbod.

In de zomer van 2024 doet zich de gelegenheid voor om enkele dagen naar Ferm'Eline, een initiatief in samenwerking met Emmaüs in de Ardennen, te gaan. Vanuit het proces rond ervaringsleren zien we dit als een uitgelezen kans om onze opvattingen in de praktijk te brengen.

Wat aanvankelijk begon als een idee, groeide met behulp van een mooie dosis enthousiasme, uit tot een concept om met een gezin naar Ferm'Eline te gaan.

Gezinnen werden aansluitend bevestigd en de mogelijke meerwaarde overeenkomstig de hulpvragen- en noden binnen het begeleidingsproces werden in overweging genomen.

Zodoende stelde een alleenstaande mama en haar vier tiener zonen zich kandidaat om samen met ons dit avontuur aan te gaan.

Nadien volgde een periode van grondig voorbereiden, verkennen van de wensen en vragen van alle gezinsleden. Het creëren van een veilige en gedeelde ervaring werd hierbij steeds vooropgesteld. In de zomer van 2024 zijn mama en haar zonen, met de ondersteuning van thuisbegeleiding Amarilis, ook effectief naar Ferm'Eline gegaan. Dit was voor de gezinsleden de eerste keer dat ze samen weg gingen. Wat anders vanzelfsprekend lijkt wordt in een nieuwe, onbekende omgeving soms een uitdaging. Tijdens het verblijf op Ferm'Eline werden deze momenten als kansen gezien en benut om samen te ontdekken en te groeien.

Tijdens het verblijf op Ferm'Eline was er steeds een begeleider aanwezig. De betrokkenheid en nabijheid van de begeleider was situationeel en afgestemd op de noden van de gezinsleden.

Activiteiten waaronder samen een kampvuur maken, dieren spotten, wandelingen uitstippelen, schapen hoeden,... zorgden voor nieuwe, gedeelde en bovenal fijne ervaringen. Mede hierdoor kwam er bij de gezinsleden ruimte om samen te reflecteren over de bestaande communicatie- en gezinspatronen en wat ze hierin graag anders zouden willen.

Met een stapel aan foto's ter herinnering en een fijn gevoel bij ieder werd het verblijf op Ferm'Eline afgerond.

De positieve en waardevolle feedback van de gezinsleden bevestigt en moedigt ons aan om het 'leren door doen en ervaren' verder te integreren in de dagelijkse werking van Thuisbegeleiding Amarilis en bij uitbreiding in de andere thuisbegeleidingsdiensten vanuit staf Veilig Thuis.

Beleidssignalen

1. Zorg voor financiële zekerheid van de basisbehoeften en -zorg van onze cliënten door indexering van de werkmiddelen.
2. Wees een betrouwbare partner: inhoudelijke, onderbouwde visies liggen aan de basis van de uitbouw van concepten zoals bv. veilig verblijf. Ondanks druk vanuit de samenleving is wel doordacht een manier van omgaan met jongeren in een zorgsetting uitgebouwd. Respecteer het engagement dat voorzieningen hebben aangegaan t.o.v. bepaalde doelgroepen en schenk hen vertrouwen in de inhoudelijke uitbouw van een gepast aanbod. Blijf focussen op de zorgknoten van kinderen, jongeren en gezinnen.
3. Projectmiddelen zijn, zeker in tijde van schaarste op de arbeidsmarkt, weinig efficiënt. Ga in dialoog met organisaties om good practices kansen te bieden en/of te versterken met recurrente middelen.
4. Implementeer 1G1P en biedt autonomie aan individuele organisaties om samen te werken, zonder nieuwe overkoepelende structuren. Een netwerk krijgt vorm vanuit intrinsieke motivatie van mensen. Op deze wijze krijgen structuren vorm, niet door er nieuwe op te leggen. Respecteer ondernemerschap en controleer of organisaties hun verantwoordelijkheid nemen.
5. Biedt experimenteerterruimte en extra middelen om intersectorale samenwerking uit te bouwen tussen psychiatrische ziekenhuizen en residentiële jeugdhulpvoorzieningen. Geen nieuwe projecten, maar als versterking om met de steeds complexere doelgroep om te gaan. Hou bij de financiering ook rekening met extra ondersteuningsknoten voor medewerkers die geconfronteerd worden met agressie incidenten, grensoverschrijdend gedrag, fugue, suicidaliteit,
6. Garandeer dat jongeren die geschorst worden op school steeds terecht kunnen bij een alternatieve dagbesteding mét extra begeleiding én ondersteuning door onderwijs.
7. Zorg voor een level playing field in personeels- en verloningsbeleid met gelijke voorwaarden als andere federale gezondheidssectoren en/of onderwijs en/of overheidsinstanties.
8. Werk een budgettair meerjarenplan uit om de shift zoals die wordt geformuleerd in het decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid verder vorm te geven. Investeer in het volledige continuüm van de jeugdhulp, waarbij residentiële hulpverlening noodzakelijk blijft
9. Werk de trechters weg om het begeleidingscontinuüm tussen residentiële hulpverlening en CBAW te garanderen. Biedt financiële en ruimtelijke mogelijkheden om (tijdelijke) huisvesting te voorzien. Garandeer betaalbaar gebruik van diensten voor knoeken van specifieke doelgroepen, bv. tolken, OKAN, ...
10. Maak werk van minder administratieve verplichtingen en stem af met zorginspectie en justitie. Bij overheveling van diensten naar een ander Agentschap: behoud de inhoudelijke en financiële afspraken.